СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Издање на српском, босанском и хрватском језику
Izdanje na srpskom, bosanskom i hrvatskom jeziku

Година XXV
Петак, 15. јануара 2021. године

Број/Broj
3

Godina XXV
Petak, 15. januara/siječnja 2021. godine

ISSN 1512-7508 - српски језик
ISSN 1512-7486 - босански језик
ISSN 1512-7494 - хрватски језик

САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

60

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), на приједлог Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине на 19. сједници, одржаној дана 29.10.2020. године, донио је

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ПРАВНОГ ТИМА ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕГИЈЕ ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ ИНТЕРЕСА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ВЕЗАНО ЗА ПИТАЊА ОДЛАГАЊА РАДИОАКТИВНОГ ОТПАДА И ИСТРОШЕНОГ НУКЛЕАРНОГ ГОРИВА НА ЛОКАЦИЈИ ТРГОВСКЕ ГОРЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком формира се Правни тим у сврху израде стратегије правне заштите интереса Босне и Херцеговине везано за питања одлагања радиоактивног отпада и истрошеног нуклеарног горива на локацији Трговске горе (у даљем тексту. Правни тим), именују се чланови, утврђују се задаци и накнада за рад Правног тима.

Члан 2.
(Састав Правног тима)

(1) За чланове Правног тима из члана 1. ове Одлуке именују се сљедећи чланови:
   а) Жељко Богут, секретар Министарства правде Босне и Херцеговине, предсједавајући,
   б) Витомир Поповић, професор Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, замјеник предсједавајућег;
   ц) Драгољуб Рељић, савјетник за уставно-правна питања српског члана Предсједништва Босне и Херцеговине, члан;
   д) Сањин Панџић, Државна регулаторна агенција за радијациону и нуклеарну безбједност Босне и Херцеговине, члан;
   е) Немања Галић, правни експерт, члан;
   ф) Недим Адемовић, правни експерт, члан;
   г) Енес Омеровић, Правни факултет у Зеници, члан.

(2) У зависности од исказаних потреба за обављањем задатака Правног тима, Савјет министара Босне и Херцеговине може исти допунити новим члановима на приједлог Координационог тијела БиХ за проблематику одлагања радиоактивног отпада и истрошеног нуклеарног горива на локацији Трговска гора.

Члан 3.
(Задаци Правног тима и извјештавање)

(1) Задаци правног тима су:
   а) Израда стратегије правне заштите интереса Босне и Херцеговине везано за питања одлагања радиоактивног отпада и истрошеног нуклеарног горива на локацији Трговска гора.
   б) Обављање других послова по налогу Савјета министара Босне и Херцеговине и Координационог тијела за праћење стања и активности у вези са проблематиком одлагања радиоактивног отпада и истрошеног нуклеарног горива на локацији Трговска гора.

(2) Предсједавајући Правног тима се обавезује да најкасније у року 15 дана од дана, ступања на снагу ове Одлуке сазове састанак Правног тима.

(3) У случају да приликом организовања и сазивања састанака Правног тима постоји спријеченост предсједавајућег Правног тима да изврши сазивање

састанка, то онда може извршити и замјеник предсједавајућег.

(4) Правни тим је дужан свака три мјесеца, путем Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине извјештавати Савјет министара Босне и Херцеговине о раду и реализацији задатака и активности.

Члан 4.
(Накнада за рад)

Средства за накнаду за рад Правног тима утврђују се посебним актом који доноси Савјет министара Босне и Херцеговине.

Члан 5.
(Административно-техничка помоћ)

Административно-техничку подршку у извршењу задатака Правном тиму пружа Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

Члан 6.
(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужују се Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

Члан 7.
(Ступање на снагу Одлуке)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 241/20	Предсједавајући
29. октобра 2020. године	Савјета министара БиХ
Сарајево	Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnih BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 19. sjednici, održanoj dana 29.10.2020. godine, donijelo je

ODLUKU
O IMENOVANJU PRAVNOG TIMA ZA IZRADU STRATEGIJE PRAVNE ZAŠTITE INTERESA BOSNE I HERCEGOVINE VEZANO ZA PITANJA ODLAGANJA RADIOAKTIVNOG OTPADA I ISTROŠENOG NUKLEARNOG GORIVA NA LOKACIJI TRGOVSKE GORE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom formira se Pravni tim u svrhu izrade strategije pravne zaštite interesa Bosne i Hercegovine vezano za pitanja odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovske gore (u daljnjem tekstu: Pravni tim), imenuju se članovi, utvrđuju se zadaci i naknada za rad Pravnog tima.

Član 2.
(Sastav Pravnog tima)

(1) Za članove Pravnog tima iz člana 1. ove Odluke imenuju se sljedeći članovi:
   a) Željko Bogut, sekretar Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, predsjedavajući;
   b) Vitomir Popović, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci, zamjenik predsjedavajućeg;
   c) Dragoljub Reljić, savjetnik za ustavno-pravna pitanja srpskog člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, član;
   d) Sanjin Pandžić, Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine, član;
   e) Nemanja Galić, pravni ekspert, član;
   f) Nedim Ademović, pravni ekspert, član;
   g) Enes Omerović, Pravni fakultet u Zenici, član.

(2) U ovisnosti od iskazanih potreba za obavljanjem zadataka Pravnog tima, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može isti dopuniti novim članovima na prijedlog Koordinacijskog tijela BiH za problematiku odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gora.

Član 3.
(Zadaci Pravnog tima i izvještavanje)

(1) Zadaci pravnog tima su:
   a) Izrada strategije pravne zaštite interesa Bosne i Hercegovine vezano za pitanja odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gora.
   b) Obavljanje drugih poslova po nalogu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Koordinacijskog tijela za praćenje stanja i aktivnosti u vezi sa problematikom odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gora.

(2) Predsjedavajući Pravnog tima se obavezuje da najkasnije u roku 15 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke sazove sastanak Pravnog tima.

(3) U slučaju da prilikom organiziranja i sazivanja sastanaka Pravnog tima postoji spriječenost predsjedavajućeg Pravnog tima da izvrši sazivanje sastanka, to onda može izvršiti i zamjenik predsjedavajućeg.

(4) Pravni tim je dužan svaka tri mjeseca, putem Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine izvještavati Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o radu i realizaciji zadataka i aktivnosti.

Član 4.
(Naknada za rad)

Sredstva za naknadu za rad Pravnog tima utvrđuju se posebnim aktom koji donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Član 5.
(Administrativno-tehnička pomoć)

Administrativno-tehničku podršku u izvršenju zadataka Pravnom timu pruža Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Član 6.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Član 7.
(Stupanje na snagu Odluke)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 241/20	Predsjedavajući
29. oktobra 2020. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 19. sjednici, održanoj dana 29.10.2020. godine, donijelo je

ODLUKU
O IMENOVANJU PRAVNOG TIMA ZA IZRADU STRATEGIJE PRAVNE ZAŠTITE INTERESA BOSNE I HERCEGOVINE VEZANO ZA PITANJA ODLAGANJA RADIOAKTIVNOG OTPADA I ISTROŠENOG NUKLEARNOG GORIVA NA LOKACIJI TRGOVSKE GORE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom uspostavlja se Pravni tim u svrhu izrade strategije pravne zaštite interesa Bosne i Hercegovine vezano za pitanja odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovske gore (u daljnjem tekstu: Pravni tim), imenuju se članovi, utvrđuju se zadaće i naknada za rad Pravnog tima.

Članak 2.
(Sastav Pravnog tima)

(1) Za članove Pravnog tima iz članka 1. ove Odluke imenuju se sljedeći članovi:
   a) Željko Bogut, tajnik Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, predsjedavajući;
   b) Vitomir Popović, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci, zamjenik predsjedavajućeg;
   c) Dragoljub Reljić, savjetnik za ustavno-pravna pitanja srpskog člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, član;
   d) Sanjin Pandžić, Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost Bosne i Hercegovine, član;
   e) Nemanja Galić, pravni ekspert, član;
   f) Nedim Ademović, pravni ekspert, član;
   g) Enes Omerović, Pravni fakultet u Zenici, član.
(2) U ovisnosti od iskazanih potreba za obavljanjem zadataka Pravnog tima, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može isti dopuniti novim članovima na prijedlog Koordinacijskog tijela BiH za problematiku odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gora.

Članak 3.
(Zadaće Pravnog tima i izvješćivanje)

(1) Zadaće pravnog tima su:
   a) Izrada strategije pravne zaštite interesa Bosne i Hercegovine vezano za pitanja odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gora.
   b) Obavljanje drugih poslova po nalogu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Koordinacijskog tijela za praćenje stanja i aktivnosti u svezi s problematikom odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gora.
(2) Predsjedatelj Pravnog tima se obvezuje da najkasnije u roku 15 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke sazove sastanak Pravnog tima.
(3) U slučaju da prilikom organiziranja i sazivanja; sastanaka Pravnog tima postoji spriječenost predsjedatelja Pravnog tima da izvrši sazivanje sastanka, to onda može izvršiti i zamjenik predsjedatelja.
(4) Pravni tim je dužan svaka tri mjeseca, putem Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine izvješćivati Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o radu i realizaciji zadaća i aktivnosti.

Članak 4.
(Naknada za rad)

Sredstva za naknadu za rad Pravnog tima utvrđuju se posebnim aktom koji donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Članak 5.
(Administrativno-tehnička pomoć)

Administrativno-tehničku potporu u izvršenju zadaća Pravnom timu pruža Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Članak 6.
(Nadležnost za provedbu)

Za provedbu ove Odluke zadužuju se Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Članak 7.
(Stupanje na snagu Odluke)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 241/20	Predsjedatelj
29. listopada 2020. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

61

На основу члана 40. став (2) и члана 141. став (2) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Министарства безбједности Босне и Херцеговине, након прибављеног мишљења Министарства спољних послова Босне и Херцеговине, на 22. сједници одржаној 16. децембра 2020. године, донио је

ОДЛУКУ
О НАЈМАЊЕМ ИЗНОСУ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНОМ ЗА ИЗДРЖАВАЊЕ СТРАНЦА ЗА ВРИЈЕМЕ НАМЈЕРАВАНОГ БОРАВКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом одлуком утврђује се најмањи износ средстава потребан за издржавање странца за вријеме намјераваног боравка у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ) и средстава за излазак из земље, укључујући и средства потребна за здравствену заштиту странца, за 2021. годину.

Члан 2.
(Употреба рода)

Изрази у овој одлуци који су ради прегледности дати у једном граматичком роду без дискриминације се односе и на мушкарце и на жене.

Члан 3.
(Износ средстава)

(1) Најмањи износ средстава из члана 1. ове одлуке којима странац мора располагати код уласка у БиХ за 2021. годину је 150,00 КМ или противвриједност у страној конвертибилној валути, за сваки дан намјераваног боравка у БиХ.
(2) Посједовање средстава из става (1) овог члана доказује се на начин прописан чланом 23. Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15).

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 282/20	Предсједавајући
16. децембра 2020. године	Савјета министара БиХ
Сарајево	Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 40. stav (2) i člana 141. stav (2) Zakona o strancima ("Službeni glasnik BiH", broj 88/15) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, na 22. sjednici održanoj 16. decembra 2020. godine, donijelo je

ODLUKU
O NAJMANJEM IZNOSU SREDSTAVA POTREBNOM ZA IZDRŽAVANJE STRANCA ZA VRIJEME NAMJERAVANOG BORAVKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.
(Predmet Odluke)

Ovom odlukom utvrđuje se najmanji iznos sredstava potreban za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) i sredstava za izlazak iz zemlje, uključujući i sredstva potrebna za zdravstvenu zaštitu stranca, za 2021. godinu.

Član 2.
(Upotreba roda)

Izrazi u ovoj odluci koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Član 3.
(Iznos sredstava)

(1) Najmanji iznos sredstava iz člana 1. ove odluke kojima stranac mora raspolagati kod ulaska u BiH za 2021. godinu je 150,00 KM ili protuvrijednost u stranoj konvertibilnoj valuti, za svaki dan namjeravanog boravka u BiH.
(2) Posjedovanje sredstava iz stava (1) ovog člana dokazuje se na način propisan članom 23. Zakona o strancima ("Službeni glasnik BiH", broj 88/15).

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH.

VM broj 282/20	Predsjedavajući
16. decembra 2020. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 40. stavak (2) i članka 141. stavak (2) Zakona o strancima ("Službeni glasnik BiH", broj 88/15) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, na 22. sjednici održanoj 16. prosinca 2020. godine, donijelo je

ODLUKU
O NAJMANJEM IZNOSU SREDSTAVA POTREBNOM ZA IZDRŽAVANJE STRANCA ZA VRIJEME NAMJERAVANOG BORAVKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom odlukom utvrđuje se najmanji iznos sredstava potreban za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) i sredstava za izlazak iz zemlje, uključujući i sredstva potrebna za zdravstvenu zaštitu stranca, za 2021. godinu.

Članak 2.
(Uporaba roda)

Izrazi u ovoj odluci koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Članak 3.
(Iznos sredstava)

(1) Najmanji iznos sredstava iz članka 1. ove odluke kojima stranac mora raspolagati kod ulaska u BiH za 2021. godinu je 150,00 KM ili protuvrijednost u stranoj konvertibilnoj valuti, za svaki dan namjeravanog boravka u BiH.
(2) Posjedovanje sredstava iz stavka (1) ovog članka dokazuje se na način propisan člankom 23. Zakona o strancima ("Službeni glasnik BiH", broj 88/15).

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 282/20	Predsjedatelj
16. prosinca 2020. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

62

На основу чл. 17. и 26. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 15. става (2) Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 22/03), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 22. сједници одржаној 16. децембра 2020. године, донио је

ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕГ, ЗАМЈЕНИКА ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕГ И ЧЛАНОВА ОДБОРА ЗА УНУТРАШЊУ ПОЛИТИКУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Одлуци о именовању предсједавајућег, замјеника предсједавајућег и чланова Одбора за унутрашњу политику Савјета министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 4/20), у члану 1. став (1) тач. д) и е) мијењају се и гласе:

"д) СЕЛМО ЦИКОТИЋ, министар безбједности, за члана Одбора;
е) МИЛОШ ЛУЧИЋ, министар за људска права и избјеглице, за члана Одбора."

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 283/20 16. децембра 2020. године Сарајево	Предсједавајући Савјета министара БиХ Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu čl. 17. i 26. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i člana 15. stava 2. Poslovnika o radu Vijeće ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 22/03), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 22. sjednici održanoj 16. decembra 2020. godine, donijelo je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IMENOVANJU PREDSJEDAVAJUĆEG, ZAMJENIKA PREDSJEDAVAJUĆEG I ČLANOVA ODBORA ZA UNUTRAŠNJU POLITIKU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Odluci o imenovanju predsjedavajućeg, zamjenika predsjedavajućeg i članova Odbora za unutrašnju politiku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/20), u članu 1. stavu (1) tač. d) i e) mijenjaju se i glase:

"d) SELMO CIKOTIĆ, ministar sigurnosti, za člana Odbora;

e) MLOŠ LUČIĆ, ministar za ljudska prava i izbjeglice, za člana Odbora."

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 283/20 16. decembra 2020. godine Sarajevo	Predsjedavajući Vijeća ministara BiH Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju čl. 17. i 26. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 15. stavka 2. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 22/03), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 22. sjednici održanoj 16. prosinca 2020. godine, donijelo je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IMENOVANJU PREDSJEDATELJA, ZAMJENIKA PREDSJEDATELJA I ČLANOVA ODBORA ZA UNUTARNJU POLITIKU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Odluci o imenovanju predsjedatelja, zamjenika predsjedatelja i članova Odbora za unutarnju politiku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 4/20) u članku 1., stavku (1) toč. d) i e) mijenjaju se i glase:

"d) SELMO CIKOTIĆ, ministar sigurnosti, za člana Odbora;

e) MILOŠ LUČIĆ, ministar za ljudska prava i izbjeglice, za člana Odbora."

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 283/20 16. prosinca 2020. godine Sarajevo	Predsjedatelj Vijeća ministara BiH Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

63

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 41. ванредној (телефонској) сједници одржаној 1. јануара 2021. године, донио је

ОДЛУКУ
О ПРОГЛАШЕЊУ 2.1.2021. ГОДИНЕ ДАНОМ ЖАЛОСТИ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗБОГ ТРАГИЧНЕ ПОГИБИЈЕ ОСМЕРО МЛАДИХ ИЗ ОПШТИНЕ ПОСУШЈЕ ОД ПОСЉЕДИЦА ГУШЕЊА ГАСОМ

Члан 1.

(Проглашење дана жалости)

2. јануар 2021. године, проглашава се даном жалости у Босни и Херцеговини, због трагичне погибије осмеро младих из општине Посушје од посљедица гушења гасом.

Члан 2.

(Обиљежавање дана жалости)

Дан жалости у Босни и Херцеговини обиљежава се обавезним истицањем заставе Босне и Херцеговине на пола копља, односно јарбола, на зградама институција Босне и Херцеговине.

Члан 3.

(Прилагођавање програмских садржаја медија и културно-умјетничких и спортских манифестација)

Медијске куће на територији Босне и Херцеговине, као и организатори културно-умјетничких и спортских манифестација на територији Босне и Херцеговине, дужни су прилагодити своје програмске садржаје дану жалости у Босни и Херцеговини.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 1/21 1. јануара 2021. године Сарајево	Предсједавајући Савјета министара БиХ Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 41. vanrednoj (telefonskoj) sjednici održanoj 1. januara 2021. godine, donijelo je

ODLUKU
O PROGLAŠENJU 2.1.2021. GODINE DANOM ŽALOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI ZBOG TRAGIČNE POGIBIJE OSMERO MLADIH IZ OPĆINE POSUŠJE OD POSLJEDICA GUŠENJA PLINOM

Član 1.
(Proglašenje dana žalosti)

2. januar 2021. godine, proglašava se danom žalosti u Bosni i Hercegovini, zbog tragične pogibije osmero mladih iz općine Posušje od posljedica gušenja plinom.

Član 2.
(Obilježavanje dana žalosti)

Dan žalosti u Bosni i Hercegovini obilježava se obaveznim isticanjem zastave Bosne i Hercegovine na pola koplja, odnosno jarbola, na zgradama institucija Bosne i Hercegovine.

Član 3.
(Prilagođavanje programskih sadržaja medija i kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija)

Medijske kuće na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i organizatori kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija na teritoriji Bosne i Hercegovine, dužni su prilagoditi svoje programske sadržaje danu žalosti u Bosni i Hercegovini.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 1/21
1. januara 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 41. izvanrednoj (telefonskoj) sjednici održanoj 1. siječnja 2021. godine, donijelo je

ODLUKU
O PROGLAŠENJU 2. 1. 2021. GODINE DANOM ŽALOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI ZBOG TRAGIČNE POGIBIJE OSMERO MLADIH IZ OPĆINE POSUŠJE OD POSLJEDICA GUŠENJA PLINOM

Članak 1.
(Proglašenje dana žalosti)

2. siječanj 2021. godine, proglašava se danom žalosti u Bosni i Hercegovini, zbog tragične pogibije osmero mladih iz općine Posušje od posljedica gušenja plinom.

Članak 2.
(Obilježavanje dana žalosti)

Dan žalosti u Bosni i Hercegovini obilježava se obveznim isticanjem zastave Bosne i Hercegovine na pola koplja, odnosno jarbola, na zgradama institucija Bosne i Hercegovine.

Članak 3.
(Prilagođavanje programskih sadržaja medija i kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija)

Medijske kuće na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i organizatori kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija na teritoriji Bosne i Hercegovine, dužni su prilagoditi svoje programske sadržaje danu žalosti u Bosni i Hercegovini.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 1/21
1. siječnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ

64

На основу члана 14. Закона о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 и 91/17), члана 15. став (1) Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", бр. 89/05) и члана 11. Закона о акцизама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 49/09, 49/14, 60/14 и 91/17), Управни одбор Управе за индиректно опорезивање, на 47. сједници одржаној дана 30.11.2020. године, донио је

ПРАВИЛНИК
О ИЗМЈЕНАМА ПРАВИЛНИКА О ПРИМЈЕНИ ЗАКОНА О АКЦИЗАМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

У Правилнику о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17 и 4/18), у члану 3. став (1) тачке а) и б) мијењају се и гласе:

"а) моторни бензин са садржајем олова већим од 0.013g/1 који се сврстава у оквиру тарифне ознаке 2710 12 50 00ЦТ БиХ,"

"б) горива за млазне моторе бензинског типа, која се сврставају у оквиру тарифне ознаке 2710 12 70 00 ЦТ БиХ,"

Члан 2.

У члану 4. став (1) у тачки б) тарифне ознаке "2710 20 15 00" и "2710 20 17 00" замјењују се тарифном ознаком "2710 20 16 00".

Члан 3.

У члану 8. став (1) у тачки б) тарифне ознаке "2202 90 91 00", "2202 90 95 00" и "2202 90 99 00" замјењују се тарифним ознакама "2202 99 91 00", "2202 99 95 00" и "2202 99 99 00".

У ставу (1) у тачки ц) тарифна ознака "2202 90 10 00" замјењује се тарифном ознаком "2202 99 19 00".

Члан 4.

У члану 9. став (1) у тачки ц) тарифна ознака "2208 20 40 00" замјењује се тарифном ознаком "2208 20 69 00".

У ставу (3) у тачки а) тарифне ознаке "ex 2208 20 29 10" и "ex 2208 20 89 10" замјењују се тарифним ознакама "ex 2208 20 28 10" и "ex 2208 20 88 10".

У ставу (3) у тачки ц) тарифна ознака "2208 20 40 00" замјењује се тарифном ознаком "2208 20 88 00".

Члан 5.

У члану 10. став (1) у тачки а) тарифна ознака "2202 90 10 00" замјењују се тарифном ознаком "2202 91 00 00".

Члан 6.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-02-49-2/20
12. јануара 2021. године
Сарајево

Предсједавајући
Управног одбора УИО
Вјекослав Беванда, с. р.

Na osnovu člana 14. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17), člana 15. stav (1) Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", br. 89/05) i člana 11. Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17), Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje, na 47. sjednici održanoj dana 30.11.2020. godine, donio je

PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O PRIMJENI ZAKONA O AKCIZAMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.

U Pravilniku o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17 i 4/18), u članu 3. stav (1) tačke a) i b) mijenjaju se i glase:

"a) motorni benzin sa sadržajem olova većim od 0.013g/l koji se svrstava u okviru tarifne oznake 2710 12 50 00CT BiH,"

"b) goriva za mlazne motore benzinskog tipa, koja se svrstavaju u okviru tarifne oznake 2710 12 70 00 CT BiH,"

Član 2.

U članu 4. stav (1) u tački b) tarifne oznake "2710 20 15 00" i "2710 20 17 00" zamjenjuju se tarifnom oznakom "2710 20 16 00".

Član 3.

U članu 8. stav (1) u tački b) tarifne oznake "2202 90 91 00", "2202 90 95 00" i "2202 90 99 00" zamjenjuju se tarifnim oznakama "2202 99 91 00", "2202 99 95 00" i "2202 99 99 00".

U stavu (1) u tački c) tarifna oznaka "2202 90 10 00" zamjenjuje se tarifnom oznakom "2202 99 19 00".

Član 4.

U članu 9. stav (1) u tački c) tarifna oznaka "2208 20 40 00" zamjenjuje se tarifnom oznakom "2208 20 69 00".

U stavu (3) u tački a) tarifne oznake "ex 2208 20 29 10" i "ex 2208 20 89 10" zamjenjuju se tarifnim oznakama "ex 2208 20 28 10" i "ex 2208 20 88 10".

U stavu (3) u tački c) tarifna oznaka "2208 20 40 00" zamjenjuje se tarifnom oznakom "2208 20 88 00".

Član 5.

U članu 10. stav (1) u tački a) tarifna oznaka "2202 90 10 00" zamjenjuju se tarifnom oznakom "2202 91 00 00".

Član 6.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-49-2/20
12. januara 2021. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Upravnog odbora UIO
Vjekoslav Bevanda, s. r.

Temeljem članka 14. Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17), članka 15. stavak (1) Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", br. 89/05) i članka 11. Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17), Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje, na 47. sjednici održanoj dana 30.11.2020. godine, donio je

PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O PRIMJENI ZAKONA O TROŠARINAMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

U Pravilniku o primjeni Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17 i 4/18), u članku 3. stavak (1) točke a) i b) mijenjaju se i glase:

"a) motorni benzin sa sadržajem olova većim od 0.013g/l koji se svrstava u okviru tarifne oznake 2710 12 50 00CT BiH,"

"b) goriva za mlazne motore benzinskog tipa, koja se svrstavaju u okviru tarifne oznake 2710 12 70 00 CT BiH,"

Članak 2.

U članku 4. stavak (1) u točki b) tarifne oznake "2710 20 15 00" i "2710 20 17 00" zamjenjuju se tarifnom oznakom "2710 20 16 00".

Članak 3.

U članku 8. stavak (1) u točki b) tarifne oznake "2202 90 91 00", "2202 90 95 00" i "2202 90 99 00" zamjenjuju se tarifnim oznakama "2202 99 91 00", "2202 99 95 00" i "2202 99 99 00".

U stavku (1) u točki c) tarifna oznaka "2202 90 10 00" zamjenjuje se tarifnom oznakom "2202 99 19 00".

Članak 4.

U članku 9. stavak (1) u točki c) tarifna oznaka "2208 20 40 00" zamjenjuje se tarifnom oznakom "2208 20 69 00".

U stavku (3) u točki a) tarifne oznake "ex 2208 20 29 10" i "ex 2208 20 89 10" zamjenjuju se tarifnim oznakama "ex 2208 20 28 10" i "ex 2208 20 88 10".

U stavku (3) u točki c) tarifna oznaka "2208 20 40 00" zamjenjuje se tarifnom oznakom "2208 20 88 00".

Članak 5.

U članku 10. stavak (1) u točki a) tarifna oznaka "2202 90 10 00" zamjenjuju se tarifnom oznakom "2202 91 00 00".

Članak 6.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-49-2/20
12. siječnja 2021. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Upravnog odbora UNO
Vjekoslav Bevanda, v. r.

65

На основу члана 119. став 1. Одлуке о проведбеним прописима Закона о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 63а/04, 60/06 и 57/08), члана 15. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05) и члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17), директор Управе за индиректно опорезивање доноси

УПУТСТВО
О ДОПУНИ УПУТСТВА О ПОПУЊАВАЊУ ЦАРИНСКЕ ПРИЈАВЕ И ЗБИРНЕ ПРИЈАВЕ

Члан 1.

У Упутству о попуњавању царинске пријаве и збирне пријаве ("Службени гласник БиХ", бр. 43/19 и 21/20) у Прилогу 2. (Шифре које се користе за попуњавање царинске

пријаве) из члана 14. став (7) овог упутства врши се допуна како гласи:

У Шифарнику "19.1. Шифре за додатне информације/приложене документе/увјерења и одобрења, осим за документа за царинске повластице - поље 44", иза редног броја 142. додају се нови редни бројеви 143. до 146. који гласе:

"143.	Дозвола за извоз робе двојне намјене[8]		DUEX
144.	Међународни увозни сертификат за робу двојне намјене (International Import Certificate)[9]		DUIM
145.	Дозвола за транзит робе двојне намјене[10]		DUTR
146.	Потврда Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине		STK"

Легенда:

[8]	Шифра "DUEX":	из поља 44 извозне царинске пријаве везана је за шифру врсте поступка (прве двије цифре из поља 37/1): 10, 21, 23 и 31 и за тарифне ознаке из Корелацијске табеле за робу двојне намјене.	
[9]	Шифра "DUIM":	из поља 44 увозне царинске пријаве везана је за шифру врсте поступка (прве двије цифре из поља 37/1): 02, 40, 42, 46, 47, 51, 53, 55, 56, 57, 61, 63, 71, 78, 91 и 93 и за тарифне ознаке из Корелацијске табеле за робу двојне намјене.	
		Напомене:	1. Међународни увозни сертификат за робу двојне намјене, сходно члану 17. став (3) Закона о контроли спољнотрговинског промета робе двојне намјене ("Службени гласник БиХ", број 53/16), обавезно се прилаже уз увозну царинску пријаву ако се ради о увозу хемикалија, радиоактивних материја, експлозивних материја или другој роби која има опасна својства, а чије је коришћење уређено посебним законским прописима. У другим случајевима увоза робе двојне намјене овај сертификат се прилаже ако је исти, од стране надлежног органа, издат увознику на његов захтјев. 2. Ако уз царинску пријаву није приложен наведени сертификат у случајевима увоза робе двојне намјене за коју није обавезан, тада се у увозној царинској пријави у поље 44 (додатни екран "Приложени документи") под шифром "DUIM" уписују ријечи "Роба двојне намјене".
[10]	Шифра "DUTR":	из поља 44 царинске пријаве за поступак провоза користи се само у случају транзита робе двојне намјене.	
		Напомена:	Сходно члану 3. тачка к) Закона о контроли спољнотрговинског промета роба двојне намјене, **транзит** је царинским прописима уређен царински поступак према којем роба двојне намјене која није из Босне и Херцеговине транзитира преко царинског подручја Босне и Херцеговине, копненим, воденим, ваздушним или комбинованим превозом, са или без претовара, са одредиштем изван Босне и Херцеговине. Претовар подразумијева истовар, поновни утовар или промјену средства промета на територији Босне и Херцеговине.

Члан 2.

Ово упутство ступа на снагу 01. јануара 2021. године и објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и на службеној страници УИО: www.uino.gov.ba.

Број 01-02-2-2546-4/20
30. децембра 2020. године
Бања Лука

Директор
Др **Миро Џакула**, с. р.

Na osnovu člana 119. stav 1. Odluke o provedbenim propisima Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 63a/04, 60/06 i 57/08), člana 15. Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), direktor Uprave za indirektno oporezivanje donosi

UPUTSTVO
O DOPUNI UPUTSTVA O POPUNJAVANJU CARINSKE PRIJAVE I ZBIRNE PRIJAVE

Član 1.

U Uputstvu o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave ("Službeni glasnik BiH", br. 43/19 i 21/20) u Prilogu 2. (Šifre koje se koriste za popunjavanje carinske prijave) iz člana 14. stav (7) ovog uputstva vrši se dopuna kako glasi:

U Šifarniku "19.1. Šifre za dodatne informacije/priložene dokumente/uvjerenja i odobrenja, osim za dokumenta za carinske povlastice - polje 44", iza rednog broja 142. dodaju se novi redni brojevi 143. do 146. koji glase:

"143.	Dozvola za izvoz robe dvojne namjene[8]		DUEX
144.	Međunarodni uvozni certifikat za robu dvojne namjene (International Import Certificate)[9]		DUIM
145.	Dozvola za tranzit robe dvojne namjene[10]		DUTR
146.	Potvrda Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine		STK"

Legenda:

[8]	Šifra "DUEX":	iz polja 44 izvozne carinske prijave vezana je za šifru vrste postupka (prve dvije cifre iz polja 37/1): 10, 21, 23 i 31 i za tarifne oznake iz Korelacijske tabele za robu dvojne namjene.	
[9]	Šifra "DUIM":	iz polja 44 uvozne carinske prijave vezana je za šifru vrste postupka (prve dvije cifre iz polja 37/1): 02, 40, 42, 46, 47, 51, 53, 55, 56, 57, 61, 63, 71, 78, 91 i 93 i za tarifne oznake iz Korelacijske tabele za robu dvojne namjene.	
		Napomene:	1. Međunarodni uvozni certifikat za robu dvojne namjene, shodno članu 17. stav (3) Zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa robe dvojne namjene ("Službeni glasnik BiH", broj 53/16), obavezno se prilaže uz uvoznu carinsku prijavu ako se radi o uvozu hemikalija, radioaktivnih materija, eksplozivnih materija ili drugoj robi koja ima opasna svojstva, a čije je korištenje uređeno posebnim zakonskim propisima. U drugim slučajevima uvoza robe dvojne namjene ovaj certifikat se prilaže ako je isti, od strane nadležnog organa, izdat uvozniku na njegov zahtjev. 2. Ako uz carinsku prijavu nije

			priložen navedeni certifikat u slučajevima uvoza robe dvojne namjene za koju nije obavezan, tada se u uvoznoj carinskoj prijavi u polje 44 (dodatni ekran "Priloženi dokumenti") pod šifrom "DUIM" upisuju riječi "Roba dvojne namjene".
(10)	Šifra "DUTR":	iz polja 44 carinske prijave za postupak provoza koristi se samo u slučaju tranzita robe dvojne namjene.	
		Napomena:	Shodno članu 3. tačka k) Zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa roba dvojne namjene, **tranzit** je carinskim propisima uređen carinski postupak prema kojem roba dvojne namjene koja nije iz Bosne i Hercegovine tranzitira preko carinskog područja Bosne i Hercegovine, kopnenim, vodenim, vazdušnim ili kombiniranim prijevozom, sa ili bez pretovara, sa odredištem izvan Bosne i Hercegovine. Pretovar podrazumijeva istovar, ponovni utovar ili promjenu sredstva prometa na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Ovo uputstvo stupa na snagu 01. januara 2021. godine i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na službenoj stranici UIO: www.uino.gov.ba.

Broj 01-02-2-2546-4/20
30. decembra 2020. godine
Banja Luka

Direktor
Dr. **Miro Džakula**, s. r.

Temeljem članka 119. stavak 1. Odluke o provedbenim propisima Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 63a/04, 60/06 i 57/08), članka 15. Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje donosi

UPUTU
O DOPUNI UPUTE O POPUNJAVANJU CARINSKE PRIJAVE I ZBIRNE PRIJAVE

Članak 1.

U Uputi o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave ("Službeni glasnik BiH", br. 43/19 i 21/20) u Prilogu 2. (Šifre koje se koriste za popunjavanje carinske prijave) iz članka 14. stavak (7) ove upute vrši se dopuna kako glasi:

U Šifarniku "19.1. Šifre za dodatne informacije/priložene dokumente/uvjerenja i odobrenja, osim za dokumenta za carinske povlastice - polje 44", iza rednog broja 142. dodaju se novi redni brojevi 143. do 146. koji glase:

"143.	Dozvola za izvoz robe dvojne namjene(8)		DUEX
144.	Međunarodni uvozni certifikat za robu dvojne namjene (International Import Certificate)(9)		DUIM
145.	Dozvola za tranzit robe dvojne namjene(10)		DUTR
146.	Potvrda Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine		STK"

Legenda:

(8)	Šifra "DUEX":	iz polja 44 izvozne carinske prijave vezana je za šifru vrste postupka (prve dvije znamenke iz polja 37/1): 10, 21, 23 i 31 i za tarifne oznake iz Korelacijske tabele za robu dvojne namjene.
(9)	Šifra "DUIM":	iz polja 44 uvozne carinske prijave vezana je za šifru vrste postupka (prve dvije znamenke iz polja 37/1): 02, 40, 42, 46, 47, 51, 53, 55, 56, 57, 61, 63, 71, 78, 91 i 93 i za tarifne oznake iz Korelacijske tabele za robu dvojne namjene.
	Napomene:	1. Međunarodni uvozni certifikat za robu dvojne namjene, sukladno članku 17. stavak (3) Zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa robe dvojne namjene ("Službeni glasnik BiH", broj 53/16), obvezno se prilaže uz uvoznu carinsku prijavu ako se radi o uvozu kemikalija, radioaktivnih materija, eksplozivnih materija ili drugoj robi koja ima opasna svojstva, a čije je korištenje uređeno posebnim zakonskim propisima. U drugim slučajevima uvoza robe dvojne namjene ovaj certifikat se prilaže ako je isti, od strane nadležnog organa, izdan uvozniku na njegov zahtjev. 2. Ako uz carinsku prijavu nije priložen navedeni certifikat u slučajevima uvoza robe dvojne namjene za koju nije obvezan, tada se u uvoznoj carinskoj prijavi u polje 44 (dodatni ekran "Priloženi dokumenti") pod šifrom "DUIM" upisuju riječi "Roba dvojne namjene".
(10)	Šifra "DUTR":	iz polja 44 carinske prijave za postupak provoza koristi se samo u slučaju tranzita robe dvojne namjene.
	Napomena:	Sukladno članku 3. točka k) Zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa roba dvojne namjene, **tranzit** je carinskim propisima uređen carinski postupak prema kojem roba dvojne namjene koja nije iz Bosne i Hercegovine tranzitira preko carinskog područja Bosne i Hercegovine, kopnenim, vodenim, zračnim ili kombiniranim prijevozom, sa ili bez pretovara, sa odredištem izvan Bosne i Hercegovine. Pretovar podrazumijeva istovar, ponovni utovar ili promjenu sredstva prometa na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Ova uputa stupa na snagu 01. siječnja 2021. godine i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i na službenoj stranici UNO: www.uino.gov.ba.

Broj 01-02-2-2546-4/20
30. prosinca 2020. godine
Banja Luka

Ravnatelj
Dr. **Miro Džakula**, v. r.

СПОЉНОТРГОВИНСКА КОМОРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

66

На основу члана 22. Закона о Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 30/01 и 72/13) и члана 46. Статута Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", Пречишћен текст број 52/14 и 19/18), Скупштина Спољнотрговинске коморе Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 17.12.2020. године, донијела је

ОДЛУКУ
О ЧЛАНАРИНИ СПОЉНОТРГОВИНСКОЈ КОМОРИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2021. ГОДИНУ

I - Опште одредбе

Члан 1.

Овом одлуком прописује се основица, стопа, начин плаћања и друга битна питања у вези са чланарином коју чланови плаћају Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине у 2021. години.

Члан 2.

Чланарину Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комора) у обавези су плаћати привредно-правна лица регистрована у Босни и Херцеговини за обављање послова у иностранству (у даљем тексту: члан) по основу:

а) реализованог увоза или
б) бруто плате запослених.

Члан 3.

Члану Коморе може се обрачунати чланарина само по једном од основа из претходног члана, а према расположивим подацима.

Члан 4.

Максимална мјесечна чланарина утврђена појединачном члану не може да буде већа од три просјечне нето плате у БиХ исплаћене у 2020. години, према службеним подацима Агенције за статистику БиХ.

Минимална мјесечна чланарина износи 20,00 КМ.

II - Чланарина по основу реализованог увоза

Члан 5.

Члану Коморе који је у 2020. години имао реализован спољнотрговински промет, основицу за обрачун годишње чланарине чини укупна вриједност увезене робе у БиХ у 2020. години.

Стопа чланарине из овог члана износи 0,1%.

III - Чланарина по основу бруто плате

Члан 6.

Банке, осигуравајућа друштва, привредно-правна лица из области грађевинарства и привредно-правна лица из области транспорта, комуникација и услуга (друмски саобраћај, жељезнички саобраћај, ваздушни саобраћај, дјелатност путничких агенција и туроператора, поштанске активности, телекомуникације и остале пратеће дјелатности те остале компаније које остварују приход по основу услуге у иностранству), као и други чланови Коморе којима се чланарина не обрачунава у складу са чланом 5. ове одлуке, плаћају годишњу чланарину која се обрачунава у односу на бруто плату.

Научноистраживачке и образовне институције, удружења грађана која у својој регистрацији имају привредну дјелатност, савези, интересне асоцијације, фондације, закладе и друге организације које обављају дјелатност од значаја за привреду, као појединачни или колективни чланови, уколико је проведена процедура предвиђена чланом 6. став 4. и 5. Статута Коморе, плаћају годишњу чланарину која се обрачунава у односу на бруто плату.

Основица за обрачун чланарине из овог члана је износ бруто плате исказан у завршном рачуну код надлежне институције за 2020. годину (Финансијско-информатичка агенција Федерације БиХ и Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге Републике Српске).

Стопа чланарина из овог члана износи 0,2%.

IV - Минимална чланарина и умањење

Члан 7.

Члан Коморе који је основан у 2021. години не плаћа чланарину за 2021. годину.

Члан Коморе којем чланарина није утврђена у складу са чланом 5. и 6. ове одлуке плаћа минималну годишњу чланарину у износу од 240,00 КМ, односно 60,00 КМ тромјесечно.

Члан 8.

Члану Коморе који је у исказаном укупном приходу за 2020. годину остварио више од 50% по основу прихода на иностраном тржишту (извоза) обрачунато задужење чланарине се умањује за 20%.

Умањење чланарине врши се на основу захтјева члана Коморе, уз који се доставља биланса успјеха за 2020. годину.

V - Начин плаћања

Члан 9.

Укупна годишња чланарина за 2021. годину дијели се на четири једнака дијела и плаћа тромјесечно.

Члан Коморе плаћа чланарину на основу обавјештења о основици и висини чланарине које му Комора доставља посебно за свако тромјесечје.

Уплата чланарине по основама прописаним овом одлуком врши се на рачуне Коморе који се воде код пословних банака.

VI - Завршне одредбе

Члан 10.

Генерални секретар Коморе је овлаштен да ангажује средства у циљу прибављања података за обрачун чланарине од институција које располажу званичним подацима, односно правних лица чије су податке верификовале те институције.

Члан 11.

Ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о чланарини Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине број 01-1-01-1-1660-4/19 од 16.12.2019. године ("Службени гласник БиХ", број 86/19; "Службене новине Федерације БиХ", број 98/19; "Службени гласник РС", број 111/19; "Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", број 5/20).

Члан 12.

Ова одлука ступа на снагу и примјењује се од 1.1.2021. године до 31.12.2021. године. Изузетно, уколико Скупштина Коморе у 2021. години не донесе одлуку о чланарини за 2022. годину, ова одлука ће се примјењивати до доношења одлуке о чланарини за 2022. годину.

Вањскотрговинска комора БиХ
Спољнотрговинска комора БиХ
Предсједник Скупштине
Светозар Михајловић, с. р.

Број 01-1-01-1-1434-10/20
17. децембра 2020. године

Na osnovu člana 22. Zakona o Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/01 i 72/13) i člana 46. Statuta Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", Prečišćen tekst broj 52/14 i 19/18), Skupština Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 17.12.2020. godine, donijela je

ODLUKU
O ČLANARINI VANJSKOTRGOVINSKOJ KOMORI BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2021. GODINU

I. Opće odredbe

Član 1.

Ovom odlukom propisuje se osnovica, stopa, način plaćanja i druga bitna pitanja u vezi sa članarinom koju članovi plaćaju Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine u 2021. godini.

Član 2.

Članarinu Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komora) u obavezi su plaćati privredno-pravna lica registrirana u Bosni i Hercegovini za obavljanje poslova u inostranstvu (u daljnjem tekstu: član) po osnovu:

a) realiziranog uvoza ili
b) bruto plaće zaposlenih.

Član 3.

Članu Komore može se obračunati članarina samo po jednom od osnova iz prethodnog člana, a prema raspoloživim podacima.

Član 4.

Maksimalna mjesečna članarina utvrđena pojedinačnom članu ne može biti veća od tri prosječne neto plaće u BiH isplaćene u 2020. godini, prema službenim podacima Agencije za statistiku BiH.

Minimalna mjesečna članarina iznosi 20,00 KM.

II. Članarina po osnovu realiziranog uvoza

Član 5.

Članu Komore koji je u 2020. godini imao realiziran vanjskotrgovinski promet osnovicu za obračun godišnje članarine čini ukupna vrijednost uvezene robe u BiH u 2020. godini.

Stopa članarine iz ovog člana iznosi 0,1%.

III. Članarina po osnovu bruto plaće

Član 6.

Banke, osiguravajuća društva, privredno-pravna lica iz oblasti građevinarstva i privredno-pravna lica iz oblasti prometa, komunikacija i usluga (cestovni promet, željeznički promet, zračni promet, djelatnost putničkih agencija i turoperatora, poštanske aktivnosti, telekomunikacije i ostale prateće djelatnosti te ostale kompanije koje ostvaruju prihod po osnovu usluge u inostranstvu), kao i drugi članovi Komore kojima se članarina ne obračunava u skladu sa članom 5. ove odluke, plaćaju godišnju članarinu koja se obračunava u odnosu na bruto plaću.

Naučnoistraživačke i obrazovne institucije, udruženja građana koja u svojoj registraciji imaju privrednu djelatnost, savezi, interesne asocijacije, fondacije, zaklade i druge organizacije koje obavljaju djelatnost od značaja za privredu, kao pojedinačni ili kolektivni članovi, ukoliko je provedena procedura predviđena članom 6. stav 4. i 5. Statuta Komore, plaćaju godišnju članarinu koja se obračunava u odnosu na bruto plaću.

Osnovica za obračun članarine iz ovog člana je iznos bruto plaće iskazan u završnom računu kod nadležne institucije za 2020. godinu (Finansijsko-informatička agencija Federacije BiH i Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Republike Srpske).

Stopa članarina iz ovog člana iznosi 0,2%.

IV. Minimalna članarina i umanjenje

Član 7.

Član Komore koji je osnovan u 2021. godini ne plaća članarinu za 2021. godinu.

Član Komore kojem članarina nije utvrđena u skladu sa članom 5. i 6. ove odluke plaća minimalnu godišnju članarinu u iznosu od 240,00 KM, odnosno 60,00 KM kvartalno.

Član 8.

Članu Komore koji je u iskazanom ukupnom prihodu za 2020. godinu ostvario više od 50% po osnovu prihoda na inostranom tržištu (izvoza) obračunato zaduženje članarine se umanjuje za 20%.

Umanjenje članarine vrši se na osnovu zahtjeva člana Komore, uz koji se dostavlja bilansa uspjeha za 2020. godinu.

V. Način plaćanja

Član 9.

Ukupna godišnja članarina za 2021. godinu dijeli se na četiri jednaka dijela i plaća kvartalno.

Član Komore plaća članarinu na osnovu obavještenja o osnovici i visini članarine koje mu Komora dostavlja posebno za svaki kvartal.

Uplata članarine po osnovama propisanim ovom odlukom vrši se na račune Komore koji se vode kod poslovnih banaka.

VI. Završne odredbe

Član 10.

Generalni sekretar Komore je ovlašten angažirati sredstva u cilju pribavljanja podataka za obračun članarine od institucija koje raspolažu zvaničnim podacima, odnosno pravnih lica čije su podatke verificirale te institucije.

Član 11.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o članarini Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine broj 01-1-01-1-1660-4/19 od 16.12.2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 86/19; "Službene novine Federacije BiH", broj 98/19; "Službeni glasnik RS", broj 111/19; "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj 5/20).

Član 12.

Ova odluka stupa na snagu i primjenjuje se od 1.1.2021. godine do 31.12.2021. godine. Izuzetno, ukoliko Skupština Komore u 2021. godini ne donese odluku o članarini za 2022. godinu, ova odluka će se primjenjivati do donošenja odluke o članarini za 2022. godinu.

Vanjskotrgovinska komora BiH
Spoljnotrgovinska komora BiH
Predsjednik Skupštine
Svetozar Mihajlović, s. r.

Broj 01-1-01-1-1434-10/20
17. decembra 2020. godine

Na temelju članka 22. Zakona o Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/01 i 72/13) i članka 46. Statuta Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", Prečišćen tekst broj 52/14 i 19/18), Skupština Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 17.12.2020. godine, donijela je

ODLUKU
O ČLANARINI VANJSKOTRGOVINSKOJ KOMORI BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2021. GODINU

I. Opće odredbe

Članak 1.

Ovom Odlukom propisuje se osnovica, stopa, način plaćanja i druga bitna pitanja u vezi s članarinom koju članovi plaćaju Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine u 2021. godini.

Članak 2.

Članarinu Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komora) u obvezi su plaćati gospodarsko-pravne osobe registrirane u Bosni i Hercegovini za obavljanje poslova u inozemstvu (u daljnjem tekstu: član) na temelju:

a) realiziranog uvoza ili
b) bruto plaće zaposlenih.

Članak 3.

Članu Komore može se obračunati članarina samo po jednom od osnova iz prethodnog članka, a prema raspoloživim podacima.

Članak 4.

Maksimalna mjesečna članarina utvrđena pojedinačnom članu ne može biti veća od tri prosječne neto plaće u BiH isplaćene u 2020. godini, prema službenim podacima Agencije za statistiku BiH.

Minimalna mjesečna članarina iznosi 20,00 KM.

II. Članarina na temelju realiziranog uvoza

Članak 5.

Članu Komore koji je u 2020. godini imao realiziran vanjskotrgovinski promet osnovicu za obračun godišnje članarine čini ukupna vrijednost uvezene robe u BiH u 2020. godini.

Stopa članarine iz ovog članka iznosi 0,1%.

III. Članarina na temelju bruto plaće

Članak 6.

Banke, osiguravajuća društva, gospodarsko-pravne osobe iz oblasti građevinarstva i gospodarsko-pravne osobe iz oblasti prometa, komunikacija i usluga (cestovni promet, željeznički promet, zračni promet, djelatnost putničkih agencija i turoperatora, poštanske aktivnosti, telekomunikacije i ostale prateće djelatnosti te ostale kompanije koje ostvaruju prihod na temelju usluge u inozemstvu), kao i drugi članovi Komore kojima se članarina ne obračunava sukladno članku 5. ove Odluke, plaćaju godišnju članarinu koja se obračunava u odnosu na bruto plaću.

Znanstvenoistraživačke i obrazovne institucije, udruge građana koje u svojoj registraciji imaju gospodarsku djelatnost, savezi, interesne asocijacije, fondacije, zaklade i druge organizacije koje obavljaju djelatnost od značaja za gospodarstvo, kao pojedinačni ili kolektivni članovi, ako je provedena procedura predviđena člankom 6. stavak 4. i 5. Statuta Komore, plaćaju godišnju članarinu koja se obračunava u odnosu na bruto plaću.

Osnovica za obračun članarine iz ovog članka je iznos bruto plaće iskazan u završnom računu kod nadležne institucije za 2020. godinu (Financijsko-informatička agencija Federacije BiH i Agencija za posredničke, informatičke i financijske usluge Republike Srpske).

Stopa članarina iz ovog članka iznosi 0,2%.

IV. Minimalna članarina i umanjenje

Članak 7.

Član Komore koji je utemeljen u 2021. godini ne plaća članarinu za 2021. godinu.

Član Komore kojem članarina nije utvrđena sukladno članku 5. i 6. ove Odluke plaća minimalnu godišnju članarinu u iznosu od 240,00 KM, odnosno 60,00 KM kvartalno.

Članak 8.

Članu Komore koji je u iskazanom ukupnom prihodu za 2020. godinu ostvario više od 50% na temelju prihoda na inozemnom tržištu (izvoza) obračunato zaduženje članarine se umanjuje za 20%.

Umanjenje članarine vrši se na temelju zahtjeva člana Komore, uz koji se dostavlja bilanca uspjeha za 2020. godinu.

V. Način plaćanja

Članak 9.

Ukupna godišnja članarina za 2021. godinu dijeli se na četiri jednaka dijela i plaća kvartalno.

Član Komore plaća članarinu na temelju obavještenja o osnovici i visini članarine koje mu Komora dostavlja posebno za svaki kvartal.

Uplata članarine na temeljima propisanim ovom Odlukom vrši se na račune Komore koji se vode kod poslovnih banaka.

VI. Završne odredbe

Članak 10.

Generalni tajnik Komore je ovlašten angažirati sredstva u cilju pribavljanja podataka za obračun članarine od institucija koje raspolažu službenim podacima, odnosno pravnih osoba čije su podatke verificirale te institucije.

Članak 11.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o članarini Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine broj 01-1-01-1-1660-4/19 od 16.12.2019. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 86/19; "Službene novine Federacije BiH", broj 98/19; "Službeni glasnik RS", broj 111/19; "Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj 5/20).

Članak 12.

Ova Odluka stupa na snagu i primjenjuje se od 1.1.2021. godine do 31.12.2021. godine. Izuzetno, ako Skupština Komore u 2021. godini ne donese odluku o članarini za 2022. godinu, ova Odluka će se primjenjivati do donošenja odluke o članarini za 2022. godinu.

Vanjskotrgovinska komora BiH
Spoljnotrgovinska komora BiH
Predsjednik Skupštine
Svetozar Mihajlović, v. r.

Broj 01-1-01-1-1434-10/20
17. prosinca 2020. godine

(Sl-49/21-G)

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

67

На основу члана 18. став 3., а у вези са чланом 7. тачка х) Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07) и члана 19. ст. (1), (2), (5) и (6) Правилника Централне банке Босне и Херцеговине, број УО-104-01-1-116/15 од 28.12.2015. године, у складу са одобрењем Управног одбора Централне банке Босне и Херцеговине са 17. сједнице Управног одбора Централне'банке Босне и Херцеговине одржане 28.12.2020. године, гувернер Централне банке Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ВИЦЕГУВЕРНЕРА ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

Мр Ернадина (Салиха) Бајровић, именује се за вицегувернера Централне банке Босне и Херцеговине на мандатни период у трајању од четири године, почевши од 01.01.2021. године до 31.12.2024. године.

Члан 2.

Вицегувернеру из члана 1. ове одлуке утврђује се надлежност за послове Сектора за администрацију и финансије у Централном уреду Централне банке Босне и Херцеговине и координацију задатака и обавеза односног сектора у оквиру главних јединица и филијала у циљу јединственог управљања пословима Централне банке Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Права, обавезе и одговорности лица из члана 1. ове одлуке која проистичу из радног односа заснованог на мандатни период у складу са овом одлуком, утврдит ће се на основу правних прописа и аката Централне банке Босне и Херцеговине.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а примјењује се од 01.01.2021. године.

Члан 5.

Ова одлука ће се објавити у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко дистрикта.

Број 104-12-2-2398-2/20
31. децембра 2020. године
Сарајево

Гувернер
Др **Сенад Софтић**, с. р.

Na osnovu člana 18. stav 3., a u vezi sa članom 7. tačka h) Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07) i člana 19. st. (1), (2), (5) i (6) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, broj UV-104-01-1-116/15 od 28.12.2015. godine, u skladu sa odobrenjem Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine sa 17. sjednice Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine održane 28.12.2020. godine, guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O IMENOVANJU VICEGUVERNERA CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

Mr. Ernadina (Saliha) Bajrović, imenuje se za viceguvernera Centralne banke Bosne i Hercegovine na mandatni period u trajanju od četiri godine, počevši od 01.01.2021. godine do 31.12.2024. godine.

Član 2.

Viceguverneru iz člana 1. ove odluke utvrđuje se nadležnost za poslove Sektora za administraciju i finansije u Centralnom uredu Centralne banke Bosne i Hercegovine i koordinaciju zadataka i obaveza odnosnog sektora u okviru glavnih jedinica i filijala u cilju jedinstvenog upravljanja poslovima Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Član 3.

Prava, obaveze i odgovornosti lica iz člana 1. ove odluke koja proističu iz radnog odnosa zasnovanog na mandatni period u skladu sa ovom odlukom, utvrdit će se na osnovu pravnih propisa i akata Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Član 4.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 01.01.2021. godine.

Član 5.

Ova odluka će se objaviti u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta.

Broj 104-12-2-2398-2/20
31. decembra 2020. godine
Sarajevo

Guverner
Dr. **Senad Softić**, s. r.

Na temelju članka 18. stavak 3., a u svezi sa člankom 7. točka h) Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07) i člankom 19. st. (1), (2), (5) i (6) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, broj UV-104-01-1-116/15 od 28.12.2015. godine, sukladno odobrenju Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine sa 17. sjednice Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine održane 28.12.2020. godine, guverner Centralne banke Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O IMENOVANJU VICEGUVERNERA CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

Mr. Ernadina (Saliha) Bajrović, imenuje se za viceguvernera Centralne banke Bosne i Hercegovine na mandatni period u trajanju od četiri godine, počevši od 1.1.2021. godine do 31.12.2024. godine.

Članak 2.

Viceguverneru iz članka 1. ove odluke utvrđuje se nadležnost za poslove Sektora za administraciju i financije u Centralnom uredu Centralne banke Bosne i Hercegovine i koordinaciju zadataka i obveza odnosnog sektora u okviru glavnih jedinica i podružnica u cilju jedinstvenog upravljanja poslovima Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

Prava, obveze i odgovornosti lica iz članka 1. ove odluke koja proističu iz radnog odnosa zasnovanog na mandatni period u skladu sa ovom odlukom, utvrdit će se na temelju pravnih propisa i akata Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1.1.2021. godine.

Članak 5.

Ova odluka će se objaviti u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta.

Broj 104-12-2-2398-2/20
31. prosinca 2020. godine
Sarajevo

Guverner
Dr. **Senad Softić**, v. r.

УСТАВНИ СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

68

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1641/19** рјешавајући апелацију **ALLEGRO PROMET д.о.о. Приједор**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1), (2) и (3) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Мирсад Ћеман, потпредсједник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија

на сједници одржаној 10. децембра 2020. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Дјелимично се усваја апелација **ALLEGRO PROMET д.о.о. Приједор.**

Утврђује се повреда права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Врховног суда Републике Српске број 57 0 Пс 100770 18 Рев од 16. јануара 2019. године у дијелу којим је **ALLEGRO PROMET д.о.о. Приједор** обавезан на исплату износа од 164.632,00 КМ са законским затезним каматама.

Предмет се у том дијелу враћа Врховном суду Републике Српске, који је дужан да по хитном поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3к) Устава Босне и Херцеговине и чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Врховном суду Републике Српске да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од 90 дана од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одбија се апелација **ALLEGRO PROMET д.о.о. Приједор** у односу на Пресуду Врховног суда Републике Српске број 57 0 Пс 100770 18 Рев од 16. јануара 2019. године у дијелу којим је ревизија **ALLEGRO PROMET д.о.о. Приједор** одбијена у односу на остали дио тужбеног односно противтужбеног захтјева.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. ALLEGRO PROMET д.о.о. Приједор (у даљњем тексту: апелант), којег заступају Бранислав и Сањин Косић, адвокати из Бањалуке, поднио је 10. априла 2019. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Републике Српске (у даљњем тексту: Врховни суд) број 57 0 Пс 100770 18 Рев од 16. јануара 2019. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Врховног суда, Вишег привредног суда у Бањалуци (у даљњем тексту: Виши привредни суд), Окружног привредног суда у Бањалуци (у даљњем тексту: Окружни привредни суд), тужиоца "Крајина Борац" д.о.о. Бањалука (у даљњем тексту: тужилац) и законског заступника првотуженог Града Приједор затражено је 10. јула да доставе одговор на апелацију.

3. Врховни суд, Виши привредни суд, Окружни привредни суд, тужилац и првотужени су одговор на апелацију доставили у периоду од 20. до 31. јула 2020. године.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произлазе из апелационих навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин.

5. Одлучујући о тужиочевом тужбеном захтјеву и противтужбеном захтјеву апеланта (друготужени у предметном поступку), Окружни привредни суд је Пресудом број 57 0 Пс 100 770 12 Пс од 30. септембра 2017. године (која је исправљена рјешењем о исправци тог суда од 2. октобра 2017. године) утврдио да је апсолутно ништав и да не производи правно дејство уговор о купопродаји пословног простора у Приједору који су 20. априла 2004. године закључили првотужени као продавац и апелант као купац (у даљњем тексту: предметни уговор), те је надлежној Подручној јединици Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове РС (у даљњем тексту: Републичка управа) наложено брисање свих уписа који су извршени на основу предметног уговора. Истом пресудом апелант је обавезан да под пријетњом принудног извршења тужиоцу преда у посјед пословни простор у Приједору, који је поближе описан у изреци пресуде (у даљњем тексту: спорни пословни простор), док је одбијен тужбени захтјев у дијелу којим је тражено обавезивање апеланта на исплату на име стицања без основа због употребе туђе ствари, односно накнаду због изостале закупнине у периоду од 20. априла 2004. до 1. маја 2017. године у укупном износу од 334.933,50 КМ, заједно с каматама. Апелантов противтужбени захтјев којим је тражио утврђење да је савјестан стицалац и власник спорног пословног простора с дијелом 1/1, што је тужилац дужан да призна и да се убудуће уздржи од узнемиравања апеланта у коришћењу и посједу спорног пословног простора, уз накнаду трошкова поступка је одбијен. Окружни привредни суд је још одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка (све прецизније наведено у изреци пресуде).

6. У одговору на тужбу првотужени је, између осталог, навео да је на спорном пословном простору био уписан као супосједник, а да се након купопродајног уговора на спорном пословном простору укњижио апелант као власник 1/1. Затим је првотужени указао да су се према зк. подацима предметне непокретности водиле као друштвена својина с правом располагања у корист физичких лица (Ђ. В. и Д. М.). Затим је навео да је у катастарском операту предник тужиоца био уписан као супосједник спорног пословног простора, али да је та грешка у катарском операту исправљена рјешењем Републичке управе од 21. марта 2004. године када се као супосједник уписао првотужени заједно са Ђ. В. Првотужени је још навео да је у том поступку (исправке грешке у катастарском операту) утврђено да је зграда била уписана као посјед Р. Б., која је даровним уговором од 24. септембра 1962. године непокретност поклонила првотуженом, а да је у вријеме закључења предметног уговора првотужени био уписан као посједник на спорном пословном простору који представља приземље стамбене зграде, те да је у управном поступку констатовано да је Борац Травник приликом успостављања новог катастарског операта био погрешно уписан као посједник јер приликом уписа није посједовао исправе о својини (рјешење Републичке управе од 21. марта 2003. године), те да се на непокретностима на којима су неријешени имовинско-правни односи не може по том законском основу утврђивати право својине, већ се спор треба ријешити пред судом. Да се ради о неријешеним имовинско-правним односима првотужени је указао на образложење Дирекције за приватизацију из којег произлази да су по питању спорног пословног простора неријешени имовинско-правни односи.

7. Након што је првостепени суд провео велики број доказа, тај суд је у вези са стањем својине у релевантним евиденцијама у односу на спорни пословни простор утврдио да је катастарска честица на којој је изграђена зграда и спорни пословни простор уписана на име "Борац" Травник ООУР Трговина "као власник или плодоуживалац", да из посједовног листа од 1. априла 2003. године произлази да је к. ч. на којој се налази зграда и спорни пословни простор уписана на име "Борац" конфекција Травник, али да је рјешењем Републичке управе од 21. марта 2003. године извршена исправка грешке у катастарском операту тако да је на к. ч. на којој се налази зграда и спорни пословни простор умјесто "Борац" Травник ООУР Трговина с дијелом 1/2 уписан првотужени с истим дијелом. Сходно стању у јавним евиденцијама, првотужени као продавац и апелант као купац 20. априла 2004. године закључили су предметни купопродајни уговор, након чега се као власник спорног пословног простора на основу купопродајног уговора уписао апелант с дијелом 1/1, без икаквих терета.

8. Окружни суд је утврдио и то да се накнадно, пред надлежним органима, водио управни поступак, односно

управни спор ради утврђења права својине над спорним пословним простором тако да је правоснажним рјешењем Републичке управе од 14. јула 2014. године утврђено да је тужилац стекао право својине на спорном пословном простору тако да се он 16. јануара 2017. године уписао као власник спорног пословног простора у јавним евиденцијама, а основ за стицање својине је наведено рјешење Републичке управе.

9. Сходно релевантном чињеничном утврђењу, првостепени суд је у односу на први дио тужбеног захтјева (утврђење ништавости предметног уговора) закључио да је основан. Образлажући свој став, Окружни привредни суд је пошао од одлуке Збора радника од 7. маја 1992. године којом је тужилац (његов правни предник) основан од дијела предузећа "Борац" Травник, који се налазио на територији ентитета РС, и да је у оснивачки акт ушао и спорни пословни простор. Затим, након тога, рјешењем Основног суда у Бањалуци од 19. маја 1992. године извршен је упис оснивања тужиоца (правни предник). Затим је првостепени суд навео да је тужилац основан као друштвено предузеће, да би касније постао акционарско друштво, те коначно друштво с ограниченом одговорношћу, што произлази из судског регистра. Из рјешења Дирекције за приватизацију Републике Српске од 28. септембра 2001. године произашло је да је над тужиоцем извршена приватизација којом је обухваћен и спорни пословни простор, а из увјерења Инвестиционе развојне банке од 21. јуна 2012. године утврђено је да је програм приватизације тужиоца спроведен, те да су у програму приватизације државног капитала предузећа у поглављу VIII исказани подаци о непокретностима.

10. Затим се првостепени суд позвао на одредбе члана 20 Закона о својинско-правним односима којим је прописано да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла, при чему се право својине на основу правног посла стиче уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин одређен законом (члан 33). Првостепени суд је приликом усвајања тужбеног захтјева имао у виду поступак који се водио пред Републичком управом, те Окружним судом у Бањалуци (управни спор), а да из рјешења Дирекције за приватизацију РС произлази да је извршена приватизација спорног пословног простора, а посебно чињеница да је правоснажним рјешењем Републичке управе од 14. јула 2014. године утврђено да је тужилац стекао право својине на спорном пословном простору.

11. Окружни привредни суд се затим позвао на Оквирни закон о приватизацији предузећа и банака у БиХ (у даљњем тексту: Оквирни закон), па је суд утврдио да је предметни купопродајни уговор супротан Оквирном закону, те Закону о приватизацији државног капитала у предузећима. Приликом одлучења Окружни привредни суд се позвао на судску праксу редовних судова у РС.

12. Сходно свему наведеном, Окружни привредни суд је закључио да апелант не може полагати никакво право на спорном пословном простору, па је стога апелантов противтужбени захтјев неоснован, при чему је дужан да спорни пословни простор врати у посјед тужиоцу јер првотужени није у фактичкој власти спорног пословног простора. У вези с тим првостепени суд се позвао на одредбу члана 104 Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО) која прописује обавезе уговорних страна у случају ништавости уговора.

13. У вези с неоснованошћу дијела тужбеног захтјева којим је тражена исплата по основу стицања без основа због употребе туђе ствари, односно накнада на име закупнине, Окружни привредни суд је пошао од чињенице да је апелант као закупац спорног пословног простора од 22. јула 1996. године закључио предметни купопродајни уговор 20. априла 2004. године, те се на основу тог уговора у јавне евиденције уписао као власник спорног пословног простора с дијелом 1/1. С обзиром на то да је апелант био уписан као власник спорног пословног простора, да је прије склапања купопродајног уговора спорни пословни простор користио као закупац по основу уговора о закупу с првотуженим, те како у вријеме купопродаје у јавним евиденцијама није било забиљежбе о било каквом терету или ограничењу на пословном простору, а да је Правобранилаштво РС дало своје мишљење да је предметни купопродајни уговор правно ваљан и да нема сметњи за његову реализацију, Окружни привредни суд је закључио да су и првотужени и апелант били савјесни од почетка (поступали су у доброј вјери, с повјерењем у земљишне књиге) до данас, па стога нема основа за примјену одредби стицања без основа у смислу члана 210 став 2 ЗОО.

14. Одлучујући о жалбама парничних странака, Виши привредни суд је Пресудом број 57 0 Пс 100770 17 Пж од 24. априла 2018. године тужиочеву жалбу дјелимично уважио и првостепену пресуду преиначио тако што су првотужени и апелант обавезани да тужиоцу солидарно исплате износ од 164.632,00 КМ, заједно с каматама на име стицања без основа, док је у преосталом дијелу тужиочева жалба преко досуђеног износа одбијена и првостепена пресуда потврђена. Истом пресудом првостепена пресуда је преиначена и у дијелу одлуке о трошковима поступка тако што су првотужени и апелант обавезани да тужиоцу солидарно исплате износ од 11.697,60 КМ на име трошкова поступка. Жалбе првотуженог и апеланта у односу на усвајајући дио оспорене одлуке, односно у односу на противтужбени захтјев су одбијене као неосноване (све прецизније наведено у изреци пресуде).

15. Виши привредни суд је, испитујући неоснованост жалби тужених, између осталог, навео да је спорни пословни простор био предмет приватизације у складу са Законом о приватизацији државног капитала у предузећима и Оквирног закона, који је садржан у програму приватизације, као и другим документима тужиоца. Затим је Виши привредни суд подсјетио да је након спроведеног поступка приватизације, у складу са чланом 8а Закона о приватизацији државног капитала у предузећима, рјешењем Републичке управе од 14. јула 2014. године утврђено право својине на спорном пословном простору у корист тужиоца, из чега слиједи закључак да је тужилац доказао да је у законом прописаном поступку стекао право својине приватизацијом државног капитала, те се у парничном поступку не може вршити преиспитивање одлука донесених у управном поступку и у управном спору. У вези с наводом првотуженог "да је оправдано очекивати да ће Врховни суд усвојити захтјев за ванредно преиспитивање правоснажне пресуде Окружног суда Бањалука од 21. децембра 2016. године и да ће тужилац тиме изгубити активну легитимацију у овом спору" Виши привредни суд је навео да је неприхватљиво такво прогнозирање с обзиром на то да се ради о ванредном правном лијеку у управном спору.

16. Виши привредни суд је нагласио и то да је својинско-правни однос спорног пословног простора био јасан прије закључивања предметног уговора јер је рјешењем Дирекције за приватизацију од 28. септембра 2000. године било утврђено да тужилац послује државним капиталом у 100% износу, а рјешењем исте дирекције од 4. јула 2001. године одобрен је програм приватизације државног капитала у том предузећу са списком грађевинских објекта. У том правцу је Виши привредни суд навео да су тачни апелантови подаци да рјешење Основног суда од 19. маја 1992. године не

садржи зк. или катастарске податке о спорном пословном простору, али није споран идентитет тог простора с обзиром на то да у Приједору не постоји неки други пословни простор који је био предмет одлуке о организовању ТП "Крајина Борац" од 7. маја 1992. године, рјешења о регистрацији и програму приватизације државног капитала у том предузећу.

17. Виши привредни суд је даље навео да апелант у жалби приговара да суд није образложио на који начин је предник тужиоца стекао право својине на спорном пословном простору и како се 12 година након извршене приватизације државног капитала јавља са захтјевом за регулисање имовинско-правних односа. У вези с тим Виши привредни суд је навео да из рјешења Републичке управе од 21. марта 2003. године произлази да је исправљена "наводна" грешка уписа при формирању катастарског операта тако што умјесто "Др. св. Борац Травник ООУР Трговина са дијелом ½" треба да стоји: "Општина Приједор са дијелом ½" без навођења да ли је и какав је поступак спроведен у вези с тим, а са образложењем да је упис правног предника тужиоца извршен без доказа о својини над приземљем зграде иако је прије тога 2001. године спроведен програм приватизације, који је садржавао спорни пословни простор.

18. Код чињенице да су разлози за усвајање тужбеног захтјева истовремено разлози за одбијање противтужбеног захтјева, неосновани су апелантови жалбени наводи у погледу образложења пресуде првостепеног суда о одбијању противтужбеног захтјева.

19. У вези с дјелимичном основаношћу тужиочевих жалбених приговора Виши привредни суд је приликом одлучења имао у виду одредбе чл. 210 и 219 ЗОО наводећи да употреба туђе ствари, као један од видова стицања без основа, мора да испуњава услове општег правила тог института облигационог права који се састоји у одсуству правног основа за употребу, и она постоји у случају кад неко лице правно неосновано употријеби туђу ствар и на тај начин оствари корист, при чему није од значаја да ли је то лице било савјесно или несавјесно, да ли је знало или није знало да туђу ствар употребљава у своју корист. У конкретном случају, иако се ради о тужиочевој својини на спорном пословном простору који је обухваћен одлуком о оснивању ТП "Крајина Борац" д.о.о. Бањалука од 7. маја 1992. године, рјешењем о упису у судски регистар, програмом приватизације и рјешењима Дирекције за приватизацију спорни пословни простор је користио апелант, најприје као закупац, а након закључења предметног уговора користи га као своју имовину, а при томе је у предметном поступку утврђено да је предметни уговор ништав, па је тако отапао правни основ. Стога су тужени дужни да тужиоцу солидарно исплате новчани износ с каматама због стицања без основа употребом туђе ствари, односно накнаду због изостале закупнине као вид стицања без основа. О висини накнаде Виши привредни суд се детаљније изјаснио на страни 9 образложења пресуде.

20. Врховни суд је, одлучујући о ревизијама тужених (првотужени и апелант), донио Пресуду број 57 0 Пс 1007070 18 Рев од 16. јануара 2019. године, ревизију првотуженог дјелимично усвојио и пресуду Вишег привредног суда преиначио у дијелу којим су тужени обавезани да тужиоцу солидарно исплате накнаду на име стицања без основа заједно с каматама, тако што је тужбени захтјев у односу на првотуженог у том дијелу одбијен, те је сходно томе преиначена и одлука о трошковима поступка, док је апелантова ревизија одбијена у цијелости (све прецизније наведено у изреци пресуде). Након што је испитао оспорену одлуку у свјетлу жалбених приговора тужених, Врховни суд је закључио да је она правилна, осим у дијелу обавезивања првотуженог да тужиоцу солидарно исплати износ досуђен том пресудом.

21. Врховни суд је оцијенио неоснованим апелантово позивање на записник о изузимању уговора о закупу из 1993. године, а самим тим и приговор да је Борац Травник био само закупац спорног пословног простора и да спорни пословни простор није индивидуално одређен у Прилогу број 2 рјешења од 19. маја 1992. године о упису предника тужиоца у судски регистар, као ни у попису грађевинских објеката који су обухваћени Програмом приватизације јер су изнесени приговори, према мишљењу тог суда, без значаја за законитост побијане пресуде.

22. Врховни суд је, супротно ревизионим приговорима, закључио да је првотужени предметним уговором апеланту продао туђу ствар јер рјешење Републичке управе од 21. марта 2003. године о исправци грешке не представља ниједан од законом прописаних видова стицања права својине на непокретностима. Како је предметни уговор супротан Оквирном закону, као *lex specialis*, као принудном пропису, уговор је ништав сходно члану 103 ЗОО у вези са чл. 2, 3 и 4 Оквирног закона, како су то правилно закључили и нижестепени судови. Будући да је ништав правни основ на темељу којег је извршена укњижба права својине на спорном пословном простору у корист апеланта с 1/1 у Књигу уложених уговора, ништава је и таква укњижба која је извршена на основу рјешења Републичке управе од 15. јануара 2008. године. Утврђивањем ништавости уговора настају посљедице ништавости тог уговора од његовог закључења (*ex tunc*), па на страни апеланта нема основа за задржавање спорног пословног простора у свом посједу, тако да су нижестепени судови апеланту правилно наложили да га врати у посјед тужиоцу.

23. У вези са захтјевом за исплату накнаде по основу стицања без основа Врховни суд је закључио да је апелант, сходно члану 219 ЗОО, у обавези да исплати износ који је утврдио другостепени суд јер апелант држи у посједу и користи спорни пословни простор, а не првотужени. Стога је Врховни суд оцијенио да је основан приговор првотуженог да је другостепени суд у том дијелу (обавезивањем да заједно с апелантом солидарно исплати новчани износ употребом туђе ствари у своју корист) произвољно примијенио материјално право (члан 414 ЗОО). У конкретном случају, како је навео Врховни суд, апелант је спорни пословни простор у релевантном периоду користио на основу предметног уговора о купопродаји, који је као правни основ отпао утврђивањем његове ништавости, па је стога апелант дужан надокнадити тужиоцу корист коју је имао од бесплатног коришћења спорног пословног простора. Такву корист, како је навео Врховни суд, треба процјењивати са становишта остварене уштеде због неплаћене закупнине коју тужилац захтјевом тражи у мјесечним износима од по 2.400,00 КМ у периоду од 20. априла 2004. до 1. маја 2017. године.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

24. Апелант сматра да је оспореним одлукама повријеђено његово право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став (1) Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европски суд) и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апелант тврди да је произвољно образложење редовних судова да су Закон о приватизацији државног капитала у предузећима и Оквирни закон у околностима конкретног случаја *lex specialis* у односу на Закон о својинско-правним односима, Закон о земљишним

књигама и Закон о промету непокретности. Апелант посебно наглашава да у моменту закључења предметног уговора у земљишним књигама и катастарском операту није било уписано ограничење, забрана или забиљежба спора, нити је код надлежног суда вођен било какав поступак о питању утврђивања права својине или других стварних права на спорном пословном простору. Затим се апелацијом указује да је апелант као најбољи понуђач на јавној лицитацији, као савјестан купац, на основу правног посла, стекао право својине на спорном пословном простору уписом у Књигу уложених уговора с дијелом 1/1 сходно чл. 20 и 33 Закона о основним својинско-правним односима. Апелант указује да су редовни судови потпуно занемарили постојање коначног и правоснажног рјешења Републичке управе од 21. марта 2003. године на основу којег је првотужени уписан као власник и посједник спорног пословног простора, а то рјешење никада није стављено ван снаге, а на основу којег је првотужени, као уписани власник и фактички посједник, могао располагати без ограничења, а апелант, као купац спорног пословног простора на јавној лицитацији, није био у обавези да истражује ванкњижно стање непокретности. Осим тога, апелант сматра да редовни судови нису дали образложење по којем основу је предник тужиоца (Борац Травник) стекао право својине на спорном пословном простору, да ли куповином, грађењем, замјеном, одржајем или на неки други начин, те како, када и на који начин је тужилац изгубио посјед спорног пословног простора и како то да се тек након 12 година од извршене приватизације државног капитала, односно 20 година од "оснивања" појављује са захтјевом за регулисање имовинско-правних односа. Апелант тврди да је предник тужиоца био само закупац спорног пословног простора, што је доказано записником о изузимању уговора о закупу од 1. јуна 1993. године, о којим доказима се редовни судови уопште нису изјаснили јер за редовне судове у овом предмету званичне зк. и катастарске евиденције немају никакав значај. У конкретном случају редовни судови принцип заштите повјерења у земљишне књиге замјењују неким другим институтима и правилима које закон не познаје.

25. Сви проведени докази упућују на закључак да је апелант поступао у доброј вјери, с повјерењем у земљишне књиге и катастарски операт у којем никада није било уписано било какво ограничење на спорном пословном простору, нити је постојала било каква сумња у право својине првотуженог, који је у вријеме закључења предметног уговора био уписан као власник и посједник спорног пословног простора. Осим тога, апелант износи бројне приговоре у вези с поступком приватизације, па, између осталог, наводи да ни одлуке на које се позивају редовни судови, али ни програм приватизације не садрже било какве зк. или катастарске податке о спорном пословном простору који је, према тврдњама редовних судова, унесен у тужиочев оснивачки акт, већ постоји само реченица "продавнице обуће у Приједору" и ништа више. Апелант износи и бројне приговоре у вези с одлуком у дијелу којим је обавезан на исплату. У том правцу истиче да је имао ваљан правни основ за коришћење спорног пословног простора све до правоснажног окончања предметне парнице (11. мај 2018. године) када је утврђена ништавост предметног уговора, о чему постоји и одређени став судске праксе (Врховни суд, Пресуда број 71 0 П 054543 14 од 4. новембра 2014. године), тако да апелант није могао бити обавезан на плаћање било каквих накнада, нити је апелант стекао било какву имовинску корист с обзиром на то да је првотуженом за спорни пословни простор исплатио износ од 230.000,00 КМ, те друге терете у износу 6.900,00 КМ (порез на промет), као и трошкове санације спорног пословног простора (15.574,00 КМ). Апелант истиче да је прије закључења предметног уговора спорни пословни простор користио по основу уговора о закупу, за који је првотуженом уредно плаћао закупнину, а сада је обавезан да за исти временски период поново плати закупнину, и то са законским затезним каматама. Апелант сматра да су редовни судови оспореним одлукама на најгрубљи начин повриједили апелантово право на правично суђење, али и право на мирно уживање имовине.

б) Одговори на апелацију

26. Врховни суд, Виши привредни суд и Окружни привредни суд су у одговору на апелацију све приговоре оцијенили неоснованим наводећи да оспореним одлукама није дошло до кршења апелантових права на која се у апелацији неосновано позвао, предложивши да се апелација одбије као неоснована.

27. Тужилац је у одговору на апелацију навео да је предметно правно питање Уставни суд већ ријешио у својој пракси (АП 1032/15), па би усвајање апелације било супротно пракси заузетој у цитираној одлуци. Продаја имовине у вријеме и на начин како је то утврђено у предметном случају била је забрањена одлуком Високог представника за БиХ са законском снагом. Тужилац је предложио да се апелација одбије као неоснована.

28. Првотужени је у одговору на апелацију навео да је одлука Врховног суда у дијелу којим је уважена његова жалба на начин да се искључиво апелант обавеже на исплату по основу стицања без основа исправна јер он није ни држао нити користио спорни пословни простор у релевантном периоду. Међутим, првотужени истиче да су тачни наводи апелације да су редовни судови потпуно занемарили чињеницу постојања коначног и правоснажног рјешења Републичке управе од 21. марта 2003. године на основу којег је првотужени уписан као власник и посједник спорног пословног простора, а то рјешење никада није стављено ван снаге, а на основу којег је првотужени као уписани власник и посједник могао да располаже спорним пословним простором, без ограничења.

V. Релевантни прописи

29. **Закон о облигационим односима** ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и "Службени гласник РС" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

Начело савесности и поштења

Члан 12.

У заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа стране су дужне да се придржавају начела савесности и поштења.

НЕВАЖНОСТ УГОВОРА

I. НИШТАВИ УГОВОРИ

Ништавост

Члан 103.

(1) Уговор, који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништаван ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

(2) Ако је закључење одређеног уговора забрањено само једној страни, уговор ће остати на снази ако у закону није што друго предвиђено за одређени случај, а страна која је повредила законску забрану сносиће одговарајуће последице.

Последице ништавости
Члан 104. ст. (1) и (3)

(1) У случају ништавости уговора свака уговорна страна дужна је да врати другој све оно што је примила по основу таквог уговора, а ако то није могуће, или ако се природа оног што је испуњено противи враћању, има се дати одговарајућа накнада у новцу, према ценама у време доношења судске одлуке, уколико закон што друго не одређује.

(3) Приликом одлучивања суд ће водити рачуна о савесности једне, односно обеју страна, о значају угроженог добра или интереса, као и о моралним схватањима.

СТИЦАЊЕ БЕЗ ОСНОВА
ОПШТЕ ПРАВИЛО

Члан 210.

(1) Кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће - да накнади вредност постигнутих користи.

(2) Обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао.

Обим враћања
Члан 214.

Кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата, и то, ако је стицалац несавестан, од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева.

Употребљавање туђе ствари у своју корист
Члан 219.

Кад је неко туђу ствар употребио у своју корист, ималац може захтевати, независно од права на накнаду штете, или у одсуству ове, да му овај накнади корист коју је имао од употребе.

30. **Оквирни закон о приватизацији предузећа и банака у Босни и Херцеговини** ("Службени гласник БиХ" бр. 14/98, 12/99, 14/00, 16/02 и 88/05 – исправка)

За потребе ове одлуке користи се неслужбени пречишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ који гласи:

Члан 2.
Област деловања закона

1. У складу са ГФАП овај закон изричито признаје право ентитета да приватизују предузећа и банке смештене на њиховој територији који нису у приватном власништву.

Одлука да ли је предузеће или банка у приватном власништву бит ће донесена према прописима ентитета. Ти прописи ће осигурати транспарентан преглед било каквих промена у структури капитала или власничкој трансформацији имовине која није у приватном власништву, уколико су те промене спорне и десиле се након 31. децембра 1991.

2. Остваривање права ентитета да приватизирају оне јавне установе које потпадају под Анекс 9 ГФАП биће конзистентно ма којој неопходној реорганизацији у циљу усклађивања с новом унутрашњом структуром државе у складу са одредбама ГФАП, конкретно Анексом 9.

3. Ниједан процес реституције, приватизације предузећа и банака неће прејудицирати рјешавање по захтјевима за реституцију који се могу поднијети у складу с важећим законима о реституцији; с тим међутим, да сваки ентитетски закон о реституцији искључи предузећа и банке који су предмет приватизације, као и њихову земљу, имовину и зграде, из натуралне реституције, те предвиди да надлежни органи власти осигурају правичну надокнаду свим законским подносиоцима захтјева.

Члан 3.
Закони о приватизацији које доносе ентитети

1. Скупштине ентитета ће усвојити законодавство које није дискриминаторног карактера, осигурава максималну транспарентност и јавну одговорност у процесу приватизације и у складу је са ГФАП.

2. Законима које доносе ентитети који проводе приватизацију обухватиће се само она имовина и потраживања у вези те имовине која се налази на територији тог ентитета.

3. Законима ентитета утврђује се на недискриминаторским основама које БиХ или страна физичка и правна лица имају право откупа дионица и имовине у процесу приватизације у складу са чланом 3. став 1. овог закона.

4. Критерији по којима физичка лица БиХ имају право на потраживања држављана биће засновани на законима које усвајају ентитети.

Тим законима ће се обухватити физичка лица БиХ који су били држављани бивше Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине и 31. марта 1991. имале стални боравак на територији који сада припада ентитету који врши приватизацију. Ово укључује избеглице и расељена лица у складу са Анексом 7 ГФАП као и овлаштене правне наследнике умрлих и несталих лица.

Члан 4.
Усмеравање средстава и потраживања

1. Средствима оствареним приватизацијом предузећа и банака који се налазе на територији једног ентитета располагат ће тај ентитет или правне особе овлаштене да их прикупе у складу са законима тог ентитета.

2. Потраживања према предузећима и банкама који се приватизују сматраће се одговорношћу ентитета који врши приватизацију.

31. **Закон о основним својинско-правним односима** ("Службени лист СФРЈ" бр. 6/80 и 36/90 и "Службени гласник Републике Српске" број 38/03)

За потребе ове одлуке користи се текст прописа како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

2. Стицање права својине
Члан 20. став (1)

Право својине стиче се по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем.

Члан 33.

На основу правног посла право својине на непокретност стиче се уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин одређен законом.

Члан 38. ст. (2) (3) (4) и (5)

Савестан држалац није дужан да плати накнаду за кориштење ствари нити одговара за погоршање и пропаст ствари који су настали за време његовог савесног држања.

Савестан држалац има право на накнаду нужних трошкова за одржавање ствари.

Савестан држалац може тражити накнаду корисних трошкова у мери у којој је вредност ствари повећана.

Нужне и корисне трошкове из ст. 3. и 4. овог члана власник ствари дужан је да накнади савесном држаоцу у мери у којој ти трошкови нису обухваћени користима које је он добио од ствари.

VI. Допустивост

32. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

33. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њом побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

34. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 57 0 Пс 100770 18 Рев од 16. јануара 2019. године, против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелантов пуномоћник је примио 15. фебруара 2019. године, а апелација је поднесена 10. априла 2019. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда јер не постоји неки други формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

35. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

36. Апелант побија пресуду Врховног суда тврдећи да су том пресудом повријеђена његова права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције и члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на имовину

37. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

к) Право на имовину.

38. Члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију гласи:

Свако физичко или правно лице има право на мирно уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим принципима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не умањују право државе да примјењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересом, или да би обезбиједила плаћање пореза или других доприноса или казни.

39. Уставни суд указује на то да ријеч "имовина", у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, укључује широк обим имовинских интереса који представљају одређену економску вриједност (види Уставни суд, Одлука број *У 14/00* од 4. априла 2001. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 33/01). Даље, према јуриспруденцији Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд), "имовина" која се штити може бити само "постојећа имовина" (види Европски суд, *Van der Mussele*, пресуда од 23. новембра 1983. године, серија А, број 70, тачка 48) или барем имовина за коју апелант има "оправдано очекивање" да ће је добити (види Европски суд, *Pine Valley Developments Ltd. и други*, пресуда од 29. новембра 1995. године, серија А, број 332, тачка 31).

40. Уставни суд примјећује да се у конкретном одлучивало о тужиочевом тужбеном захтјеву (утврђивање ништавости предметног уговора, предаја у посјед и исплата по основу стицања без основа), те о апелантовом противтужбеном захтјеву (утврђење да је апелант као савјестан стицалац власник спорног пословног простора).

41. Узимајући у обзир исход парнице у којој је утврђена ништавост предметног уговора и сходно томе апеланту наложена предаја у посјед спорног пословног простора тужиоцу, као и исплата по основу стицања без основа (164.632,40 КМ), а да је апелантов противтужбени захтјев у цијелости одбијен, Уставни суд сматра да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору у којем се одлучивало о апелантовој имовини, те, стога, предметни поступак, без сумње, потпада под обим члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Исто тако, нема сумње да је оспореним одлукама дошло до мијешања у апелантово право на имовину. Сходно томе, Уставни суд ће испитати да ли је мијешање било законито, а ако јесте, да ли је било у јавном интересу и да ли је било пропорционално циљу којем се тежило.

42. Уставни суд запажа да апелант пресуду Врховног суда оспорава у цијелости, дакле и у сегменту тужбеног и противтужбеног захтјева.

У односу на дио пресуде Врховног суда који се односи на ништавост уговора, предају у посјед и противтужбени захтјев

43. У контексту образложења редовних судова да је предметни уговор правно ништав у смислу члана 103 ЗОО јер је противан принудним прописима, и то чл. 2, 3 и 4 Оквирног закона, Уставни суд сматра сврсисходним да укаже на сопствену праксу у предметима који се тичу истог, односно сличног чињеничног и правног питања.

44. У том правцу Уставни суд подсјећа да је у својој Одлуци број АП 2157/08 (види Одлуку Уставног суда број *АП 2157/08* од 30. маја 2009. године, објављену у "Службеном гласнику БиХ" број 82/09 и на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba), на коју се апелант позива у апелацији, али је на њу, безуспјешно, указао и током поступка, Уставни суд утврдио кршење права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. У цитираној одлуци Уставни суд је, рјешавајући апелацију поднесену против пресуде Врховног суда којом су преиначене нижестепене пресуде и проглашен ништавим купопродајни уговор чији је предмет био пословни простор на територији Републике Српске, закључио: "... да је Врховни суд, при доношењу своје одлуке, како је наведено, арбитрарно протумачио релевантне законске одредбе и да је пропустио да узме у обзир релевантне одредбе ЗОСПО, па због тога у чињеничним околностима тог случаја, мијешање у њихово право на имовину није било у складу са законом како то захтијева члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију" (тачка 49). Готово идентичан став Уставни суд је усвојио и у Одлуци број АП 351/10 од 28. маја 2010. године (објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 103/10 и на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba).

45. Уставни суд наглашава да је у наведеним предметима превагнуо упис права својине у земљишне књиге, чиме је наглашено да укњижено право својине има значај апсолутног (*erga omnes*), а не релативног (*inter partes*) дјеловања. Такође је указано да упис у земљишне књиге,

којим се стичу стварна права на непокретностима и који ствара фикцију апсолутне тачности, значи доказ о својини, те да правни значај грунтовног уписа није ограничен, нити елиминисан ни Оквирним законом о приватизацији, као ни ентитетским законима о приватизацији (Законом о почетном билансу стања предузећа и банака ФБиХ и Законом о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима РС). Тиме се хтјело заштитити и повјерење које има упис права својине у земљишне књиге са становишта правне сигурности у правном промету.

46. Примјењујући изражене ставове Уставног суда на конкретан предмет Уставни суд запажа да се у конкретном случају, за разлику од цитираног предмета, ради о специфичним околностима у погледу права на спорном пословном простору. Прије свега, за разлику од горе цитираних одлука, у конкретном случају се као продавац спорног пословног простора у Приједору појављује првотужени (Град Приједор) као орган јавне власти, а не правни претходник тужиоца "Борац" Травник. Затим, из образложења оспорених пресуда произлази да су се редовни судови приликом одлучења бавили искључиво стањем уписа у катастру, али не и у земљишној књизи, што додатно прави разлику између овог и цитираног предмета.

47. С друге стране, Уставни суд подсјећа да је у својој Одлуци број АП 1164/10 од 9. јула 2010. године (објављена на www.ustavnisud.ba) закључено "да је неосновано апелантово позивање на Одлуку Уставног суда број АП 2157/08 (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму од 30. маја 2009. године, "Службени гласник БиХ" број 82/09 од 20. октобра 2009. године, доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba), будући да се наведена одлука Уставног суда на коју се апелант позива не односи на исто чињенично и правно питање које је постављено у овој апелацији. Наиме, у наведеном случају спорна непокретност је била регистрована код надлежног суда на апелантово име, што у овом случају није". Осим тога, Уставни суд је сличну правну ситуацију разматрао и у предмету број АП 1506/10 (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму од 12. марта 2014. године, доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba), у којем је закључио да с обзиром на то да апелант у конкретном случају такође није био уписан као власник спорног објекта (у земљишну књигу), Уставни суд је оцијенио да се исти правни став који је изражен у Одлуци Уставног суда број АП 1164/10 односи и на тај случај.

48. Дакле, сходно изнесеном произлази да је Уставни суд заузео став да у предметима у којима не постоји доказ о упису права својине на спорним пословним просторима апелације нису основане јер нема арбитрарности у примјени права у односу на апеланте, који због чињенице да њихово право својине није конституисано на спорним пословним просторима и не могу полагати право на те просторе, што је суштинска разлика у односу на чињеничну и правну ситуацију с предметима из групе којима је водећа Одлука број АП 2157/08 у којој је Уставни суд утврдио постојање арбитрарности у примјени права у односу на апеланте.

49. Дакле, из образложења оспорених пресуда произлази да је катастарска честица на којој је изграђена зграда и спорни пословни простор од 1977. године у катастарском операту била уписана на име "Борац" Травник ООУР Трговина "као власник или плодоуживалац", али да је рјешењем Републичке управе од 21. марта 2003. године извршена исправка грешке у катастарском операту, тако да је на к. ч. на којој се налази зграда и спорни пословни простор умјесто "Борац" Травник ООУР Трговина са дијелом 1/2 уписан првотужени с дијелом 1/2. Дакле, упис првотуженог у јавну евиденцију (катастарски операт) извршен је на основу одлуке надлежног органа од 21. марта 2003. године. Уставни суд из образложења оспорених пресуда не запажа, нити то редовни судови тврде, да је рјешење Републичке управе од 21. марта 2003. године, на основу којег се првотужени уписао "као носилац права" у катастарски операт, поништено или стављено ван снаге од стране надлежног органа у законом прописаном поступку.

50. Уставни суд запажа да редовни судови нису навели које је право на спорном пословном простору било уписано на име првотуженог у катастарском операту. Уставни суд, даље, запажа да се редовни судови нису бавили стањем уписа у земљишној књизи у односу на спорну непокретност. Међутим, наведено се не може ставити на терет редовним судовима јер парничне странке очито у том правцу нису пружиле доказе (стање уписа у зк.).

51. Стога, имајући у виду чињеницу да је првотужени у моменту закључења предметног уговора био уписан у катастарски операт као "носилац права" на спорној непокретности, при чему током поступка није утврђено да је првотужени био уписан као власник у земљишној књизи, Уставни суд сматра да првотужени током поступка није доказао да је у земљишној књизи био уписан као власник спорног пословног простора, што би у смислу праксе Уставног суда имало примат и у односу на Оквирни закон. Стога, имајући у виду околности конкретног предмета, Уставни суд конкретан предмет може довести у везу с предметом број АП 1164/10, односно донијети одлуку у складу са ставовима израженим у том предмету.

52. Слиједећи сопствену праксу Уставни суд сматра да оспореним одлукама у дијелу којим је утврђена ништавост предметног уговора, у смислу члана 103 став 1 ЗОО јер је током поступка утврђено да је противан принудном пропису, и то Оквирном закону, није прекршено апелантово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Сходно томе, Уставни суд не запажа било шта што би покренуло питање кршења права на имовину у односу на дио пресуда којим је апелант обавезан на предају у посјед спорног пословног простора јер је то логична посљедице ништавости уговора, као ни у одбијању противтужбеног захтјева јер су редовни судови утврдили његову неоснованост управо позивајући се на закључак да је предметни уговор проглашен ништавим.

53. Стога, Уставни суд закључује да у односу на овај дио пресуда редовних судова није било кршења права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

У односу на дио пресуде Врховног суда који се односи на исплату

54. У вези с дијелом тужбеног захтјева који се односио на исплату Уставни суд запажа да је тужилац тужбеним захтјевом тражио да се тужени по основу стицања без основа обавежу да му солидарно исплате износ од 334.933,50 КМ, заједно с каматама, и то за период од 20. априла 2004. до 1. маја 2017. године. Коначном пресудом у овом предмету Врховни суд је примјеном члана 219 ЗОО обавезао апеланта на исплату износа од 164.632,00 КМ заједно с каматама почев од 19. новембра 2012. године. Врховни суд је приликом одлучења имао у виду да апелант спорни пословни простор држи у свом посједу дужи низ година, али не и првотужени, па је из тог разлога преиначио другостепену пресуду и само апеланта обавезао на исплату уз образложење као у тачки 23 ове одлуке. Наиме, Врховни суд је утврдио да је апелант спорни пословни простор користио у релевантном периоду на основу предметног уговора који је накнадно отпао јер је

утврђена његова ништавост, па је примјеном члана 219 ЗОО апелант дужан да накнади корист коју је имао од бесплатног коришћења спорног пословног простора. Врховни суд се приликом одлучења није бавио савјесношћу и поштењем уговорних страна, односно апеланта.

55. У вези с датим образложењем Уставни суд подсјећа на сопствену праксу заузету у предмету број АП 603/15 у којој је разматрано питање исплате по основу употребе туђе ствари (члан 219 ЗОО) у ситуацији када је правни основ (уговор о замјени непокретности) за коришћење ствари накнадно отпао јер је утврђена ништавост уговора о замјени непокретности (станова) у смислу члана 103 став 1 ЗОО. Уставни суд у цитираном предмету није утврдио произвољност редовних судова у примјени материјалног права, те је у цијелости подржао образложење редовних судова да нема мјеста примјени члана 219 ЗОО у ситуацији када је "тужилац био савјестан држалац непокретности у Бањој Луци, те да је оправдано вјеровао да је њихов власник, јер се као такав и укњижио у земљишнокњижним евиденцијама након што је закључен уговор о размјени непокретности, те да слиједом тога није обавезан да плати накнаду за коришћење ствари за вријеме њеног савјесног држања, којом приликом су се редовни судови позвали на одредбу члана 38 став 2 Закона о основним својинскоправним односима". Уставни суд је у цитираном предмету подсјетио на "члан 38 Закона о основним својинскоправним односима који прописује да савјестан држалац није дужан да плати накнаду за коришћење ствари, нити одговара за погоршање и пропаст ствари који су настали за вријеме његовог савјесног држања" (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *АП 603/15* од 10. новембра 2016. године, тачка 36, доступна на интернет страници Уставног суда www.ustavnisud.ba).

56. Сходно наведеном, Уставни суд запажа да је апелант од 22. јула 1996. године у посједу спорног пословног простора, као закупац, све до закључења купопродајног уговора 20. априла 2004. године, те је на основу тог уговора уписан у Књигу уложених уговора као власник. Дакле, Уставни суд запажа да је апелант спорни пословни простор користио без ометања пуних 16 година, односно до момента када је тужилац (2012. године) покренуо управни поступак за заштиту својих права на спорном пословном простору. Уставни суд, такође, запажа да у моменту купопродаје на предмету купопродаје није било никаквих терета, нити ограничења на спорном пословном простору, нити је тужилац до 2012. године апеланту на било који начин дао до знања да користи туђу имовину, па се, према мишљењу Уставног суда, оваква тужиочева пасивност може ставити на терет тужиоцу. У том правцу Уставни суд запажа да је апелант спорни пословни простор купио на јавној лицитацији, да је продавац спорног пословног простора орган јавне власти, да је законски заступник првотуженог дао мишљење да је предметни уговор правно ваљан, па у таквим околностима апелант оправдано није могао ни имати сумњу да од момента склапања купопродајног уговора (20. април 2004. године) користи туђу ствар. Из образложења оспорених пресуда такође произлази да спорни пословни простор у програму приватизације тужиоца није био идентификован према подацима из катастра и земљишне књиге, већ само као "продавница обуће у Приједору", тако да и та околност потврђује став да апелант оправдано није могао имати сумњу да користи туђу ствар. Уставни суд посебно запажа да је Окружни привредни суд пошао управо од савјесности и поштења уговорних страна (види тачку 13 ове одлуке) када је одбио дио тужбеног захтјева за исплату, па је управо такво образложење сагласно с указаном праксом из цитираног предмета број АП 603/15. Стога, Уставни суд сматра да је основаност овог дијела тужбеног захтјева, супротно образложењу Вишег привредног суда (види тачку 19 ове одлуке), морала имати у виду апелантову савјесност и поштење, узимањем у обзир свих релевантних околности конкретног случаја на које је претходно указао Уставни суд, на шта коначно упућује и одредба члана 38 Закона о својинско-правним односима.

57. Стога, Уставни суд сматра да је мијешање у апелантово право на имовину у дијелу којим је обавезан на исплату било незаконито.

58. Уставни суд закључује да је у односу на пресуду Врховног суда којом је апелант обавезан на исплату заједно с каматама прекршено апелантово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

59. Сходно закључку у односу на дио пресуде Врховног суда који се односио на исплату, Уставни суд сматра да нема потребе да апелационе приговоре у односу на овај дио оспорене пресуде испитује и у контексту кршења права на правично суђење јер је те наводе испитао у оквиру права на имовину.

60. У односу на остали дио захтјева тужиоца, односно апеланта, Уставни суд сматра да су редовни судови довољно јасно образложили своје одлуке и да Уставни суд не запажа произвољност у сегменту примјене материјалног права, те да у том дијелу није било кршења права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

VIII. Закључак

61. Уставни суд закључује да постоји кршење права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију у односу на дио пресуде Врховног суда који се односи на исплату када мијешање у апелантово право на имовину није било у складу са законом, односно када су редовни судови занемарили одредбу члана 38 Закона о својинско-правним односима, обавезујући апеланта на исплату по основу коришћења туђе ствари, те да нису узели у обзир савјесност и поштење на страни апеланта.

62. С друге стране, у односу на остали дио оспорене пресуде Врховног суда, Уставни суд закључује да није било кршења права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију када је утврђена ништавост предметног уговора јер је закључено да је противан Оквирном закону, а релевантне околности конкретног случаја, односно чињеница да првотужени током поступка није доказао да је земљишно-књижни власник спорног пословног простора указује да је пракса Уставног суда заузета у предмету АП 1164/10 примјењива у конкретном случају.

63. На основу члана 59 ст. (1), (2) и (3) и члана 62 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

64. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Златко М. Кнежевић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1641/19** rješavajući apelaciju **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava

Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1), (2) i (3) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, potpredsjednik
Mirsad Ćeman, potpredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudija
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 10. decembra 2020. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Djelimično se usvaja apelacija **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor.**

Utvrđuje se povreda prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. januara 2019. godine u dijelu kojim je **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor** obavezan na isplatu iznosa od 164.632,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama.

Predmet se u tom dijelu vraća Vrhovnom sudu Republike Srpske, koji je dužan da po hitnom postupku donese novu odluku u skladu sa članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Vrhovnom sudu Republike Srpske da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od 90 dana od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odbija se apelacija **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor** u odnosu na Presudu Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. januara 2019. godine u dijelu kojim je revizija **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor** odbijena u odnosu na ostali dio tužbenog odnosno protivtužbenog zahtjeva.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupaju Branislav i Sanjin Kosić, advokati iz Banjaluke, podnio je 10. aprila 2019. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. januara 2019. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Vrhovnog suda, Višeg privrednog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Viši privredni sud), Okružnog privrednog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Okružni privredni sud), tužioca "Krajina Borac" d.o.o. Banjaluka (u daljnjem tekstu: tužilac) i zakonskog zastupnika prvotuženog Grada Prijedor zatraženo je 10. jula da dostave odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud, Viši privredni sud, Okružni privredni sud, tužilac i prvotuženi su odgovor na apelaciju dostavili u periodu od 20. do 31. jula 2020. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelacionih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Odlučujući o tužiočevom tužbenom zahtjevu i protivtužbenom zahtjevu apelanta (drugotuženi u predmetnom postupku), Okružni privredni sud je Presudom broj 57 0 Ps 100 770 12 Ps od 30. septembra 2017. godine (koja je ispravljena rješenjem o ispravci tog suda od 2. oktobra 2017. godine) utvrdio da je apsolutno ništav i da ne proizvodi pravno dejstvo ugovor o kupoprodaji poslovnog prostora u Prijedoru koji su 20. aprila 2004. godine zaključili prvotuženi kao prodavac i apelant kao kupac (u daljnjem tekstu: predmetni ugovor), te je nadležnoj Područnoj jedinici Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove RS (u daljnjem tekstu: Republička uprava) naloženo brisanje svih upisa koji su izvršeni na osnovu predmetnog ugovora. Istom presudom apelant je obavezan da pod prijetnjom prinudnog izvršenja tužiocu preda u posjed poslovni prostor u Prijedoru, koji je pobliže opisan u izreci presude (u daljnjem tekstu: sporni poslovni prostor), dok je odbijen tužbeni zahtjev u dijelu kojim je traženo obavezivanje apelanta na isplatu na ime stjecanja bez osnova zbog upotrebe tuđe stvari, odnosno naknadu zbog izostale zakupnine u periodu od 20. aprila 2004. do 1. maja 2017. godine u ukupnom iznosu od 334.933,50 KM, zajedno s kamatama. Apelantov protivtužbeni zahtjev kojim je tražio utvrđenje da je savjestan sticalac i vlasnik spornog poslovnog prostora s dijelom 1/1, što je tužilac dužan da prizna i da se ubuduće uzdrži od uznemiravanja apelanta u korištenju i posjedu spornog poslovnog prostora, uz naknadu troškova postupka je odbijen. Okružni privredni sud je još odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka (sve preciznije navedeno u izreci presude).

6. U odgovoru na tužbu prvotuženi je, između ostalog, naveo da je na spornom poslovnom prostoru bio upisan kao suposjednik, a da se nakon kupoprodajnog ugovora na spornom poslovnom prostoru uknjižio apelant kao vlasnik 1/1. Zatim je prvotuženi ukazao da su se prema zk. podacima predmetne nekretnine vodile kao društveno vlasništvo s pravom raspolaganja u korist fizičkih lica (Đ. V. i D. M.). Zatim je naveo da je u katastarskom operatu prednik tužioca bio upisan kao suposjednik spornog poslovnog prostora, ali da je ta greška u katastarskom operatu ispravljena rješenjem Republičke uprave od 21. marta 2004. godine kada se kao suposjednik upisao prvotuženi zajedno sa Đ. V. Prvotuženi je još naveo da je u tom postupku (ispravke greške u katastarskom operatu) utvrđeno da je zgrada bila upisana kao posjed R. B. koja je darovnim ugovorom od 24. septembra 1962. godine nekretninu poklonila prvotuženom, a da je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora prvotuženi bio upisan kao posjednik na spornom poslovnom prostoru koji predstavlja prizemlje stambene zgrade, te da je u upravnom postupku konstatirano da je Borac Travnik prilikom uspostavljanja novog katastarskog operata bio pogrešno upisan kao posjednik jer prilikom upisa nije posjedovao isprave o vlasništvu (rješenje Republičke uprave od 21. marta 2003. godine), te da se na nekretninama na kojima su neriješeni imovinsko-pravni odnosi ne može po tom zakonskom osnovu utvrđivati pravo vlasništva, već se spor treba riješiti pred sudom. Da se radi o neriješenim imovinsko-pravnim odnosima prvotuženi je ukazao na obrazloženje Direkcije za privatizaciju iz kojeg proizlazi da su po pitanju spornog poslovnog prostora neriješeni imovinsko-pravni odnosi.

7. Nakon što je prvostepeni sud proveo veliki broj dokaza, taj sud je u vezi sa stanjem vlasništva u relevantnim evidencijama u odnosu na sporni poslovni prostor utvrdio da je katastarska čestica na kojoj je izgrađena zgrada i sporni poslovni prostor upisana na ime "Borac" Travnik OOUR Trgovina "kao vlasnik ili plodouživalac", da iz posjedovnog lista od 1. aprila 2003. godine proizlazi da je k. č. na kojoj se nalazi zgrada i sporni poslovni prostor upisana na ime "Borac" konfekcija Travnik, ali da je rješenjem Republičke uprave od 21. marta 2003. godine izvršena ispravka greške u katastarskom operatu tako da je na k. č. na kojoj

se nalazi zgrada i sporni poslovni prostor umjesto "Borac" Travnik OOUR Trgovina s dijelom 1/2 upisan prvotuženi s istim dijelom. Shodno stanju u javnim evidencijama, prvotuženi kao prodavac i apelant kao kupac 20. aprila 2004. godine zaključili su predmetni kupoprodajni ugovor, nakon čega se kao vlasnik spornog poslovnog prostora na osnovu kupoprodajnog ugovora upisao apelant s dijelom 1/1, bez ikakvih tereta.

8. Okružni sud je utvrdio i to da se naknadno, pred nadležnim organima, vodio upravni postupak, odnosno upravni spor radi utvrđenja prava vlasništva nad spornim poslovnim prostorom tako da je pravomoćnim rješenjem Republičke uprave od 14. jula 2014. godine utvrđeno da je tužilac stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru tako da se on 16. januara 2017. godine upisao kao vlasnik spornog poslovnog prostora u javnim evidencijama, a osnov za stjecanje vlasništva je navedeno rješenje Republičke uprave.

9. Shodno relevantnom činjeničnom utvrđenju, prvostepeni sud je u odnosu na prvi dio tužbenog zahtjeva (utvrđenje ništavosti predmetnog ugovora) zaključio da je osnovan. Obrazlažući svoj stav, Okružni privredni sud je pošao od odluke Zbora radnika od 7. maja 1992. godine kojom je tužilac (njegov pravni prednik) osnovan od dijela preduzeća "Borac" Travnik, koji se nalazio na teritoriji entiteta RS, i da je u osnivački akt ušao i sporni poslovni prostor. Zatim, nakon toga, rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci od 19. maja 1992. godine izvršen je upis osnivanja tužioca (pravni prednik). Zatim je prvostepeni sud naveo da je tužilac osnovan kao društveno preduzeće, da bi kasnije postao akcionarsko društvo, te konačno društvo s ograničenom odgovornošću, što proizlazi iz sudskog registra. Iz rješenja Direkcije za privatizaciju Republike Srpske od 28. septembra 2001. godine proizašlo je da je nad tužiocem izvršena privatizacija kojom je obuhvaćen i sporni poslovni prostor, a iz uvjerenja Investicione razvojne banke od 21. juna 2012. godine utvrđeno je da je program privatizacije tužioca proveden, te da su u programu privatizacije državnog kapitala preduzeća u poglavlju VIII iskazani podaci o nekretninama.

10. Zatim se prvostepeni sud pozvao na odredbe člana 20. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima kojim je propisano da se pravo vlasništva stječe po samom zakonu, na osnovu pravnog posla, pri čemu se pravo vlasništva na osnovu pravnog posla stječe upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom (član 33). Prvostepeni sud je prilikom usvajanja tužbenog zahtjeva imao u vidu postupak koji se vodio pred Republičkom upravom, te Okružnim sudom u Banjaluci (upravni spor), a da iz rješenja Direkcije za privatizaciju RS proizlazi da je izvršena privatizacija spornog poslovnog prostora, a posebno činjenica da je pravomoćnim rješenjem Republičke uprave od 14. jula 2014. godine utvrđeno da je tužilac stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru.

11. Okružni privredni sud se zatim pozvao na Okvirni zakon o privatizaciji preduzeća i banaka u BiH (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon), pa je sud utvrdio da je predmetni kupoprodajni ugovor suprotan Okvirnom zakonu, te Zakonu o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima. Prilikom odlučenja Okružni privredni sud se pozvao na sudsku praksu redovnih sudova u RS.

12. Shodno svemu navedenom, Okružni privredni sud je zaključio da apelant ne može polagati nikakvo pravo na spornom poslovnom prostoru, pa je stoga apelantov protivtužbeni zahtjev neosnovan, pri čemu je dužan da sporni poslovni prostor vrati u posjed tužiocu jer prvotuženi nije u faktičkoj vlasti spornog poslovnog prostora. U vezi s tim prvostepeni sud se pozvao na odredbu člana 104. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) koja propisuje obaveze ugovornih strana u slučaju ništavosti ugovora.

13. U vezi s neosnovanošću dijela tužbenog zahtjeva kojim je tražena isplata po osnovu stjecanja bez osnova zbog upotrebe tuđe stvari, odnosno naknada na ime zakupnine, Okružni privredni sud je pošao od činjenice da je apelant kao zakupac spornog poslovnog prostora od 22. jula 1996. godine zaključio predmetni kupoprodajni ugovor 20. aprila 2004. godine, te se na osnovu tog ugovora u javne evidencije upisao kao vlasnik spornog poslovnog prostora s dijelom 1/1. S obzirom na to da je apelant bio upisan kao vlasnik spornog poslovnog prostora, da je prije sklapanja kupoprodajnog ugovora sporni poslovni prostor koristio kao zakupac po osnovu ugovora o zakupu s prvotuženim, te kako u vrijeme kupoprodaje u javnim evidencijama nije bilo zabilježbe o bilo kakvom teretu ili ograničenju na poslovnom prostoru, a da je Pravobranilaštvo RS dalo svoje mišljenje da je predmetni kupoprodajni ugovor pravno valjan i da nema smetnji za njegovu realizaciju, Okružni privredni sud je zaključio da su i prvotuženi i apelant bili savjesni od početka (postupali su u dobroj vjeri, s povjerenjem u zemljišne knjige) do danas, pa stoga nema osnova za primjenu odredbi stjecanja bez osnova u smislu člana 210. stav 2. ZOO.

14. Odlučujući o žalbama parničnih stranaka, Viši privredni sud je Presudom broj 57 0 Ps 100770 17 Pž od 24. aprila 2018. godine tužiočevu žalbu djelimično uvažio i prvostepenu presudu preinačio tako što su prvotuženi i apelant obavezani da tužiocu solidarno isplate iznos od 164.632,00 KM, zajedno s kamatama na ime stjecanja bez osnova, dok je u preostalom dijelu tužiočeva žalba preko dosuđenog iznosa odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Istom presudom prvostepena presuda je preinačena i u dijelu odluke o troškovima postupka tako što su prvotuženi i apelant obavezani da tužiocu solidarno isplate iznos od 11.697,60 KM na ime troškova postupka. Žalbe prvotuženog i apelanta u odnosu na usvajajući dio osporene odluke, odnosno u odnosu na protivtužbeni zahtjev su odbijene kao neosnovane (sve preciznije navedeno u izreci presude).

15. Viši privredni sud je, ispitujući neosnovanost žalbi tuženih, između ostalog, naveo da je sporni poslovni prostor bio predmet privatizacije u skladu sa Zakonom o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima i Okvirnog zakona, koji je sadržan u programu privatizacije, kao i drugim dokumentima tužioca. Zatim je Viši privredni sud podsjetio da je nakon provedenog postupka privatizacije, u skladu sa članom 8a. Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima, rješenjem Republičke uprave od 14. jula 2014. godine utvrđeno pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru u korist tužioca, iz čega slijedi zaključak da je tužilac dokazao da je u zakonom propisanom postupku stekao pravo vlasništva privatizacijom državnog kapitala, te se u parničnom postupku ne može vršiti preispitivanje odluka donesenih u upravnom postupku i u upravnom sporu. U vezi s navodom prvotuženog "da je opravdano očekivati da će Vrhovni sud usvojiti zahtjev za vanredno preispitivanje pravomoćne presude Okružnog suda Banjaluka od 21. decembra 2016. godine i da će tužilac time izgubiti aktivnu legitimaciju u ovom sporu" Viši privredni sud je naveo da je neprihvatljivo takvo prognoziranje s obzirom na to da se radi o vanrednom pravnom lijeku u upravnom sporu.

16. Viši privredni sud je naglasio i to da je vlasničko-pravni odnos spornog poslovnog prostora bio jasan prije zaključivanja predmetnog ugovora jer je rješenjem Direkcije za privatizaciju od 28. septembra 2000. godine bilo utvrđeno da tužilac posluje državnim kapitalom u 100% iznosu, a rješenjem iste direkcije od 4. jula 2001. godine odobren je program privatizacije državnog kapitala u tom preduzeću sa spiskom građevinskih objekta. U tom pravcu je Viši privredni sud naveo da su tačni apelantovi podaci da rješenje Osnovnog suda od 19. maja 1992. godine ne sadrži zk. ili katastarske podatke o spornom poslovnom prostoru, ali nije sporan identitet tog prostora s obzirom na to da u Prijedoru ne postoji neki drugi poslovni prostor koji je bio predmet odluke o organiziranju TP "Krajina Borac" od 7. maja 1992. godine,

rješenja o registraciji i programu privatizacije državnog kapitala u tom preduzeću.

17. Viši privredni sud je dalje naveo da apelant u žalbi prigovara da sud nije obrazložio na koji način je prednik tužioca stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru i kako se 12 godina nakon izvršene privatizacije državnog kapitala javlja sa zahtjevom za reguliranje imovinsko-pravnih odnosa. U vezi s tim Viši privredni sud je naveo da iz rješenja Republičke uprave od 21. marta 2003. godine proizlazi da je ispravljena "navodna" greška upisa pri formiranju katastarskog operata tako što umjesto "Dr. sv. Borac Travnik OOUR Trgovina sa dijelom ½" treba da stoji: "Općina Prijedor sa dijelom ½" bez navođenja da li je i kakav je postupak proveden u vezi s tim, a sa obrazloženjem da je upis pravnog prednika tužioca izvršen bez dokaza o vlasništvu nad prizemljem zgrade iako je prije toga 2001. godine proveden program privatizacije, koji je sadržavao sporni poslovni prostor.

18. Kod činjenice da su razlozi za usvajanje tužbenog zahtjeva istovremeno razlozi za odbijanje protivtužbenog zahtjeva, neosnovani su apelantovi žalbeni navodi u pogledu obrazloženja presude prvostepenog suda o odbijanju protivtužbenog zahtjeva.

19. U vezi s djelimičnom osnovanošću tužiočevih žalbenih prigovora Viši privredni sud je prilikom odlučenja imao u vidu odredbe čl. 210. i 219. ZOO navodeći da upotreba tuđe stvari, kao jedan od vidova stjecanja bez osnova, mora da ispunjava uvjete općeg pravila tog instituta obligacionog prava koji se sastoji u odsustvu pravnog osnova za upotrebu, i ona postoji u slučaju kad neko lice pravno neosnovano upotrijebi tuđu stvar i na taj način ostvari korist, pri čemu nije od značaja da li je to lice bilo savjesno ili nesavjesno, da li je znalo ili nije znalo da tuđu stvar upotrebljava u svoju korist. U konkretnom slučaju, iako se radi o tužiočevom vlasništvu na spornom poslovnom prostoru koji je obuhvaćen odlukom o osnivanju TP "Krajina Borac" d.o.o. Banjaluka od 7. maja 1992. godine, rješenjem o upisu u sudski registar, programom privatizacije i rješenjima Direkcije za privatizaciju sporni poslovni prostor je koristio apelant, najprije kao zakupac, a nakon zaključenja predmetnog ugovora koristi ga kao svoju imovinu, a pri tome je u predmetnom postupku utvrđeno da je predmetni ugovor ništav, pa je tako otapao pravni osnov. Stoga su tuženi dužni da tužiocu solidarno isplate novčani iznos s kamatama zbog stjecanja bez osnova upotrebom tuđe stvari, odnosno naknadu zbog izostale zakupnine kao vid stjecanja bez osnova. O visini naknade Viši privredni sud se detaljnije izjasnio na strani 9. obrazloženja presude.

20. Vrhovni sud je, odlučujući o revizijama tuženih (prvotuženi i apelant), donio Presudu broj 57 0 Ps 1007070 18 Rev od 16. januara 2019. godine, reviziju prvotuženog djelimično usvojio i presudu Višeg privrednog suda preinačio u dijelu kojim su tuženi obavezani da tužiocu solidarno isplate naknadu na ime stjecanja bez osnova zajedno s kamatama, tako što je tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženog u tom dijelu odbijen, te je shodno tome preinačena i odluka o troškovima postupka, dok je apelantova revizija odbijena u cijelosti (sve preciznije navedeno u izreci presude). Nakon što je ispitao osporenu odluku u svjetlu žalbenih prigovora tuženih, Vrhovni sud je zaključio da je ona pravilna, osim u dijelu obavezivanja prvotuženog da tužiocu solidarno isplati iznos dosuđen tom presudom.

21. Vrhovni sud je ocijenio neosnovanim apelantovo pozivanje na zapisnik o izuzimanju ugovora o zakupu iz 1993. godine, a samim tim i prigovor da je Borac Travnik bio samo zakupac spornog poslovnog prostora i da sporni poslovni prostor nije individualno određen u Prilogu broj 2 rješenja od 19. maja 1992. godine o upisu prednika tužioca u sudski registar, kao ni u popisu građevinskih objekata koji su obuhvaćeni Programom privatizacije jer su izneseni prigovori, prema mišljenju tog suda, bez značaja za zakonitost pobijane presude.

22. Vrhovni sud je, suprotno revizionim prigovorima, zaključio da je prvotuženi predmetnim ugovorom apelantu prodao tuđu stvar jer rješenje Republičke uprave od 21. marta 2003. godine o ispravci greške ne predstavlja nijedan od zakonom propisanih vidova stjecanja prava vlasništva na nekretninama. Kako je predmetni ugovor suprotan Okvirnom zakonu, kao *lex specialis*, kao prinudnom propisu, ugovor je ništav shodno članu 103. ZOO u vezi sa čl. 2, 3. i 4. Okvirnog zakona, kako su to pravilno zaključili i nižestepeni sudovi. Budući da je ništav pravni osnov na temelju kojeg je izvršena uknjižba prava vlasništva na spornom poslovnom prostoru u korist apelanta s 1/1 u Knjigu uloženih ugovora, ništava je i takva uknjižba koja je izvršena na osnovu rješenja Republičke uprave od 15. januara 2008. godine. Utvrđivanjem ništavosti ugovora nastaju posljedice ništavosti tog ugovora od njegovog zaključenja (*ex tunc*), pa na strani apelanta nema osnova za zadržavanje spornog poslovnog prostora u svom posjedu, tako da su nižestepeni sudovi apelantu pravilno naložili da ga vrati u posjed tužiocu.

23. U vezi sa zahtjevom za isplatu naknade po osnovu stjecanja bez osnova Vrhovni sud je zaključio da je apelant, shodno članu 219. ZOO, u obavezi da isplati iznos koji je utvrdio drugostepeni sud jer apelant drži u posjedu i koristi sporni poslovni prostor, a ne prvotuženi. Stoga je Vrhovni sud ocijenio da je osnovan prigovor prvotuženog da je drugostepeni sud u tom dijelu (obavezivanjem da zajedno s apelantom solidarno isplati novčani iznos upotrebom tuđe stvari u svoju korist) proizvoljno primijenio materijalno pravo (član 414. ZOO). U konkretnom slučaju, kako je naveo Vrhovni sud, apelant je sporni poslovni prostor u relevantnom periodu koristio na osnovu predmetnog ugovora o kupoprodaji, koji je kao pravni osnov otpao utvrđivanjem njegove ništavosti, pa je stoga apelant dužan nadoknaditi tužiocu korist koju je imao od besplatnog korištenja spornog poslovnog prostora. Takvu korist, kako je naveo Vrhovni sud, treba procjenjivati sa stanovišta ostvarene uštede zbog neplaćene zakupnine koju tužilac zahtjevom traži u mjesečnim iznosima od po 2.400,00 KM u periodu od 20. aprila 2004. do 1. maja 2017. godine.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

24. Apelant smatra da je osporenim odlukama povrijeđeno njegovo pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav (1) Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropski sud) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Apelant tvrdi da je proizvoljno obrazloženje redovnih sudova da su Zakon o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima i Okvirni zakon u okolnostima konkretnog slučaja *lex specialis* u odnosu na Zakon o vlasničko-pravnim odnosima, Zakon o zemljišnim knjigama i Zakon o prometu nekretnina. Apelant posebno naglašava da u momentu zaključenja predmetnog ugovora u zemljišnim knjigama i katastarskom operatu nije bilo upisano ograničenje, zabrana ili zabilježba spora, niti je kod nadležnog suda vođen bilo kakav postupak o pitanju utvrđivanja prava vlasništva ili drugih stvarnih prava na spornom poslovnom prostoru. Zatim se apelacijom ukazuje da je apelant kao najbolji ponuđač na javnoj licitaciji, kao savjestan kupac, na osnovu pravnog posla, stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru upisom u Knjigu uloženih ugovora s dijelom 1/1 shodno čl. 20. i 33. Zakona o osnovnim vlasničko-pravnim odnosima. Apelant ukazuje da su redovni sudovi potpuno zanemarili postojanje konačnog i pravomoćnog rješenja Republičke uprave od 21. marta 2003. godine na osnovu kojeg je prvotuženi upisan kao vlasnik i posjednik spornog poslovnog prostora, a to rješenje nikada nije stavljeno van snage, a na osnovu kojeg je prvotuženi,

kao upisani vlasnik i faktički posjednik, mogao raspolagati bez ograničenja, a apelant, kao kupac spornog poslovnog prostora na javnoj licitaciji, nije bio u obavezi da istražuje vanknjižno stanje nekretnina. Osim toga, apelant smatra da redovni sudovi nisu dali obrazloženje po kojem osnovu je prednik tužioca (Borac Travnik) stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru, da li kupovinom, građenjem, zamjenom, održajem ili na neki drugi način, te kako, kada i na koji način je tužilac izgubio posjed spornog poslovnog prostora i kako to da se tek nakon 12 godina od izvršene privatizacije državnog kapitala, odnosno 20 godina od "osnivanja" pojavljuje sa zahtjevom za reguliranje imovinsko-pravnih odnosa. Apelant tvrdi da je prednik tužioca bio samo zakupac spornog poslovnog prostora, što je dokazano zapisnikom o izuzimanju ugovora o zakupu od 1. juna 1993. godine, o kojim dokazima se redovni sudovi uopće nisu izjasnili jer za redovne sudove u ovom predmetu zvanične zk. i katastarske evidencije nemaju nikakav značaj. U konkretnom slučaju redovni sudovi načelo zaštite povjerenja u zemljišne knjige zamjenjuju nekim drugim institutima i pravilima koje zakon ne poznaje.

25. Svi provedeni dokazi upućuju na zaključak da je apelant postupao u dobroj vjeri, s povjerenjem u zemljišne knjige i katastarski operat u kojem nikada nije bilo upisano bilo kakvo ograničenje na spornom poslovnom prostoru, niti je postojala bilo kakva sumnja u pravo vlasništva prvotuženog, koji je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora bio upisan kao vlasnik i posjednik spornog poslovnog prostora. Osim toga, apelant iznosi brojne prigovore u vezi s postupkom privatizacije, pa, između ostalog, navodi da ni odluke na koje se pozivaju redovni sudovi, ali ni program privatizacije ne sadrže bilo kakve zk. ili katastarske podatke o spornom poslovnom prostoru koji je, prema tvrdnjama redovnih sudova, unesen u tužiočev osnivački akt, već postoji samo rečenica "prodavnice obuće u Prijedoru" i ništa više. Apelant iznosi i brojne prigovore u vezi s odlukom u dijelu kojim je obavezan na isplatu. U tom pravcu ističe da je imao valjan pravni osnov za korištenje spornog poslovnog prostora sve do pravomoćnog okončanja predmetne parnice (11. maj 2018. godine) kada je utvrđena ništavost predmetnog ugovora, o čemu postoji i određeni stav sudske prakse (Vrhovni sud, Presuda broj 71 0 P 054543 14 od 4. novembra 2014. godine), tako da apelant nije mogao biti obavezan na plaćanje bilo kakvih naknada, niti je apelant stekao bilo kakvu imovinsku korist s obzirom na to da je prvotuženom za sporni poslovni prostor isplatio iznos od 230.000,00 KM, te druge terete u iznosu 6.900,00 KM (porez na promet), kao i troškove sanacije spornog poslovnog prostora (15.574,00 KM). Apelant ističe da je prije zaključenja predmetnog ugovora sporni poslovni prostor koristio po osnovu ugovora o zakupu, za koji je prvotuženom uredno plaćao zakupninu, a sada je obavezan da za isti vremenski period ponovo plati zakupninu, i to sa zakonskim zateznim kamatama. Apelant smatra da su redovni sudovi osporenim odlukama na najgrublji način povrijedili apelantovo pravo na pravično suđenje, ali i pravo na mirno uživanje imovine.

b) Odgovori na apelaciju

26. Vrhovni sud, Viši privredni sud i Okružni privredni sud su u odgovoru na apelaciju sve prigovore ocijenili neosnovanim navodeći da osporenim odlukama nije došlo do kršenja apelantovih prava na koja se u apelaciji neosnovano pozvao, predloživši da se apelacija odbije kao neosnovana.

27. Tužilac je u odgovoru na apelaciju naveo da je predmetno pravno pitanje Ustavni sud već riješio u svojoj praksi (AP 1032/15), pa bi usvajanje apelacije bilo suprotno praksi zauzetoj u citiranoj odluci. Prodaja imovine u vrijeme i na način kako je to utvrđeno u predmetnom slučaju bila je zabranjena odlukom Visokog predstavnika za BiH sa zakonskom snagom. Tužilac je predložio da se apelacija odbije kao neosnovana.

28. Prvotuženi je u odgovoru na apelaciju naveo da je odluka Vrhovnog suda u dijelu kojim je uvažena njegova žalba na način da se isključivo apelant obaveže na isplatu po osnovu stjecanja bez osnova ispravna jer on nije ni držao niti koristio sporni poslovni prostor u relevantnom periodu. Međutim, prvotuženi ističe da su tačni navodi apelacije da su redovni sudovi potpuno zanemarili činjenicu postojanja konačnog i pravomoćnog rješenja Republičke uprave od 21. marta 2003. godine na osnovu kojeg je prvotuženi upisan kao vlasnik i posjednik spornog poslovnog prostora, a to rješenje nikada nije stavljeno van snage, a na osnovu kojeg je prvotuženi kao upisani vlasnik i posjednik mogao raspolagati spornim poslovnim prostorom, bez ograničenja.

V. Relevantni propisi

29. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i "Službeni glasnik RS" br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Načelo savesnosti i poštenja

Član 12.

U zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa strane su dužne da se pridržavaju načela savesnosti i poštenja.

NEVAŽNOST UGOVORA
I. NIŠTAVI UGOVORI

Ništavost
Član 103.

(1) Ugovor, koji je protivan prinudnim propisima, javnom poretku ili dobrim običajima je ništavan ako cilj povređenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.

(2) Ako je zaključenje određenog ugovora zabranjeno samo jednoj strani, ugovor će ostati na snazi ako u zakonu nije što drugo predviđeno za određeni slučaj, a strana koja je povredila zakonsku zabranu snosiće odgovarajuće posledice.

Posledice ništavosti
Član 104. st. (1) i (3)

(1) U slučaju ništavosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je da vrati drugoj sve ono što je primila po osnovu takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se priroda onog što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cenama u vreme donošenja sudske odluke, ukoliko zakon što drugo ne određuje.

(3) Prilikom odlučivanja sud će voditi računa o savesnosti jedne, odnosno obeju strana, o značaju ugroženog dobra ili interesa, kao i o moralnim shvatanjima.

STICANJE BEZ OSNOVA
OPŠTE PRAVILO

Član 210.

(1) Kad je neki deo imovine jednog lica prešao na bilo koji način u imovinu nekog drugog lica, a taj prelaz nema svoj osnov u nekom pravnom poslu ili u zakonu, sticalac je dužan da ga vrati, a kad to nije moguće - da naknadi vrednost postignutih koristi.

(2) Obaveza vraćanja, odnosno naknade vrednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnov koji se nije ostvario ili koji je kasnije otpao.

Obim vraćanja
Član 214.

Kad se vraća ono što je stečeno bez osnova, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezna kamata, i to, ako je sticalac nesavestan, od dana sticanja, a inače od dana podnošenja zahteva.

Upotrebljavanje tuđe stvari u svoju korist

Član 219.

Kad je neko tuđu stvar upotrebio u svoju korist, imalac može zahtevati, nezavisno od prava na naknadu štete, ili u odsustvu ove, da mu ovaj naknadi korist koju je imao od upotrebe.

30. **Okvirni zakon o privatizaciji preduzeća i banaka u Bosni i Hercegovini** ("Službeni glasnik BiH" br. 14/98, 12/99, 14/00, 16/02 i 88/05 – ispravka)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji glasi:

Član 2.

Oblast djelovanja zakona

1. U skladu GFAP, ovaj zakon izričito priznaje pravo entiteta da privatiziraju preduzeća i banke smještene na njihovoj teritoriji koji nisu u privatnom vlasništvu.

Odluka da li je preduzeće ili banka u privatnom vlasništvu bit će donesena prema propisima entiteta. Ti propisi će osigurati transparentan pregled bilo kakvih promjena u strukturi kapitala ili vlasničkoj transformaciji imovine koja nije u privatnom vlasništvu, ukoliko su te promjene sporne i desile se nakon 31. decembra 1991.

2. Ostvarivanje prava entiteta da privatiziraju one javne ustanove koje potpadaju pod Aneks 9 GFAP bit će konzistentno ma kojoj neophodnoj reorganizaciji u cilju usklađivanja s novom unutrašnjom strukturom države u skladu sa odredbama GFAP, konkretno Aneksom 9.

3. Nijedan proces restitucije, privatizacije preduzeća i banaka neće prejudicirati rješavanje po zahtjevima za restituciju koji se mogu podnijeti u skladu s važećim zakonima o restituciji; s tim, međutim, da svaki entitetski zakon o restituciji isključi preduzeća i banke koji su predmet privatizacije, kao i njihovu zemlju, imovinu i zgrade, iz naturalne restitucije, te predvidi da nadležni organi vlasti osiguraju pravičnu nadoknadu svim zakonskim podnosiocima zahtjeva.

Član 3.

Zakoni o privatizaciji koje donose entiteti

1. Skupštine entiteta će usvojiti zakonodavstvo koje nije diskriminatornog karaktera, osigurava maksimalnu transparentnost i javnu odgovornost u procesu privatizacije i u skladu je sa GFAP.

2. Zakonima koje donose entiteti koji provode privatizaciju obuhvatit će se samo ona imovina i potraživanja u vezi te imovine koja se nalazi na teritoriji tog entiteta.

3. Zakonima entiteta utvrđuje se na nediskriminatorskim osnovama koje BiH ili strane fizičke i pravne osobe imaju pravo otkupa dionica i imovine u procesu privatizacije u skladu sa članom 3. stav 1. ovog zakona.

4. Kriteriji po kojima fizičke osobe BiH imaju pravo na potraživanja državljana bit će zasnovani na zakonima koje usvajaju entiteti.

Tim zakonima će se obuhvatiti fizičke osobe BiH koje su bile državljani bivše Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine i 31. marta 1991. imale stalni boravak na teritoriji koji sada pripada entitetu koji vrši privatizaciju. Ovo uključuje izbjeglice i raseljena lica u skladu sa Aneksom 7 GFAP kao i ovlaštene pravne nasljednike umrlih i nestalih lica.

Član 4.

Usmjeravanje sredstava i potraživanja

1. Sredstvima ostvarenim privatizacijom preduzeća i banaka koji se nalaze na teritoriji jednog entiteta raspolagat će taj entitet ili pravne osobe ovlaštene da ih prikupe u skladu sa zakonima tog entiteta.

2. Potraživanja prema preduzećima i bankama koji se privatiziraju smatrat će se odgovornošću entiteta koji vrši privatizaciju.

31. **Zakon o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 6/80 i 36/90 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 38/03)

Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

2. Sticanje prava svojine

Član 20. stav (1)

Pravo svojine stiče se po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasleđivanjem.

Član 33.

Na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnost stiče se upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom.

Član 38. st. (2) (3) (4) i (5)

Savestan držalac nije dužan da plati naknadu za korištenje stvari niti odgovara za pogoršanje i propast stvari koji su nastali za vreme njegovog savesnog držanja.

Savestan držalac ima pravo na naknadu nužnih troškova za održavanje stvari.

Savestan držalac može tražiti naknadu korisnih troškova u meri u kojoj je vrednost stvari povećana.

Nužne i korisne troškove iz st. 3. i 4. ovog člana vlasnik stvari dužan je da naknadi savesnom držaocu u meri u kojoj ti troškovi nisu obuhvaćeni koristima koje je on dobio od stvari.

VI. Dopustivost

32. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

33. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

34. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. januara 2019. godine, protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelantov punomoćnik je primio 15. februara 2019. godine, a apelacija je podnesena 10. aprila 2019. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

35. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

36. Apelant pobija presudu Vrhovnog suda tvrdeći da su tom presudom povrijeđena njegova prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na imovinu

37. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

38. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

39. Ustavni sud ukazuje na to da riječ "imovina", u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, uključuje širok obim imovinskih interesa koji predstavljaju određenu ekonomsku vrijednost (vidi Ustavni sud, Odluka broj *U 14/00* od 4. aprila 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 33/01). Dalje, prema jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), "imovina" koja se štiti može biti samo "postojeća imovina" (vidi Evropski sud, *Van der Mussele*, presuda od 23. novembra 1983. godine, serija A, broj 70, tačka 48) ili barem imovina za koju apelant ima "opravdano očekivanje" da će je dobiti (vidi Evropski sud, *Pine Valley Developments Ltd. i drugi*, presuda od 29. novembra 1995. godine, serija A, broj 332, tačka 31).

40. Ustavni sud primjećuje da se u konkretnom odlučivalo o tužiočevom tužbenom zahtjevu (utvrđivanje ništavosti predmetnog ugovora, predaja u posjed i isplata po osnovu stjecanja bez osnova), te o apelantovom protivtužbenom zahtjevu (utvrđenje da je apelant kao savjestan sticalac vlasnik spornog poslovnog prostora).

41. Uzimajući u obzir ishod parnice u kojoj je utvrđena ništavost predmetnog ugovora i shodno tome apelantu naložena predaja u posjed spornog poslovnog prostora tužiocu, kao i isplata po osnovu stjecanja bez osnova (164.632,40 KM), a da je apelantov protivtužbeni zahtjev u cijelosti odbijen, Ustavni sud smatra da se u konkretnom slučaju radi o imovinskopravnom sporu u kojem se odlučivalo o apelantovoj imovini, te, stoga, predmetni postupak, bez sumnje, potpada pod obim člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Isto tako, nema sumnje da je osporenim odlukama došlo do miješanja u apelantovo pravo na imovinu. Shodno tome, Ustavni sud će ispitati da li je miješanje bilo zakonito, a ako jeste, da li je bilo u javnom interesu i da li je bilo proporcionalno cilju kojem se težilo.

42. Ustavni sud zapaža da apelant presudu Vrhovnog suda osporava u cijelosti, dakle i u segmentu tužbenog i protivtužbenog zahtjeva.

U odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosi na ništavost ugovora, predaju u posjed i protivtužbeni zahtjev

43. U kontekstu obrazloženja redovnih sudova da je predmetni ugovor pravno ništav u smislu člana 103. ZOO jer je protivan prinudnim propisima, i to čl. 2, 3. i 4. Okvirnog zakona, Ustavni sud smatra svrsishodnim da ukaže na vlastitu praksu u predmetima koji se tiču istog, odnosno sličnog činjeničnog i pravnog pitanja.

44. U tom pravcu Ustavni sud podsjeća da je u svojoj Odluci broj AP 2157/08 (vidi Odluku Ustavnog suda broj *AP 2157/08* od 30. maja 2009. godine, objavljenu u "Službenom glasniku BiH" broj 82/09 i na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), na koju se apelant poziva u apelaciji, ali je na nju, bezuspješno, ukazao i tokom postupka, Ustavni sud utvrdio kršenje prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. U citiranoj odluci Ustavni sud je, rješavajući apelaciju podnesenu protiv presude Vrhovnog suda kojom su preinačene nižestepene presude i proglašen ništavim kupoprodajni ugovor čiji je predmet bio poslovni prostor na teritoriji Republike Srpske, zaključio: "... da je Vrhovni sud, pri donošenju svoje odluke, kako je navedeno, arbitrarno protumačio relevantne zakonske odredbe i da je propustio da uzme u obzir relevantne odredbe ZOVPO, pa zbog toga u činjeničnim okolnostima tog slučaja, miješanje u njihovo pravo na imovinu nije bilo u skladu sa zakonom kako to zahtijeva član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju" (tačka 49). Gotovo identičan stav Ustavni sud je usvojio i u Odluci broj AP 351/10 od 28. maja 2010. godine (objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 103/10 i na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

45. Ustavni sud naglašava da je u navedenim predmetima prevagnuo upis prava vlasništva u zemljišne knjige, čime je naglašeno da uknjiženo pravo vlasništva ima značaj apsolutnog (*erga omnes*), a ne relativnog (*inter partes*) djelovanja. Također je ukazano da upis u zemljišne knjige, kojim se stječu stvarna prava na nekretninama i koji stvara fikciju apsolutne tačnosti, znači dokaz o vlasništvu, te da pravni značaj gruntovnog upisa nije ograničen, niti eliminiran ni Okvirnim zakonom o privatizaciji, kao ni entitetskim zakonima o privatizaciji (Zakonom o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka FBiH i Zakonom o početnom bilansu stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u preduzećima RS). Time se htjelo zaštititi i povjerenje koje ima upis prava vlasništva u zemljišne knjige sa stanovišta pravne sigurnosti u pravnom prometu.

46. Primjenjujući izražene stavove Ustavnog suda na konkretan predmet Ustavni sud zapaža da se u konkretnom slučaju, za razliku od citiranog predmeta, radi o specifičnim okolnostima u pogledu prava na spornom poslovnom prostoru. Prije svega, za razliku od gore citiranih odluka, u konkretnom slučaju se kao prodavac spornog poslovnog prostora u Prijedoru pojavljuje prvotuženi (Grad Prijedor) kao organ javne vlasti, a ne pravni prethodnik tužioca "Borac" Travnik. Zatim, iz obrazloženja osporenih presuda proizlazi da su se redovni sudovi prilikom odlučenja bavili isključivo stanjem upisa u katastru, ali ne i u zemljišnoj knjizi, što dodatno pravi razliku između ovog i citiranog predmeta.

47. S druge strane, Ustavni sud podsjeća da je u svojoj Odluci broj AP 1164/10 od 9. jula 2010. godine (objavljena na www.ustavnisud.ba) zaključeno "da je neosnovano apelantovo pozivanje na Odluku Ustavnog suda broj AP 2157/08 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu od 30. maja 2009. godine, "Službeni glasnik BiH" broj 82/09 od 20. oktobra 2009. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), budući da se navedena odluka Ustavnog suda na koju se apelant poziva ne odnosi na isto činjenično i pravno pitanje koje je postavljeno u ovoj apelaciji. Naime, u navedenom slučaju sporna nekretnina je bila registrirana kod nadležnog suda na apelantovo ime, što u ovom slučaju nije". Osim toga, Ustavni sud je sličnu pravnu situaciju razmatrao i u predmetu broj AP 1506/10 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu od 12. marta 2014. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), u kojem je zaključio da s obzirom na to da apelant u konkretnom slučaju također nije bio upisan kao vlasnik spornog objekta (u zemljišnu knjigu), Ustavni sud je ocijenio da se isti pravni stav koji je izražen u Odluci Ustavnog suda broj AP 1164/10 odnosi i na taj slučaj.

48. Dakle, shodno iznesenom proizlazi da je Ustavni sud zauzeo stav da u predmetima u kojima ne postoji dokaz o upisu prava vlasništva na spornim poslovnim prostorima apelacije nisu osnovane jer nema arbitrarnosti u primjeni prava u odnosu na apelante, koji zbog činjenice da njihovo pravo vlasništva nije konstituirano na spornim poslovnim prostorima i ne mogu

polagati pravo na te prostore, što je suštinska razlika u odnosu na činjeničnu i pravnu situaciju s predmetima iz grupe kojima je vodeća Odluka broj AP 2157/08 u kojoj je Ustavni sud utvrdio postojanje arbitrarnosti u primjeni prava u odnosu na apelante.

49. Dakle, iz obrazloženja osporenih presuda proizlazi da je katastarska čestica na kojoj je izgrađena zgrada i sporni poslovni prostor od 1977. godine u katastarskom operatu bila upisana na ime "Borac" Travnik OOUR Trgovina "kao vlasnik ili plodouživalac", ali da je rješenjem Republičke uprave od 21. marta 2003. godine izvršena ispravka greške u katastarskom operatu, tako da je na k. č. na kojoj se nalazi zgrada i sporni poslovni prostor umjesto "Borac" Travnik OOUR Trgovina sa dijelom 1/2 upisan prvotuženi s dijelom 1/2. Dakle, upis prvotuženog u javnu evidenciju (katastarski operat) izvršen je na osnovu odluke nadležnog organa od 21. marta 2003. godine. Ustavni sud iz obrazloženja osporenih presuda ne zapaža, niti to redovni sudovi tvrde, da je rješenje Republičke uprave od 21. marta 2003. godine, na osnovu kojeg se prvotuženi upisao "kao nosilac prava" u katastarski operat, poništeno ili stavljeno van snage od strane nadležnog organa u zakonom propisanom postupku.

50. Ustavni sud zapaža da redovni sudovi nisu naveli koje je pravo na spornom poslovnom prostoru bilo upisano na ime prvotuženog u katastarskom operatu. Ustavni sud, dalje, zapaža da se redovni sudovi nisu bavili stanjem upisa u zemljišnoj knjizi u odnosu na spornu nekretninu. Međutim, navedeno se ne može staviti na teret redovnim sudovima jer parnične stranke očito u tom pravcu nisu pružile dokaze (stanje upisa u zk.).

51. Stoga, imajući u vidu činjenicu da je prvotuženi u momentu zaključenja predmetnog ugovora bio upisan u katastarski operat kao "nosilac prava" na spornoj nekretnini, pri čemu tokom postupka nije utvrđeno da je prvotuženi bio upisan kao vlasnik u zemljišnoj knjizi, Ustavni sud smatra da prvotuženi tokom postupka nije dokazao da je u zemljišnoj knjizi bio upisan kao vlasnik spornog poslovnog prostora, što bi u smislu prakse Ustavnog suda imalo primat i u odnosu na Okvirni zakon. Stoga, imajući u vidu okolnosti konkretnog predmeta, Ustavni sud konkretan predmet može dovesti u vezu s predmetom broj AP 1164/10, odnosno donijeti odluku u skladu sa stavovima izraženim u tom predmetu.

52. Slijedeći vlastitu praksu Ustavni sud smatra da osporenim odlukama u dijelu kojim je utvrđena ništavost predmetnog ugovora, u smislu člana 103. stav 1. ZOO jer je tokom postupka utvrđeno da je protivan prinudnom propisu, i to Okvirnom zakonu, nije prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Shodno tome, Ustavni sud ne zapaža bilo šta što bi pokrenulo pitanje kršenja prava na imovinu u odnosu na dio presuda kojim je apelant obavezan na predaju u posjed spornog poslovnog prostora jer je to logična posljedice ništavosti ugovora, kao ni u odbijanju protivtužbenog zahtjeva jer su redovni sudovi utvrdili njegovu neosnovanost upravo pozivajući se na zaključak da je predmetni ugovor proglašen ništavim.

53. Stoga, Ustavni sud zaključuje da u odnosu na ovaj dio presuda redovnih sudova nije bilo kršenja prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

U odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosi na isplatu

54. U vezi s dijelom tužbenog zahtjeva koji se odnosio na isplatu Ustavni sud zapaža da je tužilac tužbenim zahtjevom tražio da se tuženi po osnovu stjecanja bez osnova obavežu da mu solidarno isplate iznos od 334.933,50 KM, zajedno s kamatama, i to za period od 20. aprila 2004. do 1. maja 2017. godine. Konačnom presudom u ovom predmetu Vrhovni sud je primjenom člana 219. ZOO obavezao apelanta na isplatu iznosa od 164.632,00 KM zajedno s kamatama počev od 19. novembra 2012. godine. Vrhovni sud je prilikom odlučenja imao u vidu da apelant sporni poslovni prostor drži u svom posjedu duži niz godina, ali ne i prvotuženi, pa je iz tog razloga preinačio drugostepenu presudu i samo apelanta obavezao na isplatu uz obrazloženje kao u tački 23. ove odluke. Naime, Vrhovni sud je utvrdio da je apelant sporni poslovni prostor koristio u relevantnom periodu na osnovu predmetnog ugovora koji je naknadno otpao jer je utvrđena njegova ništavost, pa je primjenom člana 219. ZOO apelant dužan naknaditi korist koju je imao od besplatnog korištenja spornog poslovnog prostora. Vrhovni sud se prilikom odlučenja nije bavio savjesnošću i poštenjem ugovornih strana, odnosno apelanta.

55. U vezi s datim obrazloženjem Ustavni sud podsjeća na vlastitu praksu zauzetu u predmetu broj AP 603/15 u kojoj je razmatrano pitanje isplate po osnovu upotrebe tuđe stvari (član 219. ZOO) u situaciji kada je pravni osnov (ugovor o zamjeni nekretnina) za korištenje stvari naknadno otpao jer je utvrđena ništavost ugovora o zamjeni nekretnina (stanova) u smislu člana 103. stav 1. ZOO. Ustavni sud u citiranom predmetu nije utvrdio proizvoljnost redovnih sudova u primjeni materijalnog prava, te je u cijelosti podržao obrazloženje redovnih sudova da nema mjesta primjeni člana 219. ZOO u situaciji kada je "tužilac bio savjestan držalac nekretnina u Banjoj Luci, te da je opravdano vjerovao da je njihov vlasnik, jer se kao takav i uknjižio u zemljišnoknjižnim evidencijama nakon što je zaključen ugovor o razmjeni nekretnina, te da slijedom toga nije obavezan da plati naknadu za korištenje stvari za vrijeme njenog savjesnog držanja, kojom prilikom su se redovni sudovi pozvali na odredbu člana 38. stav 2. Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima". Ustavni sud je u citiranom predmetu podsjetio na "član 38. Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima koji propisuje da savjestan držalac nije dužan da plati naknadu za korištenje stvari, niti odgovara za pogoršanje i propast stvari koji su nastali za vrijeme njegovog savjesnog držanja" (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 603/15* od 10. novembra 2016. godine, tačka 36, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

56. Shodno navedenom, Ustavni sud zapaža da je apelant od 22. jula 1996. godine u posjedu spornog poslovnog prostora, kao zakupac, sve do zaključenja kupoprodajnog ugovora 20. aprila 2004. godine, te je na osnovu tog ugovora upisan u Knjigu uloženih ugovora kao vlasnik. Dakle, Ustavni sud zapaža da je apelant sporni poslovni prostor koristio bez ometanja punih 16 godina, odnosno do momenta kada je tužilac (2012. godine) pokrenuo upravni postupak za zaštitu svojih prava na spornom poslovnom prostoru. Ustavni sud, također, zapaža da u momentu kupoprodaje na predmetu kupoprodaje nije bilo nikakvih tereta niti ograničenja na spornom poslovnom prostoru, niti je tužilac do 2012. godine apelantu na bilo koji način dao do znanja da koristi tuđu imovinu, pa se, prema mišljenju Ustavnog suda, ovakva tužiočeva pasivnost može staviti na teret tužiocu. U tom pravcu Ustavni sud zapaža da je apelant sporni poslovni prostor kupio na javnoj licitaciji, da je prodavac spornog poslovnog prostora organ javne vlasti, da je zakonski zastupnik prvotuženog dao mišljenje da je predmetni ugovor pravno valjan, pa u takvim okolnostima apelant opravdano nije mogao ni imati sumnju da od momenta sklapanja kupoprodajnog ugovora (20. april 2004. godine) koristi tuđu stvar. Iz obrazloženja osporenih presuda također proizlazi da sporni poslovni prostor u programu privatizacije tužioca nije bio identificiran prema podacima iz katastra i zemljišne knjige, već samo kao "prodavnica obuće u Prijedoru", tako da i ta okolnost potvrđuje stav da apelant opravdano nije mogao imati sumnju da koristi tuđu stvar. Ustavni sud posebno zapaža da je Okružni

privredni sud pošao upravo od savjesnosti i poštenja ugovornih strana (vidi tačku 13. ove odluke) kada je odbio dio tužbenog zahtjeva za isplatu, pa je upravo takvo obrazloženje saglasno s ukazanom praksom iz citiranog predmeta broj AP 603/15. Stoga, Ustavni sud smatra da je osnovanost ovog dijela tužbenog zahtjeva, suprotno obrazloženju Višeg privrednog suda (vidi tačku 19. ove odluke), morala imati u vidu apelantovu savjesnost i poštenje, uzimanjem u obzir svih relevantnih okolnosti konkretnog slučaja na koje je prethodno ukazao Ustavni sud, na što konačno upućuje i odredba člana 38. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima.

57. Stoga, Ustavni sud smatra da je miješanje u apelantovo pravo na imovinu u dijelu kojim je obavezan na isplatu bilo nezakonito.

58. Ustavni sud zaključuje da je u odnosu na presudu Vrhovnog suda kojom je apelant obavezan na isplatu zajedno s kamatama prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

59. Shodno zaključku u odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosio na isplatu, Ustavni sud smatra da nema potrebe da apelacione prigovore u odnosu na ovaj dio osporene presude ispituje i u kontekstu kršenja prava na pravično suđenje jer je te navode ispitao u okviru prava na imovinu.

60. U odnosu na ostali dio zahtjeva tužioca, odnosno apelanta, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi dovoljno jasno obrazložili svoje odluke i da Ustavni sud ne zapaža proizvoljnost u segmentu primjene materijalnog prava, te da u tom dijelu nije bilo kršenja prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

61. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju u odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosi na isplatu kada miješanje u apelantovo pravo na imovinu nije bilo u skladu sa zakonom, odnosno kada su redovni sudovi zanemarili odredbu člana 38. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima, obavezujući apelanta na isplatu po osnovu korištenja tuđe stvari, te da nisu uzeli u obzir savjesnost i poštenje na strani apelanta.

62. S druge strane, u odnosu na ostali dio osporene presude Vrhovnog suda, Ustavni sud zaključuje da nije bilo kršenja prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju kada je utvrđena ništavost predmetnog ugovora jer je zaključeno da je protivan Okvirnom zakonu, a relevantne okolnosti konkretnog slučaja, odnosno činjenica da prvotuženi tokom postupka nije dokazao da je zemljišno-knjižni vlasnik spornog poslovnog prostora ukazuje da je praksa Ustavnog suda zauzeta u predmetu AP 1164/10 primjenjiva u konkretnom slučaju.

63. Na osnovu člana 59. st. (1), (2) i (3) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

64. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1641/19** rješavajući apelaciju **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1), (2) i (3) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Mirsad Ćeman, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 10. prosinca 2020. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Djelomično se usvaja apelacija **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor.**

Utvrđuje se povreda prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. siječnja 2019. godine u dijelu kojim je **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor** obvezan na isplatu iznosa od 164.632,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama.

Predmet se u tom dijelu vraća Vrhovnom sudu Republike Srpske, koji je dužan po žurnom postupku donijeti novu odluku u skladu sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Vrhovnom sudu Republike Srpske da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od 90 dana od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odbija se apelacija **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor** u odnosu na Presudu Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. siječnja 2019. godine u dijelu kojim je revizija **ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor** odbijena u odnosu na ostali dio tužbenog odnosno protutužbenog zahtjeva.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. ALLEGRO PROMET d.o.o. Prijedor (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupaju Branislav i Sanjin Kosić, odvjetnici iz Banjaluke, podnio je 10. travnja 2019. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. siječnja 2019. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Vrhovnog suda, Višeg privrednog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Viši privredni sud), Okružnog privrednog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Okružni privredni sud), tužitelja "Krajina Borac" d.o.o. Banjaluka (u daljnjem tekstu: tužitelj) i zakonskog zastupnika prvotuženog Grada Prijedor zatraženo je 10. srpnja da dostave odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud, Viši privredni sud, Okružni privredni sud, tužitelj i prvotuženi su odgovor na apelaciju dostavili u razdoblju od 20. do 31. srpnja 2020. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelacijskih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Odlučujući o tužiteljevom tužbenom zahtjevu i protutužbenom zahtjevu apelanta (drugotuženi u predmetnom postupku), Okružni privredni sud je Presudom broj 57 0 Ps 100 770 12 Ps od 30. rujna 2017. godine (koja je ispravljena rješenjem o ispravci tog suda od 2. listopada 2017. godine) utvrdio da je apsolutno ništav i da ne proizvodi pravno dejstvo ugovor o kupoprodaji poslovnog prostora u Prijedoru koji su 20. travnja 2004. godine zaključili prvotuženi kao prodavatelj i apelant kao kupac (u daljnjem tekstu: predmetni ugovor), te je nadležnoj Područnoj jedinici Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove RS (u daljnjem tekstu: Republička uprava) naloženo brisanje svih upisa koji su izvršeni na temelju predmetnog ugovora. Istom presudom apelant je obvezan da pod prijetnjom prinudnog izvršenja tužitelju preda u posjed poslovni prostor u Prijedoru, koji je pobliže opisan u izreci presude (u daljnjem tekstu: sporni poslovni prostor), dok je odbijen tužbeni zahtjev u dijelu kojim je traženo obvezivanje apelanta na isplatu na ime stjecanja bez osnove zbog uporabe tuđe stvari, odnosno naknadu zbog izostale zakupnine u razdoblju od 20. travnja 2004. do 1. svibnja 2017. godine u ukupnom iznosu od 334.933,50 KM, zajedno s kamatama. Apelantov protutužbeni zahtjev kojim je tražio utvrđenje da je savjestan sticalac i vlasnik spornog poslovnog prostora s dijelom 1/1, što je tužitelj dužan priznati i ubuduće se uzdržati od uznemiravanja apelanta u korištenju i posjedu spornog poslovnog prostora, uz naknadu troškova postupka je odbijen. Okružni privredni sud je još odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka (sve preciznije navedeno u izreci presude).

6. U odgovoru na tužbu prvotuženi je, između ostalog, naveo da je na spornom poslovnom prostoru bio upisan kao suposjednik, a da se nakon kupoprodajnog ugovora na spornom poslovnom prostoru uknjižio apelant kao vlasnik 1/1. Potom je prvotuženi ukazao da su se prema zk. podacima predmetne nekretnine vodile kao društveno vlasništvo s pravom raspolaganja u korist fizičkih osoba (Đ. V. i D. M.). Potom je naveo da je u katastarskom operatu prednik tužitelja bio upisan kao suposjednik spornog poslovnog prostora, ali da je ta greška u katarskom operatu ispravljena rješenjem Republičke uprave od 21. ožujka 2004. godine kada se kao suposjednik upisao prvotuženi zajedno sa Đ. V. Prvotuženi je još naveo da je u tom postupku (ispravke greške u katastarskom operatu) utvrđeno da je zgrada bila upisana kao posjed R. B. koja je darovnim ugovorom od 24. rujna 1962. godine nekretninu poklonila prvotuženom, a da je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora prvotuženi bio upisan kao posjednik na spornom poslovnom prostoru koji predstavlja prizemlje stambene zgrade, te da je u upravnom postupku konstatirano da je Borac Travnik prilikom uspostave novog katastarskog operata bio pogrešno upisan kao posjednik jer prilikom upisa nije posjedovao isprave o vlasništvu (rješenje Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine), te da se na nekretninama na kojima su neriješeni imovinsko-pravni odnosi ne može po toj zakonskoj osnovi utvrđivati pravo vlasništva, već se spor treba riješiti pred sudom. Da se radi o neriješenim imovinsko-pravnim odnosima prvotuženi je ukazao na obrazloženje Direkcije za privatizaciju iz kojeg proizlazi da su po pitanju spornog poslovnog prostora neriješeni imovinsko-pravni odnosi.

7. Nakon što je prvostupanjski sud proveo veliki broj dokaza, taj sud je u svezi sa stanjem vlasništva u relevantnim evidencijama u odnosu na sporni poslovni prostor utvrdio da je katastarska čestica na kojoj je izgrađena zgrada i sporni poslovni prostor upisana na ime "Borac" Travnik OOUR Trgovina "kao vlasnik ili plodouživalac", da iz posjedovnog lista od 1. travnja 2003. godine proizlazi da je k. č. na kojoj se nalazi zgrada i sporni poslovni prostor upisana na ime "Borac" konfekcija Travnik, ali da je rješenjem Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine izvršena ispravka greške u katastarskom operatu tako da je na k. č. na kojoj se nalazi zgrada i sporni poslovni prostor umjesto "Borac" Travnik OOUR Trgovina s dijelom 1/2 upisan prvotuženi s istim dijelom. Shodno stanju u javnim evidencijama, prvotuženi kao prodavatelj i apelant kao kupac 20. travnja 2004. godine zaključili su predmetni kupoprodajni ugovor, nakon čega se kao vlasnik spornog poslovnog prostora na temelju kupoprodajnog ugovora upisao apelant s dijelom 1/1, bez ikakvih tereta.

8. Okružni sud je utvrdio i to da se naknadno, pred nadležnim organima, vodio upravni postupak, odnosno upravni spor radi utvrđenja prava vlasništva nad spornim poslovnim prostorom tako da je pravomoćnim rješenjem Republičke uprave od 14. srpnja 2014. godine utvrđeno da je tužitelj stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru tako da se on 16. siječnja 2017. godine upisao kao vlasnik spornog poslovnog prostora u javnim evidencijama, a osnova za stjecanje vlasništva je navedeno rješenje Republičke uprave.

9. Shodno relevantnom činjeničnom utvrđenju, prvostupanjski sud je u odnosu na prvi dio tužbenog zahtjeva (utvrđenje ništavosti predmetnog ugovora) zaključio da je utemeljen. Obrazlažući svoje stajalište, Okružni privredni sud je pošao od odluke Zbora radnika od 7. svibnja 1992. godine kojom je tužitelj (njegov pravni prednik) osnovan od dijela poduzeća "Borac" Travnik, koji se nalazio na teritoriju entiteta RS, i da je u osnivački akt ušao i sporni poslovni prostor. Potom, nakon toga, rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci od 19. svibnja 1992. godine izvršen je upis osnivanja tužitelja (pravni prednik). Potom je prvostupanjski sud naveo da je tužitelj osnovan kao društveno poduzeće, da bi kasnije postao akcionarsko društvo, te konačno društvo s ograničenom odgovornošću, što proizlazi iz sudskog registra. Iz rješenja Direkcije za privatizaciju Republike Srpske od 28. rujna 2001. godine proizašlo je da je nad tužiteljem izvršena privatizacija kojom je obuhvaćen i sporni poslovni prostor, a iz uvjerenja Investicione razvojne banke od 21. lipnja 2012. godine utvrđeno je da je program privatizacije tužitelja proveden, te da su u programu privatizacije državnog kapitala poduzeća u poglavlju VIII iskazani podaci o nekretninama.

10. Potom se prvostupanjski sud pozvao na odredbe članka 20. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima kojim je propisano da se pravo vlasništva stječe po samom zakonu, na temelju pravnog posla, pri čemu se pravo vlasništva na temelju pravnog posla stječe upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom (članak 33.). Prvostupanjski sud je prilikom usvajanja tužbenog zahtjeva imao u vidu postupak koji se vodio pred Republičkom upravom, te Okružnim sudom u Banjaluci (upravni spor), a da iz rješenja Direkcije za privatizaciju RS proizlazi da je izvršena privatizacija spornog poslovnog prostora, a posebno činjenica da je pravomoćnim rješenjem Republičke uprave od 14. srpnja 2014. godine utvrđeno da je tužitelj stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru.

11. Okružni privredni sud se potom pozvao na Okvirni zakon o privatizaciji poduzeća i banaka u BiH (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon), pa je sud utvrdio da je predmetni kupoprodajni ugovor suprotan Okvirnom zakonu, te Zakonu o privatizaciji državnog kapitala u poduzećima. Prilikom odlučenja Okružni privredni sud se pozvao na sudsku praksu redovnih sudova u RS.

12. Shodno svemu navedenom, Okružni privredni sud je zaključio da apelant ne može polagati nikakvo pravo na spornom poslovnom prostoru, pa je stoga apelantov protutužbeni zahtjev neutemeljen, pri čemu je dužan sporni poslovni prostor vratiti u posjed tužitelju jer prvotuženi nije u faktičkoj vlasti spornog poslovnog prostora. U svezi s tim prvostupanjski sud se pozvao na odredbu članka 104. Zakona o obligacijskim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) koja propisuje obveze ugovornih strana u slučaju ništavosti ugovora.

13. U svezi s neutemeljenošću dijela tužbenog zahtjeva kojim je tražena isplata po osnovi stjecanja bez osnove zbog

uporabe tuđe stvari, odnosno naknada na ime zakupnine, Okružni privredni sud je pošao od činjenice da je apelant kao zakupac spornog poslovnog prostora od 22. srpnja 1996. godine zaključio predmetni kupoprodajni ugovor 20. travnja 2004. godine, te se na temelju tog ugovora u javne evidencije upisao kao vlasnik spornog poslovnog prostora s dijelom 1/1. S obzirom na to da je apelant bio upisan kao vlasnik spornog poslovnog prostora, da je prije sklapanja kupoprodajnog ugovora sporni poslovni prostor koristio kao zakupac po osnovi ugovora o zakupu s prvotuženim, te kako u vrijeme kupoprodaje u javnim evidencijama nije bilo zabilježbe o bilo kakvom teretu ili ograničenju na poslovnom prostoru, a da je Pravobraniteljstvo RS dalo svoje mišljenje da je predmetni kupoprodajni ugovor pravno valjan i da nema smetnji za njegovu realizaciju, Okružni privredni sud je zaključio da su i prvotuženi i apelant bili savjesni od početka (postupali su u dobroj vjeri, s povjerenjem u zemljišne knjige) do danas, pa stoga nema osnove za primjenu odredbi stjecanja bez osnove u smislu članka 210. stavak 2. ZOO.

14. Odlučujući o žalbama parničnih stranaka, Viši privredni sud je Presudom broj 57 0 Ps 100770 17 Pž od 24. travnja 2018. godine tužiteljevu žalbu djelomično uvažio i prvostupanjsku presudu preinačio tako što su prvotuženi i apelant obvezani tužitelju solidarno isplatiti iznos od 164.632,00 KM, zajedno s kamatama na ime stjecanja bez osnove, dok je u preostalom dijelu tužiteljeva žalba preko dosuđenog iznosa odbijena i prvostupanjska presuda potvrđena. Istom presudom prvostupanjska presuda je preinačena i u dijelu odluke o troškovima postupka tako što su prvotuženi i apelant obvezani tužitelju solidarno isplatiti iznos od 11.697,60 KM na ime troškova postupka. Žalbe prvotuženog i apelanta u odnosu na usvajajući dio osporene odluke, odnosno u odnosu na protutužbeni zahtjev su odbijene kao neutemeljene (sve preciznije navedeno u izreci presude).

15. Viši privredni sud je, ispitujući neutemeljenost žalbi tuženih, između ostalog, naveo da je sporni poslovni prostor bio predmet privatizacije u skladu sa Zakonom o privatizaciji državnog kapitala u poduzećima i Okvirnog zakona, koji je sadržan u programu privatizacije, kao i drugim dokumentima tužitelja. Potom je Viši privredni sud podsjetio da je nakon provedenog postupka privatizacije, u skladu sa člankom 8a. Zakona o privatizaciji državnog kapitala u poduzećima, rješenjem Republičke uprave od 14. srpnja 2014. godine utvrđeno pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru u korist tužitelja, iz čega slijedi zaključak da je tužitelj dokazao da je u zakonom propisanom postupku stekao pravo vlasništva privatizacijom državnog kapitala, te se u parničnom postupku ne može vršiti preispitivanje odluka donesenih u upravnom postupku i u upravnom sporu. U svezi s navodom prvotuženog "da je opravdano očekivati da će Vrhovni sud usvojiti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude Okružnog suda Banjaluka od 21. prosinca 2016. godine i da će tužitelj time izgubiti aktivnu legitimaciju u ovom sporu" Viši privredni sud je naveo da je neprihvatljivo takvo prognoziranje s obzirom na to da se radi o izvanrednom pravnom lijeku u upravnom sporu.

16. Viši privredni sud je naglasio i to da je vlasničko-pravni odnos spornog poslovnog prostora bio jasan prije zaključivanja predmetnog ugovora jer je rješenjem Direkcije za privatizaciju od 28. rujna 2000. godine bilo utvrđeno da tužitelj posluje državnim kapitalom u 100 % iznosu, a rješenjem iste direkcije od 4. srpnja 2001. godine odobren je program privatizacije državnog kapitala u tom poduzeću sa spiskom građevinskih objekta. U tom pravcu je Viši privredni sud naveo da su točni apelantovi podaci da rješenje Osnovnog suda od 19. svibnja 1992. godine ne sadrži zk. ili katastarske podatke o spornom poslovnom prostoru, ali nije sporan identitet tog prostora s obzirom na to da u Prijedoru ne postoji neki drugi poslovni prostor koji je bio predmet odluke o organiziranju TP "Krajina Borac" od 7. svibnja 1992. godine, rješenja o registraciji i programu privatizacije državnog kapitala u tom poduzeću.

17. Viši privredni sud je dalje naveo da apelant u žalbi prigovara da sud nije obrazložio na koji način je prednik tužitelja stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru i kako se 12 godina nakon izvršene privatizacije državnog kapitala javlja sa zahtjevom za reguliranje imovinsko-pravnih odnosa. U svezi s tim Viši privredni sud je naveo da iz rješenja Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine proizlazi da je ispravljena "navodna" greška upisa pri formiranju katastarskog operata tako što umjesto "Dr. sv. Borac Travnik OOUR Trgovina sa dijelom ½" treba da stoji: "Općina Prijedor sa dijelom ½" bez navođenja da li je i kakav je postupak proveden u svezi s tim, a sa obrazloženjem da je upis pravnog prednika tužitelja izvršen bez dokaza o vlasništvu nad prizemljem zgrade iako je prije toga 2001. godine proveden program privatizacije, koji je sadržavao sporni poslovni prostor.

18. Kod činjenice da su razlozi za usvajanje tužbenog zahtjeva istodobno razlozi za odbijanje protutužbenog zahtjeva, neutemeljeni su apelantovi žalbeni navodi glede obrazloženja presude prvostupanjskog suda o odbijanju protutužbenog zahtjeva.

19. U svezi s djelomičnom utemeljenošću tužiteljevih žalbenih prigovora Viši privredni sud je prilikom odlučenja imao u vidu odredbe čl. 210. i 219. ZOO navodeći da uporaba tuđe stvari, kao jedan od vidova stjecanja bez osnove, mora ispunjavati uvjete općeg pravila tog instituta obligacijskog prava koji se sastoji u odsustvu pravne osnove za uporabu, i ona postoji u slučaju kad neka osoba pravno neutemeljeno upotrijebi tuđu stvar i na taj način ostvari korist, pri čemu nije od značaja je li ta osoba bila savjesna ili nesavjesna, je li znala ili nije znala da tuđu stvar upotrebljava u svoju korist. U konkretnom slučaju, iako se radi o tužiteljevom vlasništvu na spornom poslovnom prostoru koji je obuhvaćen odlukom o osnivanju TP "Krajina Borac" d.o.o. Banjaluka od 7. svibnja 1992. godine, rješenjem o upisu u sudski registar, programom privatizacije i rješenjima Direkcije za privatizaciju sporni poslovni prostor je koristio apelant, najprije kao zakupac, a nakon zaključenja predmetnog ugovora koristi ga kao svoju imovinu, a pri tome je u predmetnom postupku utvrđeno da je predmetni ugovor ništav, pa je tako otpala pravna osnova. Stoga su tuženi dužni tužitelju solidarno isplatiti novčani iznos s kamatama zbog stjecanja bez osnove uporabom tuđe stvari, odnosno naknadu zbog izostale zakupnine kao vid stjecanja bez osnove. O visini naknade Viši privredni sud se detaljnije izjasnio na strani 9. obrazloženja presude.

20. Vrhovni sud je, odlučujući o revizijama tuženih (prvotuženi i apelant), donio Presudu broj 57 0 Ps 1007070 18 Rev od 16. siječnja 2019. godine, reviziju prvotuženog djelomično usvojio i presudu Višeg privrednog suda preinačio u dijelu kojim su tuženi obvezani tužitelju solidarno isplatiti naknadu na ime stjecanja bez osnove zajedno s kamatama, tako što je tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženog u tom dijelu odbijen, te je shodno tome preinačena i odluka o troškovima postupka, dok je apelantova revizija odbijena u cijelosti (sve preciznije navedeno u izreci presude). Nakon što je ispitao osporenu odluku u svjetlu žalbenih prigovora tuženih, Vrhovni sud je zaključio da je ona pravilna, osim u dijelu obvezivanja prvotuženog da tužitelju solidarno isplati iznos dosuđen tom presudom.

21. Vrhovni sud je ocijenio neutemeljenim apelantovo pozivanje na zapisnik o izuzimanju ugovora o zakupu iz 1993. godine, a samim tim i prigovor da je Borac Travnik bio samo zakupac spornog poslovnog prostora i da sporni poslovni prostor nije individualno određen u Prilogu broj 2 rješenja od 19. svibnja 1992. godine o upisu prednika tužitelja u sudski registar, kao ni u popisu građevinskih objekata koji su obuhvaćeni Programom privatizacije jer su izneseni prigovori, prema mišljenju tog suda, bez značaja za zakonitost pobijane presude.

22. Vrhovni sud je, suprotno revizijskim prigovorima, zaključio da je prvotuženi predmetnim ugovorom apelantu prodao tuđu stvar jer rješenje Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine o ispravci greške ne predstavlja nijedan od zakonom propisanih vidova stjecanja prava vlasništva na nekretninama. Kako je predmetni ugovor suprotan Okvirnom zakonu, kao *lex specialis*, kao prinudnom propisu, ugovor je ništav shodno članku 103. ZOO u svezi sa čl. 2., 3. i 4. Okvirnog zakona, kako su to pravilno zaključili i nižestupanjski sudovi. Budući da je ništava pravna osnova na temelju koje je izvršena uknjižba prava vlasništva na spornom poslovnom prostoru u korist apelanta s 1/1 u Knjigu uloženih ugovora, ništava je i takva uknjižba koja je izvršena na temelju rješenja Republičke uprave od 15. siječnja 2008. godine. Utvrđivanjem ništavosti ugovora nastaju posljedice ništavosti tog ugovora od njegovog zaključenja (*ex tunc*), pa na strani apelanta nema osnove za zadržavanje spornog poslovnog prostora u svom posjedu, tako da su nižestupanjski sudovi apelantu pravilno naložili da ga vrati u posjed tužitelju.

23. U svezi sa zahtjevom za isplatu naknade po osnovu stjecanja bez osnove Vrhovni sud je zaključio da je apelant, shodno članku 219. ZOO, u obvezi isplatiti iznos koji je utvrdio drugostupanjski sud jer apelant drži u posjedu i koristi sporni poslovni prostor, a ne prvotuženi. Stoga je Vrhovni sud ocijenio da je utemeljen prigovor prvotuženog da je drugostupanjski sud u tom dijelu (obvezivanjem da zajedno s apelantom solidarno isplati novčani iznos uporabom tuđe stvari u svoju korist) proizvoljno primijenio materijalno pravo (članak 414. ZOO). U konkretnom slučaju, kako je naveo Vrhovni sud, apelant je sporni poslovni prostor u relevantnom razdoblju koristio na temelju predmetnog ugovora o kupoprodaji, koji je kao pravni temelj otpao utvrđivanjem njegove ništavosti, pa je stoga apelant dužan nadoknaditi tužitelju korist koju je imao od besplatnog korištenja spornog poslovnog prostora. Takvu korist, kako je naveo Vrhovni sud, treba procjenjivati sa stajališta ostvarene uštede zbog neplaćene zakupnine koju tužitelj zahtjevom traži u mjesečnim iznosima od po 2.400,00 KM u razdoblju od 20. travnja 2004. do 1. svibnja 2017. godine.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

24. Apelant smatra da je osporenim odlukama povrijeđeno njegovo pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak (1) Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europski sud) i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Apelant tvrdi da je proizvoljno obrazloženje redovnih sudova da su Zakon o privatizaciji državnog kapitala u poduzećima i Okvirni zakon u okolnostima konkretnog slučaja *lex specialis* u odnosu na Zakon o vlasničko-pravnim odnosima, Zakon o zemljišnim knjigama i Zakon o prometu nekretnina. Apelant posebno naglašava da u momentu zaključenja predmetnog ugovora u zemljišnim knjigama i katastarskom operatu nije bilo upisano ograničenje, zabrana ili zabilježba spora, niti je kod nadležnog suda vođen bilo kakav postupak o pitanju utvrđivanja prava vlasništva ili drugih stvarnih prava na spornom poslovnom prostoru. Potom se apelacijom ukazuje da je apelant kao najbolji ponuđač na javnoj licitaciji, kao savjestan kupac, na temelju pravnog posla, stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru upisom u Knjigu uloženih ugovora s dijelom 1/1 shodno čl. 20. i 33. Zakona o osnovnim vlasničko-pravnim odnosima. Apelant ukazuje da su redovni sudovi potpuno zanemarili postojanje konačnog i pravomoćnog rješenja Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine na temelju kojeg je prvotuženi upisan kao vlasnik i posjednik spornog poslovnog prostora, a to rješenje nikada nije stavljeno izvan snage, a na temelju kojeg je prvotuženi, kao upisani vlasnik i faktički posjednik, mogao raspolagati bez ograničenja, a apelant, kao kupac spornog poslovnog prostora na javnoj licitaciji, nije bio u obvezi istraživati izvanknjižno stanje nekretnina. Osim toga, apelant smatra da redovni sudovi nisu dali obrazloženje po kojoj osnovi je prednik tužitelja (Borac Travnik) stekao pravo vlasništva na spornom poslovnom prostoru, da li kupovinom, građenjem, zamjenom, održajem ili na neki drugi način, te kako, kada i na koji način je tužitelj izgubio posjed spornog poslovnog prostora i kako to da se tek nakon 12 godina od izvršene privatizacije državnog kapitala, odnosno 20 godina od "osnivanja" pojavljuje sa zahtjevom za reguliranje imovinsko-pravnih odnosa. Apelant tvrdi da je prednik tužitelja bio samo zakupac spornog poslovnog prostora, što je dokazano zapisnikom o izuzimanju ugovora o zakupu od 1. lipnja 1993. godine, o kojim dokazima se redovni sudovi uopće nisu izjasnili jer za redovne sudove u ovom predmetu zvanične zk. i katastarske evidencije nemaju nikakav značaj. U konkretnom slučaju redovni sudovi načelo zaštite povjerenja u zemljišne knjige zamjenjuju nekim drugim institutima i pravilima koje zakon ne poznaje.

25. Svi provedeni dokazi upućuju na zaključak da je apelant postupao u dobroj vjeri, s povjerenjem u zemljišne knjige i katastarski operat u kojem nikada nije bilo upisano bilo kakvo ograničenje na spornom poslovnom prostoru, niti je postojala bilo kakva sumnja u pravo vlasništva prvotuženog, koji je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora bio upisan kao vlasnik i posjednik spornog poslovnog prostora. Osim toga, apelant iznosi brojne prigovore u svezi s postupkom privatizacije, pa, između ostalog, navodi da ni odluke na koje se pozivaju redovni sudovi, ali ni program privatizacije ne sadrže bilo kakve zk. ili katastarske podatke o spornom poslovnom prostoru koji je, prema tvrdnjama redovnih sudova, unesen u tužiteljev osnivački akt, već postoji samo rečenica "prodavnice obuće u Prijedoru" i ništa više. Apelant iznosi i brojne prigovore u svezi s odlukom u dijelu kojim je obvezan na isplatu. U tom pravcu ističe da je imao valjanu pravnu osnovu za korištenje spornog poslovnog prostora sve do pravomoćnog okončanja predmetne parnice (11. svibnja 2018. godine) kada je utvrđena ništavost predmetnog ugovora, o čemu postoji i određeno stajalište sudske prakse (Vrhovni sud, Presuda broj 71 0 P 054543 14 od 4. studenog 2014. godine), tako da apelant nije mogao biti obvezan na plaćanje bilo kakvih naknada, niti je apelant stekao bilo kakvu imovinsku korist s obzirom na to da je prvotuženom za sporni poslovni prostor isplatio iznos od 230.000,00 KM, te druge terete u iznosu 6.900,00 KM (porez na promet), kao i troškove sanacije spornog poslovnog prostora (15.574,00 KM). Apelant ističe da je prije zaključenja predmetnog ugovora sporni poslovni prostor koristio po osnovi ugovora o zakupu, za koji je prvotuženom uredno plaćao zakupninu, a sada je obvezan da za isto vremensko razdoblje ponovo plati zakupninu, i to sa zakonskim zateznim kamatama. Apelant smatra da su redovni sudovi osporenim odlukama na najgrublji način povrijedili apelantovo pravo na pravično suđenje, ali i pravo na mirno uživanje imovine.

b) Odgovori na apelaciju

26. Vrhovni sud, Viši privredni sud i Okružni privredni sud su u odgovoru na apelaciju sve prigovore ocijenili neutemeljenim navodeći da osporenim odlukama nije došlo do kršenja apelantovih prava na koja se u apelaciji neutemeljeno pozvao, predloživši da se apelacija odbije kao neutemeljena.

27. Tužitelj je u odgovoru na apelaciju naveo da je predmetno pravno pitanje Ustavni sud već riješio u svojoj praksi (AP 1032/15), pa bi usvajanje apelacije bilo suprotno praksi zauzetoj u citiranoj odluci. Prodaja imovine u vrijeme i na način kako je to utvrđeno u predmetnom slučaju bila je zabranjena

odlukom Visokog predstavnika za BiH sa zakonskom snagom. Tužitelj je predložio da se apelacija odbije kao neutemeljena.

28. Prvotuženi je u odgovoru na apelaciju naveo da je odluka Vrhovnog suda u dijelu kojim je uvažena njegova žalba na način da se isključivo apelant obveže na isplatu po osnovu stjecanja bez osnove ispravna jer on nije ni držao niti koristio sporni poslovni prostor u relevantnom razdoblju. Međutim, prvotuženi ističe da su točni navodi apelacije da su redovni sudovi potpuno zanemarili činjenicu postojanja konačnog i pravomoćnog rješenja Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine na temelju kojeg je prvotuženi upisan kao vlasnik i posjednik spornog poslovnog prostora, a to rješenje nikada nije stavljeno izvan snage, a na temelju kojeg je prvotuženi kao upisani vlasnik i posjednik mogao raspolagati spornim poslovnim prostorom, bez ograničenja.

V. Relevantni propisi

29. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i "Službeni glasnik RS" br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH, kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Načelo savesnosti i poštenja

Član 12.

U zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa strane su dužne da se pridržavaju načela savesnosti i poštenja.

NEVAŽNOST UGOVORA
I. NIŠTAVI UGOVORI

Ništavost
Član 103.

(1) Ugovor, koji je protivan prinudnim propisima, javnom poretku ili dobrim običajima je ništavan ako cilj povređenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.

(2) Ako je zaključenje određenog ugovora zabranjeno samo jednoj strani, ugovor će ostati na snazi ako u zakonu nije što drugo predviđeno za određeni slučaj, a strana koja je povredila zakonsku zabranu snosiće odgovarajuće posledice.

Posledice ništavosti
Član 104. st. (1) i (3)

(1) U slučaju ništavosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je da vrati drugoj sve ono što je primila po osnovu takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se priroda onog što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cenama u vreme donošenja sudske odluke, ukoliko zakon što drugo ne određuje.

(3) Prilikom odlučivanja sud će voditi računa o savesnosti jedne, odnosno obeju strana, o značaju ugroženog dobra ili interesa, kao i o moralnim shvatanjima.

STICANJE BEZ OSNOVA
OPŠTE PRAVILO

Član 210.

(1) Kad je neki deo imovine jednog lica prešao na bilo koji način u imovinu nekog drugog lica, a taj prelaz nema svoj osnov u nekom pravnom poslu ili u zakonu, sticalac je dužan da ga vrati, a kad to nije moguće - da naknadi vrednost postignutih koristi.

(2) Obaveza vraćanja, odnosno naknade vrednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnov koji se nije ostvario ili koji je kasnije otpao.

Obim vraćanja
Član 214.

Kad se vraća ono što je stečeno bez osnova, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezna kamata, i to, ako je sticalac nesavestan, od dana sticanja, a inače od dana podnošenja zahteva.

Upotrebljavanje tuđe stvari u svoju korist
Član 219.

Kad je neko tuđu stvar upotrebio u svoju korist, imalac može zahtevati, nezavisno od prava na naknadu štete, ili u odsustvu ove, da mu ovaj naknadi korist koju je imao od upotrebe.

30. **Okvirni zakon o privatizaciji poduzeća i banaka u Bosni i Hercegovini** ("Službeni glasnik BiH" br. 14/98, 12/99, 14/00, 16/02 i 88/05 – ispravka)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji glasi:

Članak 2.
Oblast djelovanja zakona

1. Sukladno GFAP ovaj zakon izričito priznaje pravo entiteta da privatiziraju poduzeća i banke smještene na njihovom teritoriju koji nisu u privatnom vlasništvu.

Odluka da li je poduzeće ili banka u privatnom vlasništvu bit će donesena prema propisima entiteta. Ti propisi će osigurati transparentan pregled bilo kakvih promjena u strukturi kapitala ili vlasničkoj transformaciji imovine koja nije u privatnom vlasništvu, ukoliko su te promjene sporne i desile se nakon 31. prosinca 1991.

2. Ostvarivanje prava entiteta da privatiziraju one javne ustanove koje potpadaju pod Aneks 9 GFAP bit će konzistentno ma kojoj neophodnoj reorganizaciji u cilju usklađivanja s novom unutarnjom strukturom države sukladno odredbama GFAP, konkretno Aneksu 9.

3. Nijedan proces restitucije, privatizacije poduzeća i banaka neće prejudicirati rješavanje po zahtjevima za restituciju koji se mogu podnijeti u skladu s važećim zakonima o restituciji; s tim, međutim, da svaki entitetski zakon o restituciji isključi poduzeća i banke koji su predmet privatizacije, kao i njihovu zemlju, imovinu i zgrade, iz naturalne restitucije, te predvidi da nadležni organi vlasti osiguraju pravičnu nadoknadu svim zakonskim podnosiocima zahtjeva.

Članak 3.
Zakoni o privatizaciji koje donose entiteti

1. Skupštine entiteta će usvojiti zakonodavstvo koje nije diskriminatornog karaktera, osigurava maksimalnu transparentnost i javnu odgovornost u procesu privatizacije i sukladno je GFAP.

2. Zakonima koje donose entiteti koji provode privatizaciju obuhvatit će se samo ona imovina i potraživanja u vezi te imovine koja se nalazi na teritoriju tog entiteta.

3. Zakonima entiteta utvrđuje se na nediskriminatorskim osnovama koje BiH ili strane fizičke i pravne osobe imaju pravo otkupa dionica i imovine u procesu privatizacije sukladno članku 3. stavak 1. ovog zakona.

4. Kriteriji po kojima fizičke osobe BiH imaju pravo na potraživanja državljana bit će zasnovani na zakonima koje usvajaju entiteti.

Tim zakonima će se obuhvatiti fizičke osobe BiH koje su bile državljani bivše Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine i 31. ožujka 1991. imale stalni boravak na teritoriju koji sada pripada entitetu koji vrši privatizaciju. Ovo uključuje izbjeglice i raseljena lica sukladno Aneksu 7 GFAP kao i ovlaštene pravne nasljednike umrlih i nestalih osoba.

Članak 4.
Usmjeravanje sredstava i potraživanja

1. Sredstvima ostvarenim privatizacijom poduzeća i banaka koji se nalaze na teritoriju jednog entiteta raspolagat će taj entitet ili pravne osobe ovlaštene da ih prikupe sukladno zakonima tog entiteta.

2. Potraživanja prema poduzećima i bankama koji se privatiziraju smatrat će se odgovornošću entiteta koji vrši privatizaciju.

31. **Zakon o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 6/80 i 36/90 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 38/03)

Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

2. Sticanje prava svojine

Član 20. stav (1)

Pravo svojine stiče se po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasleđivanjem.

Član 33.

Na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnost stiče se upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom.

Član 38. st. (2) (3) (4) i (5)

Savestan držalac nije dužan da plati naknadu za korištenje stvari niti odgovara za pogoršanje i propast stvari koji su nastali za vreme njegovog savesnog držanja.

Savestan držalac ima pravo na naknadu nužnih troškova za održavanje stvari.

Savestan držalac može tražiti naknadu korisnih troškova u meri u kojoj je vrednost stvari povećana.

Nužne i korisne troškove iz st. 3. i 4. ovog člana vlasnik stvari dužan je da naknadi savesnom držaocu u meri u kojoj ti troškovi nisu obuhvaćeni koristima koje je on dobio od stvari.

VI. Dopustivost

32. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

33. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

34. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 57 0 Ps 100770 18 Rev od 16. siječnja 2019. godine, protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporenu presudu apelantov punomoćnik je primio 15. veljače 2019. godine, a apelacija je podnesena 10. travnja 2019. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neutemeljena.

35. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete glede dopustivosti.

VII. Meritum

36. Apelant pobija presudu Vrhovnog suda tvrdeći da su tom presudom povrijeđena njegova prava iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na imovinu

37. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

(k) Pravo na imovinu.

38. Članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine sukladno općem interesu, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

39. Ustavni sud ukazuje na to da riječ "imovina", u smislu članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, uključuje širok opseg imovinskih interesa koji predstavljaju određenu ekonomsku vrijednost (vidi Ustavni sud, Odluka broj *U 14/00* od 4. travnja 2001. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 33/01). Dalje, prema jurisprudenciji Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud), "imovina" koja se štiti može biti samo "postojeća imovina" (vidi Europski sud, *Van der Mussele*, presuda od 23. studenog 1983. godine, serija A, broj 70, točka 48.) ili barem imovina za koju apelant ima "opravdano očekivanje" da će ju dobiti (vidi Europski sud, *Pine Valley Developments Ltd. i drugi*, presuda od 29. studenog 1995. godine, serija A, broj 332, točka 31.).

40. Ustavni sud primjećuje da se u konkretnom odlučivalo o tužiteljevom tužbenom zahtjevu (utvrđivanje ništavosti predmetnog ugovora, predaja u posjed i isplata po osnovi stjecanja bez osnove), te o apelantovom protutužbenom zahtjevu (utvrđenje da je apelant kao savjestan sticalac vlasnik spornog poslovnog prostora).

41. Uzimajući u obzir ishod parnice u kojoj je utvrđena ništavost predmetnog ugovora i shodno tome apelantu naložena predaja u posjed spornog poslovnog prostora tužitelju, kao i isplata po osnovi stjecanja bez osnove (164.632,40 KM), a da je apelantov protutužbeni zahtjev u cijelosti odbijen, Ustavni sud smatra da se u konkretnom slučaju radi o imovinskopravnom sporu u kojem se odlučivalo o apelantovoj imovini, te, stoga, predmetni postupak, bez sumnje, potpada pod opseg članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Isto tako, nema sumnje da je osporenim odlukama došlo do miješanja u apelantovo pravo na imovinu. Shodno tome, Ustavni sud će ispitati je li miješanje bilo zakonito, a ako jeste, je li bilo u javnom interesu i je li bilo proporcionalno cilju kojem se težilo.

42. Ustavni sud zapaža da apelant presudu Vrhovnog suda osporava u cijelosti, dakle i u segmentu tužbenog i protutužbenog zahtjeva.

U odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosi na ništavost ugovora, predaju u posjed i protutužbeni zahtjev

43. U kontekstu obrazloženja redovnih sudova da je predmetni ugovor pravno ništav u smislu članka 103. ZOO jer je protivan prinudnim propisima, i to čl. 2., 3. i 4. Okvirnog zakona, Ustavni sud smatra svrsishodnim ukazati na vlastitu praksu u predmetima koji se tiču istog, odnosno sličnog činjeničnog i pravnog pitanja.

44. U tom pravcu Ustavni sud podsjeća da je u svojoj Odluci broj AP 2157/08 (vidi Odluku Ustavnog suda broj *AP 2157/08* od 30. svibnja 2009. godine, objavljenu u "Službenom glasniku BiH" broj 82/09 i na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), na koju se apelant poziva u apelaciji, ali je na nju, bezuspješno, ukazao i tijekom postupka, Ustavni sud utvrdio kršenje prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i

Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. U citiranoj odluci Ustavni sud je, rješavajući apelaciju podnesenu protiv presude Vrhovnog suda kojom su preinačene nižestupanjske presude i proglašen ništavim kupoprodajni ugovor čiji je predmet bio poslovni prostor na teritoriju Republike Srpske, zaključio: "... da je Vrhovni sud, pri donošenju svoje odluke, kako je navedeno, arbitrarno protumačio relevantne zakonske odredbe i da je propustio uzeti u obzir relevantne odredbe ZOVPO, pa zbog toga u činjeničnim okolnostima tog slučaja, miješanje u njihovo pravo na imovinu nije bilo u skladu sa zakonom kako to zahtijeva članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju" (točka 49.). Gotovo identično stajalište Ustavni sud je usvojio i u Odluci broj AP 351/10 od 28. svibnja 2010. godine (objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 103/10 i na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

45. Ustavni sud naglašava da je u navedenim predmetima prevagnuo upis prava vlasništva u zemljišne knjige, čime je naglašeno da uknjiženo pravo vlasništva ima značaj apsolutnog (*erga omnes*), a ne relativnog (*inter partes*) djelovanja. Također je ukazano da upis u zemljišne knjige, kojim se stječu stvarna prava na nekretninama i koji stvara fikciju apsolutne točnosti, znači dokaz o vlasništvu, te da pravni značaj gruntovnog upisa nije ograničen, niti eliminiran ni Okvirnim zakonom o privatizaciji, kao ni entitetskim zakonima o privatizaciji (Zakonom o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka FBiH i Zakonom o početnoj bilanci stanja u postupku privatizacije državnog kapitala u poduzećima RS). Time se htjelo zaštititi i povjerenje koje ima upis prava vlasništva u zemljišne knjige sa stajališta pravne sigurnosti u pravnom prometu.

46. Primjenjujući izražena stajališta Ustavnog suda na konkretan predmet Ustavni sud zapaža da se u konkretnom slučaju, za razliku od citiranog predmeta, radi o specifičnim okolnostima glede prava na spornom poslovnom prostoru. Prije svega, za razliku od gore citiranih odluka, u konkretnom slučaju se kao prodavatelj spornog poslovnog prostora u Prijedoru pojavljuje prvotuženi (Grad Prijedor) kao organ javne vlasti, a ne pravni prethodnik tužitelja "Borac" Travnik. Potom, iz obrazloženja osporenih presuda proizlazi da su se redovni sudovi prilikom odlučenja bavili isključivo stanjem upisa u katastru, ali ne i u zemljišnoj knjizi, što dodatno pravi razliku između ovog i citiranog predmeta.

47. S druge strane, Ustavni sud podsjeća da je u svojoj Odluci broj AP 1164/10 od 9. srpnja 2010. godine (objavljena na www.ustavnisud.ba) zaključeno "da je neutemeljeno apelantovo pozivanje na Odluku Ustavnog suda broj AP 2157/08 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu od 30. svibnja 2009. godine, "Službeni glasnik BiH" broj 82/09 od 20. listopada 2009. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), budući da se navedena odluka Ustavnog suda na koju se apelant poziva ne odnosi na isto činjenično i pravno pitanje koje je postavljeno u ovoj apelaciji. Naime, u navedenom slučaju sporna nekretnina je bila registrirana kod nadležnog suda na apelantovo ime, što u ovom slučaju nije". Osim toga, Ustavni sud je sličnu pravnu situaciju razmatrao i u predmetu broj AP 1506/10 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu od 12. ožujka 2014. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), u kojem je zaključio da s obzirom na to da apelant u konkretnom slučaju također nije bio upisan kao vlasnik spornog objekta (u zemljišnu knjigu), Ustavni sud je ocijenio da se isto pravno stajalište koje je izraženo u Odluci Ustavnog suda broj AP 1164/10 odnosi i na taj slučaj.

48. Dakle, shodno iznesenom proizlazi da je Ustavni sud zauzeo stajalište da u predmetima u kojima ne postoji dokaz o upisu prava vlasništva na spornim poslovnim prostorima apelacije nisu utemeljene jer nema arbitrarnosti u primjeni prava u odnosu na apelante, koji zbog činjenice da njihovo pravo vlasništva nije konstituirano na spornim poslovnim prostorima i ne mogu polagati pravo na te prostore, što je suštinska razlika u odnosu na činjeničnu i pravnu situaciju s predmetima iz skupine kojima je vodeća Odluka broj AP 2157/08 u kojoj je Ustavni sud utvrdio postojanje arbitrarnosti u primjeni prava u odnosu na apelante.

49. Dakle, iz obrazloženja osporenih presuda proizlazi da je katastarska čestica na kojoj je izgrađena zgrada i sporni poslovni prostor od 1977. godine u katastarskom operatu bila upisana na ime "Borac" Travnik OOUR Trgovina "kao vlasnik ili plodouživalac", ali da je rješenjem Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine izvršena ispravka greške u katastarskom operatu, tako da je na k. č. na kojoj se nalazi zgrada i sporni poslovni prostor umjesto "Borac" Travnik OOUR Trgovina sa dijelom 1/2 upisan prvotuženi s dijelom 1/2. Dakle, upis prvotuženog u javnu evidenciju (katastarski operat) izvršen je na temelju odluke nadležnog organa od 21. ožujka 2003. godine. Ustavni sud iz obrazloženja osporenih presuda ne zapaža, niti to redovni sudovi tvrde, da je rješenje Republičke uprave od 21. ožujka 2003. godine, na temelju kojeg se prvotuženi upisao "kao nositelj prava" u katastarski operat, poništeno ili stavljeno izvan snage od strane nadležnog organa u zakonom propisanom postupku.

50. Ustavni sud zapaža da redovni sudovi nisu naveli koje je pravo na spornom poslovnom prostoru bilo upisano na ime prvotuženog u katastarskom operatu. Ustavni sud, dalje, zapaža da se redovni sudovi nisu bavili stanjem upisa u zemljišnoj knjizi u odnosu na spornu nekretninu. Međutim, navedeno se ne može staviti na teret redovnim sudovima jer parnične stranke očito u tom pravcu nisu pružile dokaze (stanje upisa u zk.).

51. Stoga, imajući u vidu činjenicu da je prvotuženi u momentu zaključenja predmetnog ugovora bio upisan u katastarski operat kao "nositelj prava" na spornoj nekretnini, pri čemu tijekom postupka nije utvrđeno da je prvotuženi bio upisan kao vlasnik u zemljišnoj knjizi, Ustavni sud smatra da prvotuženi tijekom postupka nije dokazao da je u zemljišnoj knjizi bio upisan kao vlasnik spornog poslovnog prostora, što bi u smislu prakse Ustavnog suda imalo primat i u odnosu na Okvirni zakon. Stoga, imajući u vidu okolnosti konkretnog predmeta, Ustavni sud konkretan predmet može dovesti u vezu s predmetom broj AP 1164/10, odnosno donijeti odluku u skladu sa stajalištima izraženim u tom predmetu.

52. Slijedeći vlastitu praksu Ustavni sud smatra da osporenim odlukama u dijelu kojim je utvrđena ništavost predmetnog ugovora, u smislu članka 103. stavak 1. ZOO jer je tijekom postupka utvrđeno da je protivan prinudnom propisu, i to Okvirnom zakonu, nije prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Shodno tome, Ustavni sud ne zapaža bilo šta što bi pokrenulo pitanje kršenja prava na imovinu u odnosu na dio presuda kojim je apelant obvezan na predaju u posjed spornog poslovnog prostora jer je to logična posljedice ništavosti ugovora, kao ni u odbijanju protutužbenog zahtjeva jer su redovni sudovi utvrdili njegovu neutemeljenost upravo pozivajući se na zaključak da je predmetni ugovor proglašen ništavim.

53. Stoga, Ustavni sud zaključuje da u odnosu na ovaj dio presuda redovnih sudova nije bilo kršenja prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

U odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosi na isplatu

54. U svezi s dijelom tužbenog zahtjeva koji se odnosio na isplatu Ustavni sud zapaža da je tužitelj tužbenim zahtjevom tražio da se tuženi po osnovi stjecanja bez osnove obvežu solidarno mu

isplatiti iznos od 334.933,50 KM, zajedno s kamatama, i to za razdoblje od 20. travnja 2004. do 1. svibnja 2017. godine. Konačnom presudom u ovom predmetu Vrhovni sud je primjenom članka 219. ZOO obvezao apelanta na isplatu iznosa od 164.632,00 KM zajedno s kamatama počev od 19. studenog 2012. godine. Vrhovni sud je prilikom odlučenja imao u vidu da apelant sporni poslovni prostor drži u svom posjedu dulji niz godina, ali ne i prvotuženi, pa je iz tog razloga preinačio drugostupanjsku presudu i samo apelanta obvezao na isplatu uz obrazloženje kao u točki 23. ove odluke. Naime, Vrhovni sud je utvrdio da je apelant sporni poslovni prostor koristio u relevantnom razdoblju na temelju predmetnog ugovora koji je naknadno otpao jer je utvrđena njegova ništavost, pa je primjenom članka 219. ZOO apelant dužan naknaditi korist koju je imao od besplatnog korištenja spornog poslovnog prostora. Vrhovni sud se prilikom odlučenja nije bavio savjesnošću i poštenjem ugovornih strana, odnosno apelanta.

55. U svezi s danim obrazloženjem Ustavni sud podsjeća na vlastitu praksu zauzetu u predmetu broj AP 603/15 u kojoj je razmatrano pitanje isplate po osnovi uporabe tuđe stvari (članak 219. ZOO) u situaciji kada je pravna osnova (ugovor o zamjeni nekretnina) za korištenje stvari naknadno otpala jer je utvrđena ništavost ugovora o zamjeni nekretnina (stanova) u smislu članka 103. stavak 1. ZOO. Ustavni sud u citiranom predmetu nije utvrdio proizvoljnost redovnih sudova u primjeni materijalnog prava, te je u cijelosti podržao obrazloženje redovnih sudova da nema mjesta primjeni članka 219. ZOO u situaciji kada je "tužitelj bio savjestan držalac nekretnina u Banjoj Luci, te da je opravdano vjerovao da je njihov vlasnik, jer se kao takav i uknjižio u zemljišnoknjižnim evidencijama nakon što je zaključen ugovor o razmjeni nekretnina, te da slijedom toga nije obvezan platiti naknadu za korištenje stvari za vrijeme njezinog savjesnog držanja, kojom prilikom su se redovni sudovi pozvali na odredbu članka 38. stavak 2. Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima". Ustavni sud je u citiranom predmetu podsjetio na "članak 38. Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima koji propisuje da savjestan držalac nije dužan platiti naknadu za korištenje stvari, niti odgovara za pogoršanje i propast stvari koji su nastali za vrijeme njegovog savjesnog držanja" (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 603/15* od 10. studenog 2016. godine, točka 36., dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

56. Shodno navedenom, Ustavni sud zapaža da je apelant od 22. srpnja 1996. godine u posjedu spornog poslovnog prostora, kao zakupac, sve do zaključenja kupoprodajnog ugovora 20. travnja 2004. godine, te je na temelju tog ugovora upisan u Knjigu uloženih ugovora kao vlasnik. Dakle, Ustavni sud zapaža da je apelant sporni poslovni prostor koristio bez ometanja punih 16 godina, odnosno do momenta kada je tužitelj (2012. godine) pokrenuo upravni postupak za zaštitu svojih prava na spornom poslovnom prostoru. Ustavni sud, također, zapaža da u momentu kupoprodaje na predmetu kupoprodaje nije bilo nikakvih tereta niti ograničenja na spornom poslovnom prostoru, niti je tužitelj do 2012. godine apelantu na bilo koji način dao do znanja da koristi tuđu imovinu, pa se, prema mišljenju Ustavnog suda, ovakva tužiteljeva pasivnost može staviti na teret tužitelju. U tom pravcu Ustavni sud zapaža da je apelant sporni poslovni prostor kupio na javnoj licitaciji, da je prodavatelj spornog poslovnog prostora organ javne vlasti, da je zakonski zastupnik prvotuženog dao mišljenje da je predmetni ugovor pravno valjan, pa u takvim okolnostima apelant opravdano nije mogao ni imati sumnju da od momenta sklapanja kupoprodajnog ugovora (20. travnja 2004. godine) koristi tuđu stvar. Iz obrazloženja osporenih presuda također proizlazi da sporni poslovni prostor u programu privatizacije tužitelja nije bio identificiran prema podacima iz katastra i zemljišne knjige, već samo kao "prodavnica obuće u Prijedoru", tako da i ta okolnost potvrđuje stajalište da apelant opravdano nije mogao imati sumnju da koristi tuđu stvar. Ustavni sud posebno zapaža da je Okružni privredni sud pošao upravo od savjesnosti i poštenja ugovornih strana (vidi točku 13. ove odluke) kada je odbio dio tužbenog zahtjeva za isplatu, pa je upravo takvo obrazloženje suglasno s ukazanom praksom iz citiranog predmeta broj AP 603/15. Stoga, Ustavni sud smatra da je utemeljenost ovog dijela tužbenog zahtjeva, suprotno obrazloženju Višeg privrednog suda (vidi točku 19. ove odluke), morala imati u vidu apelantovu savjesnost i poštenje, uzimanjem u obzir svih relevantnih okolnosti konkretnog slučaja na koje je prethodno ukazao Ustavni sud, na što konačno upućuje i odredba članka 38. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima.

57. Stoga, Ustavni sud smatra da je miješanje u apelantovo pravo na imovinu u dijelu kojim je obvezan na isplatu bilo nezakonito.

58. Ustavni sud zaključuje da je u odnosu na presudu Vrhovnog suda kojom je apelant obvezan na isplatu zajedno s kamatama prekršeno apelantovo pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

59. Shodno zaključku u odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosio na isplatu, Ustavni sud smatra da nema potrebe da apelacijske prigovore u odnosu na ovaj dio osporene presude ispituje i u kontekstu kršenja prava na pravično suđenje jer je te navode ispitao u okviru prava na imovinu.

60. U odnosu na ostali dio zahtjeva tužitelja, odnosno apelanta, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi dovoljno jasno obrazložili svoje odluke i da Ustavni sud ne zapaža proizvoljnost u segmentu primjene materijalnog prava, te da u tom dijelu nije bilo kršenja prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

VIII. Zaključak

61. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju u odnosu na dio presude Vrhovnog suda koji se odnosi na isplatu kada miješanje u apelantovo pravo na imovinu nije bilo u skladu sa zakonom, odnosno kada su redovni sudovi zanemarili odredbu članka 38. Zakona o vlasničko-pravnim odnosima, obvezujući apelanta na isplatu po osnovi korištenja tuđe stvari, te da nisu uzeli u obzir savjesnost i poštenje na strani apelanta.

62. S druge strane, u odnosu na ostali dio osporene presude Vrhovnog suda, Ustavni sud zaključuje da nije bilo kršenja prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju kada je utvrđena ništavost predmetnog ugovora jer je zaključeno da je protivan Okvirnom zakonu, a relevantne okolnosti konkretnog slučaja, odnosno činjenica da prvotuženi tijekom postupka nije dokazao da je zemljišno-knjižni vlasnik spornog poslovnog prostora ukazuje da je praksa Ustavnog suda zauzeta u predmetu AP 1164/10 primjenjiva u konkretnom slučaju.

63. Na temelju članka 59. st. (1), (2) i (3) i članka 62. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

64. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

С А Д Р Ж А Ј

САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

60 Одлука о именовању Правног тима за израду стратегије правне заштите интереса Босне и Херцеговине везано за питања одлагања радиоактивног отпада и истрошеног нуклеарног горива на локацији Трговске горе (српски језик) 1
Odluka o imenovanju Pravnog tima za izradu strategije pravne zaštite interesa Bosne i Hercegovine vezano za pitanja odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovske gore (bosanski jezik) 2
Odluka o imenovanju Pravnog tima za izradu strategije pravne zaštite interesa Bosne i Hercegovine vezano za pitanja odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovske gore (hrvatski jezik) 2

61 Одлука о најмањем износу средстава потребном за издржавање странца за вријеме намјераваног боравка у Босни и Херцеговини (српски језик) 3
Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnom za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 4
Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnom za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik) 4

62 Одлука о измјени Одлуке о именовању предсједавајућег, замјеника предсједавајућег и чланова одбора за унутрашњу политику Савјета министара Босне и Херцеговине (српски језик) 4
Odluka o izmjeni Odluke o imenovanju predsjedavajućeg, zamjenika predsjedavajućeg i članova Odbora za unutrašnju politiku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 5
Odluka o izmjeni Odluke o imenovanju predsjedatelja, zamjenika predsjedatelja i članova odbora za unutarnju politiku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 5

63 Одлука о проглашењу 2.1.2021. године даном жалости у Босни и Херцеговини због трагичне погибије осмеро младих из општине Посушје од посљедица гушења гасом (српски језик) 5
Odluka o proglašenju 2.1.2021. godine danom žalosti u Bosni i Hercegovini zbog tragične pogibije osmero mladih iz općine Posušje od posljedica gušenja plinom (bosanski jezik) 5
Odluka o proglašenju 2.1.2021. godine danom žalosti u Bosni i Hercegovini zbog tragične pogibije osmero mladih iz općine Posušje od posljedica gušenja plinom (hrvatski jezik) 6

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ

64 Правилник о измјенама Правилника о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини (српски језик) 6
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 7
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o primjeni Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik) 7

65 Упутство о допуни упутства о попуњавању царинске пријаве и збирне пријаве (српски језик) 7
Uputstvo o dopuni uputstva o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave (bosanski jezik) 8
Uputu o dopuni upute o popunjavanju carinske prijave i zbirne prijave (hrvatski jezik) 9

СПОЉНОТРГОВИНСКА КОМОРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

66 Одлука о чланарини Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине за 2021. годину (српски језик) 9
Odluka o članarini Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (bosanski jezik) 10
Odluka o članarini Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (hrvatski jezik) 11

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

67 Одлука о именовању вицегувернера Централне банке Босне и Херцеговине (српски језик) 12
Odluka o imenovanju viceguvernera Centralne banke Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 13
Odluka o imenovanju viceguvernera Centralne banke Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 13

УСТАВНИ СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

68 Одлука број АП 1641/19 (српски језик) 13
Odluka broj AP 1641/19 (bosanski jezik) 21
Odluka broj AP 1641/19 (hrvatski jezik) 29

dr. NERMIN HALILAGIĆ
POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE KAO ODGOVOR NA ORGANIZOVANI KRIMINAL
JP NIO
SLUŽBENI LIST BiH SARAJEVO
Sarajevo, 2019.

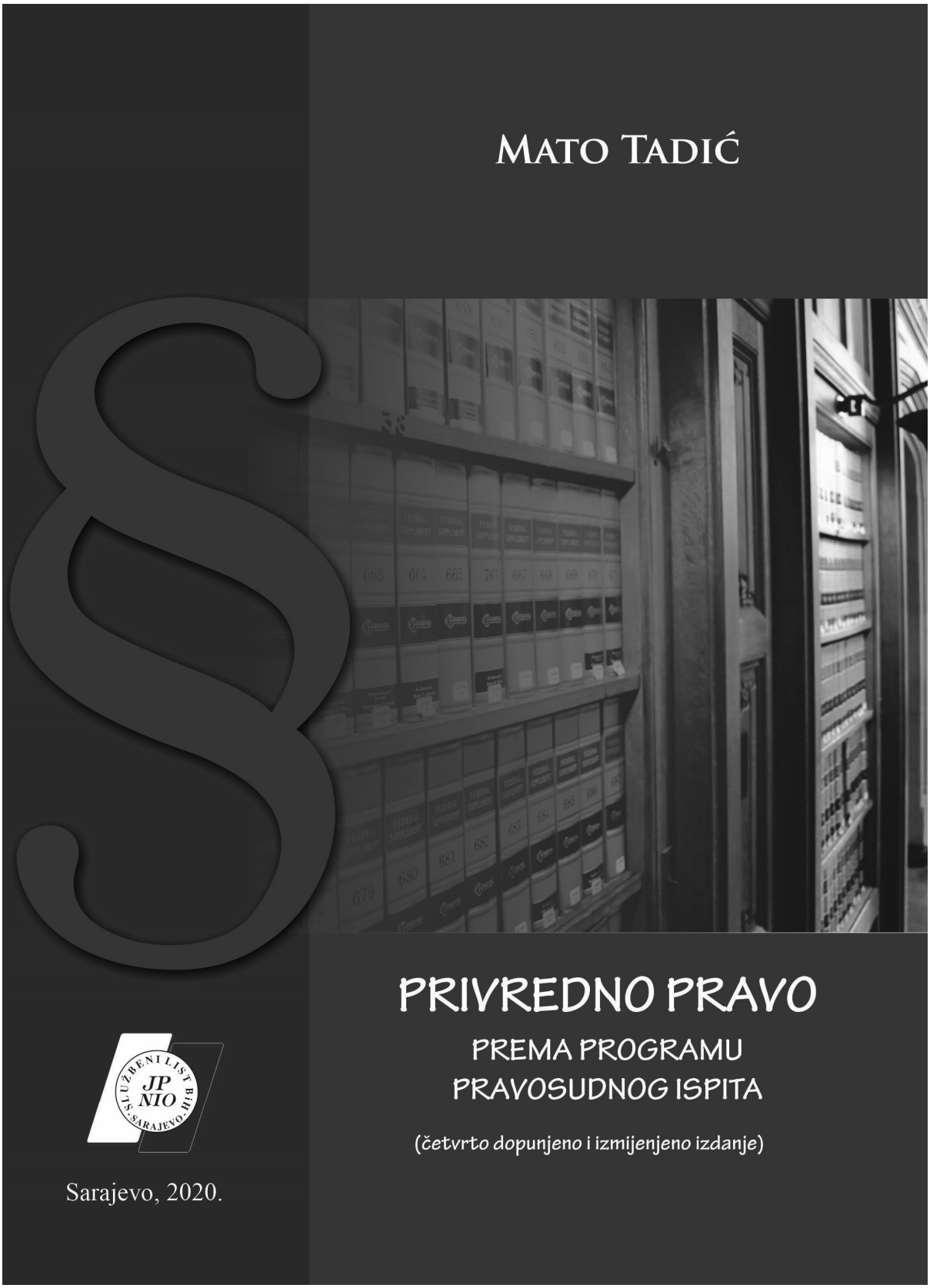
MATO TADIĆ
PRIVREDNO PRAVO
PREMA PROGRAMU
PRAVOSUDNOG ISPITA
(četvrto dopunjeno i izmijenjeno izdanje)
JP NIO
SLUŽBENI LIST BiH
SARAJEVO
Sarajevo, 2020.

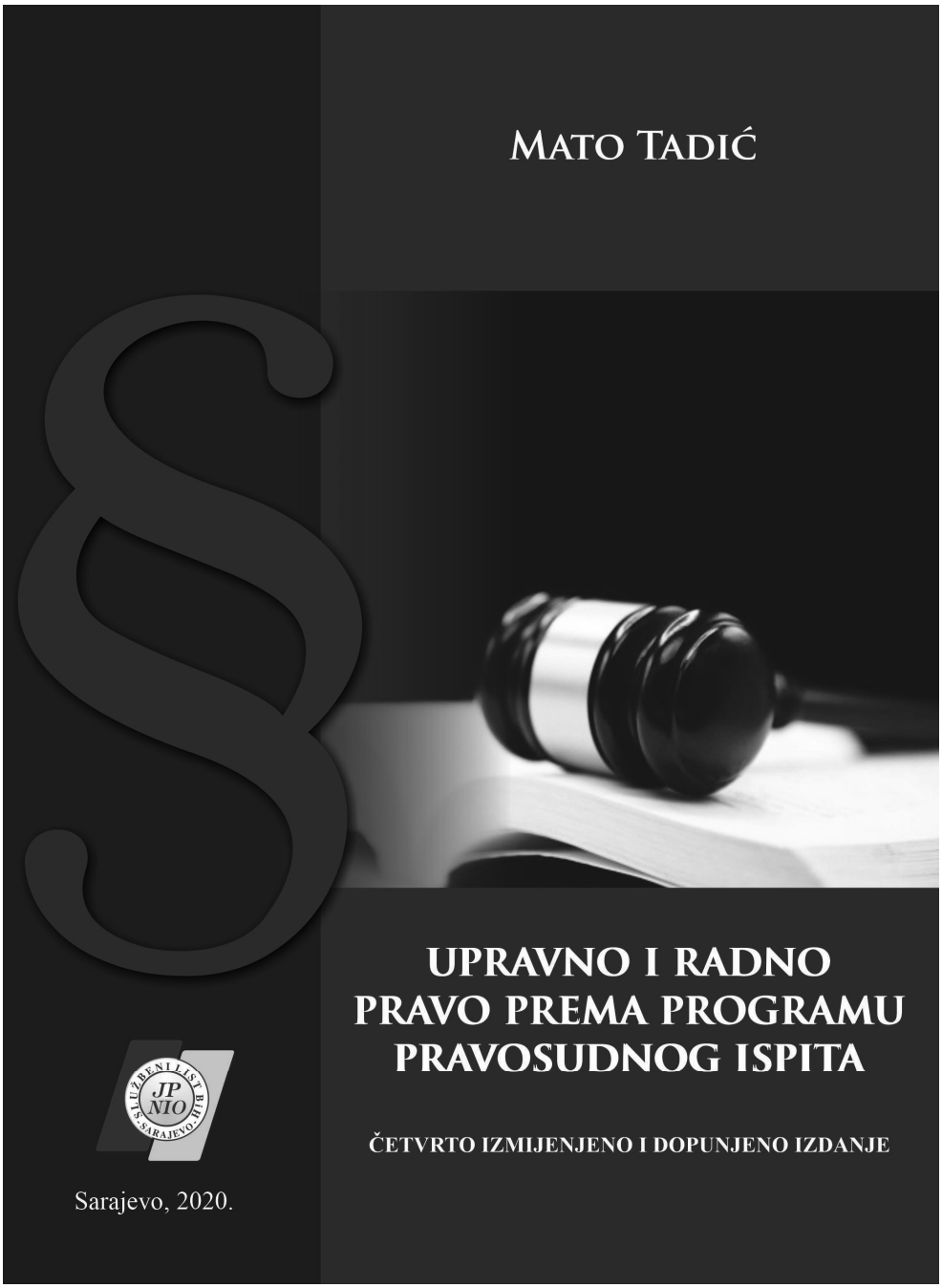

Издавач: Овлаштена служба Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Трг БиХ 1, Сарајево - За издавача: секретарка Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Гордана Живковић - Припрема и дистрибуција: ЈП НИО Службени лист БиХ Сарајево, Џемала Биједића 39/III - Директор: Драган Прусина - Телефони: Централа: 722-030 - Директор: 722-061 - Претплата: 722-054, факс: 722-071 - Огласни одјел: 722-049, 722-050, факс: 722-074 - Служба за правне и опште послове: 722-051 - Рачуноводство: 722-044, 722-046 - Комерцијала: 722-042 - Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна: UNICREDIT BANK д.д. 338-320-22000052-11, ВАКУФСКА БАНКА д.д. Сарајево 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK А.Д. Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK д.д. БиХ Сарајево 161-000- 00071700-57 - Штампа: "Унионинвестпластика" д. д. Сарајево - За штампарију: Јасмин Муминовић - Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка гласила.
"Службени гласник БиХ" је уписан у евиденцију јавних гласила под редним бројем 731. Упис у судски регистар код Кантоналног суда у Сарајеву, број УФ/I - 2168/97 од 10.07.1997. године. - Идентификацијски број 4200226120002. - Порезни број 01071019. - ПДВ број 200226120002. Молимо претплатнике да обавезно доставе свој ПДВ број ради издавања пореске фактуре. Претплата за I полугодиште 2021. за "Службени гласник БиХ" и "Међународне уговоре" 120,00 КМ, "Службене новине Федерације БиХ" 110,00 КМ.
Web издање: http://www.sluzbenilist.ba - годишња претплата 240,00 КМ